Uygulamalı İNGİLİZCE

3. Bölüm: First Certificate ile Proficiency düzeyinde olanlar için

[redacted]

Contents

Determiners

1 Use and omission of **the**
2 **most, most of**

Noun phrases

3 Mass nouns
4 Noun phrases and compound nouns
5 Subject/verb agreement
6 Use of the apostrophe

Pronouns

7 **one, ones** and possessive forms
8 **any, anyone; some, someone; whatever, whoever**
9 Reflexives; **each other/one another**
10 **one** and **you**

Comparison

11 Comparative and superlative of adjectives
12 Comparatives and superlatives; two-syllable adjectives
13 Adjectives and adverbs: **the more . . . the more**
14 Adjectives: **as . . . as**
15 **far/much more; not nearly so/as . . . as**
16 **(much) too fat; too much time**
17 **the same (as), different (from); similar (to), like; alike; unlike**
18 Exclamations

Adverbials

19 Adverb + past participle: **newly opened**
20 **fairly, quite, rather**
21 **almost, hardly, nearly**
22 **ever, never**
23 **still** + negative
24 **specially** and **especially**

Prepositional phrases

25 Prepositions: **in, out, on, off, into, out of, on to**
26 **against, facing, opposite, in front of**
27 Prepositions of time
28 **for, during, all day/night,** etc.
29 **made of/from/with/by**
30 **but (for), except (for), apart from**
31 **as, like**
32 **known as, treated as,** etc.
33 **like, such as, such . . . as**
34 **like this, of this kind/sort**

Modals and auxiliaries

35 **can, could; may, might**
36 **be able to, be capable of**
37 **had to** + infinitive; **must have** + past participle

38 **had to** + infinitive; **should have/ought to have** + past participle
39 **had better; should/ought to**
40 **used to; be used to; would**
41 **so is she; she is, too/also,** etc.
42 **be** + infinitive with **to**
43 **be about to, be on the point of, be just going to**

Verb forms

44 Present Perfect Simple and Continuous/Past Simple
45 **the first time** + Present Perfect/Past Perfect
46 **wish** and Conditional sentences

Gerunds + infinitives

47 Verb + gerund, verb + infinitive
48 Gerund and impersonal constructions
49 Preposition + gerund; possessive + gerund
50 **look forward to hearing . . .,** etc.
51 **in asking . . ., on arriving . . .**
52 Infinitive as alternative to defining relative clause

Passive

53 Infinitive and gerund forms
54 Double object verbs
55 **make** and **let** + infinitive: Passive form

Clauses

56 Clauses of concession
57 **if, whether . . . (or not)**
58 **provided (that)**
59 **as if/as though**
60 Future time clauses
61 **in case**
62 **so, such** and result clauses
63 Purpose clauses
64 **avoid, prevent, make (im)possible (for)** and purpose clauses
65 **a picture of him running . . .,** etc.
66 **Realising/Having realised his mistake . . .,** etc.
67 **Staffed by . . .,** etc.
68 Relative clauses: defining and non-defining
69 Relative clauses: co-ordinating
70 Emphatic constructions: **it, what, the thing that**
71 Separation of subject and main verb
72 **the reason for/why**

Intoductory **there** and **it**

73 **It's** + adjective + **for/that**
74 **It's no use . . ., There's no point in . . .**
75 **It appears/happens/seems/turns out . . .**

Word order

76 Adjectives before a noun

77 Adverbs of frequency
78 **all** and **both**
79 **both . . . and, also, as well**
80 Direct and Indirect object: **Give me the book**
81 Indirect exclamations
82 Inversion after negative adverbs
83 Inversion with verbs of movement: **Here comes . . .**, etc.

Lexis

84 **appear/seem, feel, look** + adjective
85 **arise** and **arouse; rise** and **raise**
86 **arrive, reach** and **get to**
87 **lay** and **lie**
88 **make** and **do**
89 **per cent**
90 **prefer, would rather** and **like . . . better**
91 **rob** and **steal**
92 **spend . . . (on)** + noun or participle
Appendix 1: Connectors and modifiers
Appendix 2: Verbs taking prepositions

İçindekiler

Belirtenler

1 **the,** kullanıldığı ve kullanılmadığı yerler
2 **most, most of**

İsim grupları

3 sayılamayan isimler
4 isim grupları ve bileşik isimler
5 Özne/fiil uyuşumu
6 Tepeden virgülün kullanımı

Zamirler

7 **one, ones** ve iyelik şekilleri
8 **any, anyone; some, someone; whatever, whoever**
9 Dönüşlü yapılar: **each other/one another**
10 **one** ve **you**

Karşılaştırma

11 Sıfatların üstünlük ve enüstünlük dereceleri
12 Üstünlük ve enüstünlük dereceleri: İki heceli sıfatlar
13 Sıfatlar ve zarflar: **the more ... the more**
14 Sıfatlar: **as ... as**
15 **far/much more; not nearly so/as ... as**
17 **(much) too fat; too much time**
17 **the same (as), different (from); similar (to), like; alike; unlike**
18 Ünlemler

Zarflar ve zarf gibi kullanılan kelimeler

19 Zarf + geçmiş zaman ortacı: **newly opened**
20 **fairly, quite, rather**
21 **almost, hardly, nearly**
22 **ever, never**
23 **still** + olumsuzluk
24 **specially** ve **especially**

Edat grupları

25 Edatlar: **in, out, on, off, into, out of, on to**
26 **against, facing, opposite, in front of**
27 zaman gösteren edatlar
28 **for, during, all day/night,** vb.
29 **made of/from/with/by**
30 **but (for), except (for), apart from**
31 **as, like**
32 **known as, treated as,** vb.
33 **like, such as, such ... as**
34 **like this, of this kind/sort**

Çekimsiz ve yardımcı fiiller

35 **can, could; may, might**
36 **be able to, be capable of**

37 **had to** + fiilin yalın hali; **must have** + geçmiş zaman ortacı
38 **had to** + mastar; **should have/ought to have** + geçmiş zaman ortacı
39 **had better; should/ought to**
40 **used to; be used to; would**
41 **so she is; she is, too/also,** vb.
42 **be + to**
43 **be about to, be on the point of, be just going to**

Fiil şekilleri, zamanları

44 Şimdiki bitmiş zaman ve sürekli şimdiki bitmiş/geçmiş zaman
45 **the first time** + şimdiki bitmiş/geçmişte bitmiş zaman
46 **wish** ve şart cümleleri

Isim-fiiller + mastarlar

47 fiil + isim-fiil, fiil + mastar
48 İsim-fiil ve kişisel olmayan yapılar
49 edat + isim-fiil; iyelik sıfatı + isim-fiil
50 **look forward to hearing ...,** vb.
51 **in asking ..., on arriving ...**
52 Sınırlayan sıfat cümlecikleri yerine kullanılan mastarlar

Edilgen yapı

53 Mastar ve isim-fiilli yapılar
54 Nesne ve tümleçli fiiller
55 **make** ve **let** + mastar: Edilgen yapı

Cümlecikler

56 Uzlaşma ya da kabul cümlecikleri
57 **if, whether ... (or not)**
58 **provided (that)**
59 **as if/as though**
60 Gelecek zamanlı cümlecikler
61 **in case**
62 **so, such** ve sonuç cümlecikleri
63 Amaç cümlecikleri
64 **avoid, prevent, make (im)possible (for)** ve amaç cümlecikleri
65 **a picture of him running** ..., vb.
66 **Realising/Having realised his mistake ...,** vb.
67 **Staffed by ...,** vb
68 Sıfat cümlecikleri: sınırlayan ve sınırlamayan
69 Sıfat cümlecikleri: sıralama
70 Vurgulamalı yapılar: **it, what, the thing that**
71 Özne ve fiilin ayrılması
72 **the reason for/why**

Öznemsi **there** ve **it**

73 **It's** + sıfat + **for/that**
74 **It's no use ..., There's no point in ...**
75 **It appears/happens/seems/turns out ...**

Kelime sırası

76 Bir isimden önce sıfatlar

77 Yineleme zarfları
78 **all** ve **both**
79 **both ... and, also, as well**
80 Nesne ve tümleç: **Give me the book**
81 Dolaylı ünlemler
82 Olumsuz zarflardan sonra kelime sırasını değiştirme
83 Hareket gösteren fiillerde kelime sırasını değiştirme: **Here comes ...,** vb.

Kelime çalışması

84 **appear/seem, feel, look** + sıfat
85 **arise** ve **arouse; rise** ve **raise**
86 **arrive, reach** ve **get to**
87 **lay** ve **lie**
88 **make** ve **do**
89 **per cent**
90 **prefer, would rather** ve **like ... better**
91 **rob** ve **steal**
92 **spend ... (on)** + isim ya da **-ing**
Ek 1: Bağlaçlar ve niteleyiciler
Ek 2: Bir edatla kullanılan fiiller

Determiners

1 **The**'nın kullanıldığı ve kullanılmadığı yerler

a **The**'nın kullanılmadığı yerler

Aşağıdaki durumlarda **the** kullanılmaz:

1 Spor ve oyun isimleriyle

I **play football** every week. My sister is **good at tennis** and **fond of swimming,** too.
(Her hafta futbol oynarım. Kız kardeşim teniste iyidir ve yüzmeye de bayılır.)

2 Ders ve eğitim konularıyla

I **studied literature** at university; my brother **studied physics.**
(Üniversitede edebiyat öğrenimi gördüm; erkek kardeşim fizik öğrenimi gördü.)

3 Dillerle

Many Welsh people **speak Welsh** but most Scots **speak English.**
(Bir çok Galli Galce konuşur, ama çoğu İskoç İngilizce konuşur.)

The English (İngilizler) dendiğinde **English** bir isim olduğu için bir harfitarif almaktadır. Oysa **English people** (İngiliz halkı) dendiğinde **English** ulus belirten bir sıfat olduğundan belgili ya da belgisiz bir harfitarif almaz,

örn. **I'm English**
(Ben İngilizim.)

4 Yemek zamanları ve saatlerle

A What time do you **have breakfast?**
(Sabah kahvaltısını saat kaçta yaparsın?)
B **About eight o'clock.**
(Sekiz sıralarında.)

5 İsim - fiillerle

Horse racing is more popular in Britain than **fox -hunting.**
(İngiltere'de at yarışı tilki avından daha çok sevilir.

6 'Edat + isim' yapısında

Aşağıdaki cümlelerde edatlardan sonra **the**'nın kullanılmadığına dikkat ediniz:

A Is Maureen still **in bed?**
[Maureen hâlâ yatakta mı (uyuyor mu)?]
B No, she went **to work** early this morning.
(Hayır, bu sabah **işe erken gitti.)**

İngilizcede kullanılan ve bir 'edat + isim'den oluşan çok sayıda söz ile **the** kullanılmaz.

Bunlardan en yaygın olanları şunlardır:

bed **(in, to)**	(yatakta, yatağa)
church **(at, in** = inside, **to)**	(kilisede, kilisenin içinde, kiliseye)
court **(in, to)**	(mahkemede, mahkemeye)
dock **(in)**	(rıhtımda)
harbour **(in, to)**	(limanda, limana)
home **(at)**	(evde)
hospital **(in, to)**	(hastanede, hastaneye)
market **(at, to)**	(pazarda, pazara)
paper **(on)**	(gazetede)
prison **(in, to)**	(hapisanede, hapisaneye)
school **(at, to)**	(okulda, okula)
sea **(at, to)**	(denizde, denize)
university **(at, to)**	(üniversitede, üniversiteye)
work **(at, to)**	(işte, işe)

Belgili harfitarif, tanımlanmak istenilen okul, hastane, vb.'nin hangisi olduğu açıkça belirtildiği zaman kullanılır:

örn. He **left school** at eighteen and went **to university.**
(On sekizinde okuldan ayrılıp üniversiteye gitti.)
I'm not teaching **at the school** today. I'm going **to the university.**
(Bugün okulda ders vermiyorum. Üniversiteye gideceğim.)

Seyahat etme usulleri ve gidilen nakil araçları da **the** kullanılmadan '**by** + isim' kalıbıyla kullanılır,

örn. **by air/sea/road** (uçakla/gemiyle/kara yoluyla)
by car/bus/plane/train, etc. (otomobille/otobüsle/uçakla/trenle, vb.)

(yaya, yürüyerek) diyebilmek için **on foot** diyoruz.

b **the**'nın kullanıldığı yerler

1 Ağırlık ve uzunluk ölçüleriyle

Petrol is sold **by the litre.**
(Benzin litre ile satılır.)

2 Müzik aletleriyle

A Can you play **the piano?**
(Piyano çalabilir misin?)
B No, but I used to learn **the violin.**
(Hayır, ama eskiden keman çalmayı öğrenmiştim.)

3 İnsan grupları ya da sınıflarıyla

The young often get impatient with their parents.
(Gençler ana-babalarına karşı çoğu kez sabır göstermezler.)

Ya **the young** ya da **young people** şekli kullanılır. Bu yapılardan sonra gelen fiil çoğul bir fiildir.

4 Nehirler, denizler, sıra dağlarla

The Amazon is longer than **the River Thames.**
(Amazon, Thames Nehrinden daha uzundur.)
The Mediterranean flows into **the Atlantic Ocean.**
(Akdeniz, Atlantik Okyanusuna boşalır.)
Mount Everest is the highest mountain in **the Himalayas.**
(Everest Dağı, Himalayalar'daki en yüksek dağdır.)

Tek dağların dışında tüm sıra dağlar için **the** kullanılır,

örn. **Mount Everest, Kilimanjaro.**

5 Evrende tek olan nesneler, pusulanın gösterdiği yön ve bazı zaman gösteren kelimelerle

The earth goes round **the sun.**
(Dünya güneşin etrafında döner.)
The sun (güneş), **the moon** (ay), **the earth** (arz, yer yüzü), **the world** (dünya) gibi tek olan nesneler için **the** kullanılır.
Pusulanın gösterdiği yönler için, örn. **the north** (kuzey), **the south (güney), the east** (doğu), **the west** (batı) için **the** kullanılır. Ama şu cümleleri karşılaştıralım:

We were travelling **north.**
(Kuzeye seyahat ediyorduk.)
We were travelling **towards the north.**
(Kuzeye doğru seyahat ediyorduk.)

Genellikle **the past** (geçmiş zaman) **the present** (içinde bulunulan şimdiki zaman) ve **the future** (gelecek zaman) için **the** kullanılır. Oysa **at present** (şu anda) **in future** (gelecekte bundan sonra) gibi yapılarda **the** kullanılmaz.

örn. I'll drive more carefully **in future**
(Bundan sonra daha dikkatli araba kullanacağım)
in the future men may live on the moon
(Gelecekte insanlar ayda yaşayabilirler.)

c Nerede **the** kullanılır nerede kullanılmaz

Bunun için uygulanacak iyi bir kural şu olabilir:

belli ya da *belirlenmiş* bir şey için **the**'yı kullanınız;

genel anlamda olan bir şey için ise **the**'yı kullanmayınız.

1 Sayılabilen çoğul ve sayılamayan isimler

She likes **flowers.**
(Çiçekleri sever.) (genel)
She liked **the flowers** that I gave her.
(Ona verdiğim çiçekler hoşuna gitti.) (belirli)
Coffee is expensive nowadays.
(Zamanımızda kahve pahalıdır.) (genel)
The coffee that you bought is very bitter.
(Satın almış olduğun kahve çok acı.) (belirli)

2 Soyut isimlerle

I always admire **honesty.**
(Dürüstlüğe daima hayranım.) (genel)
I was surprised at **the honesty** with which she answered the questions.
(Sorulara verdiği dürüstlüğe şaştım.) (belirli)

3 Hayvan türleriyle

Elephants are said to have long memories.
(Fillerin iyi bir hafızaları olduğu söylenir.)

Hayvanlardan genel olarak söz edildiğinde, **the** kullanılmadan çoğul isim yapısı kullanılır. Eğer belli bir türden söz edilecekse **the** ve tekil isim kullanılır,

örn. **The Indian elephant is smaller than the African elephant.**
(Hindistan fili Afrika filinden daha küçüktür.)

ya da **the** kullanılmadan çoğul bir isimle,

örn. **Indian elephants are smaller than African elephants.**
(Hindistan filleri Afrika fillerinden daha küçüktür.)

Man (insanoğlu), **mankind** (insanlık, insanoğulları) derken **the** kullanmıyoruz, ama **the human race** (insan soyu) diyoruz.

4 İsim + niteleyici grup/cümlecik

Life is worth living.
(Hayat yaşamaya değer.)
Modern life is often tiring.
(Modern hayat çoğu kez yorucudur.)
Albert Schweitzer's life was devoted to the sick.
(Albert Schweitzer'in hayatı hastalara adanmıştı.)
Life in Britain today is very different from **life in the nineteenth century.**
(Bugün İngiltere'deki hayat on dokuzuncu asırdaki hayattan çok farklıdır.)
The life he is leading bores him.
(Yaşadığı hayat onu sıkıyor.)
The life of a typical salesman today can be very tiring.
(Bugün bir satıcıya özgü hayat çok yorucu olabilir.)
The life of Albert Schweitzer is an example to everyone.
(Albert Schweitzer'in hayatı herkese bir örnektir.)
The life of our ancestors was very different from **the life we lead today.**
(Atalarımızın hayatı bugün bizim yaşadığımız hayattan çok farklıydı.)

Eğer bir isim bir sıfat cümleciği ya da içinde **of** olan bir grup tarafından niteleniyorsa o zaman bu isimden önce **the** kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına gerekli olan yerlerde **the** koyunuz:

__1__ life in __2__ modern world is easier in some ways than __3__ life our grandparents lived. Advances in __4__ technology have made it more comfortable. We have only to compare __5__ convenience of __6__ travelling by __7__ air to __8__ long journeys by __9__ land and __10__ sea that were common a hundred years ago.

In particular, __11__ medical science has done a great deal to combat __12__ disease. __13__ terrible problems of __14__ childbirth, for example, are almost a thing of __15__ past. But __16__ life we lead today has its disadvantages, too. __17__ present generation of __18__ parents has grown up in __19__ shadow of __20__ war and we all share __21__ concern experts feel about __22__ pollution and __23__ disappearance of __24__ world's natural resources.

__25__ modern parents are worried that __26__ young, their children, will not inherit __27__ perfect world that __28__ optimists of __29__ technological revolution prophesied at __30__ beginning of __31__ twentieth century.

In __32__ situation that faces us, it's no use __33__ playing __34__ fiddle while __35__ Rome burned, as Nero, __36__ Roman emperor, did, or __37__ playing __38__ golf at __39__ weekend, while __40__ poor and __41__ unemployed starve, which is __42__ modern equivalent of it in __43__ Western society. We have to work together to build __44__ kind of __45__ future that our children should have. __46__ building it will probably require __47__ sacrifice and __48__ unselfishness on __49__ part of __50__ richer nations of __51__ world, as well as __52__ intelligence and __53__ ingenuity.

2 most, most of

Şu cümlelerde **most** ve **most of**'un nasıl kullanıldığını görelim:

Most bread is made from wheat. **Most** cakes contain sugar.
(Çoğu ekmek buğdaydan yapılır. Çoğu pasta şekerlidir.)
Most of the cheese you bought went bad.
(Almış olduğun peynirin çoğu bozuldu.)
Most of these apples are sour.
(Bu elmaların çoğu ekşi.)
Most of his friends came to the wedding.
(Onun arkadaşlarının çoğu düğüne geldi.)

Most tek tek sayılamayan, yani kütle isimleriyle bir belirten olarak kullanıldığında 'the greatest part of' yani, o şeyin 'en büyük parçası, en büyük kısmı' anlamına gelir; tek tek sayılabilen isimlerle kullanıldığında ise 'the majority of' yani, o şeyin 'çoğunluğu' anlamına gelir.

Most of [-in çoğu, -in epey (bir) kısmı] belirtilen isimden önce **the, these** gibi başka bir belirten ya da bir iyelik sıfatı varsa o zaman kullanılır. Yani **most of**'u **the, these** gibi bir belirten ya da bir iyelik sıfatı izler.

Aşağıda italik harflerle yazılmış olan kısımların yerine **most** ya da **most of** kullanarak cümleleri tekrar yazınız.

1 *The majority of* people are in favour of the law.
The majority of the people I have spoken to are in favour of the law.

2 *The greater part of* factory work is dull.
The majority of jobs done in a factory are dull.
The greater part of the work I had to do in the factory was dull.

3 *The majority of* buses stop here.
The majority of the buses coming from town stop here.
The majority of those green buses stop here.

4 *Over 50% of* the wine drunk here is imported.
Wine, *in general*, needs a year or two to mature.
The greater part of our wine comes from the estate.

5 He spends *the greater part of* his time working in his garden: Like *the majority of* men of his age, he finds it useful to have some kind of hobby. When our newspaper conducted a survey among retired people, we found that *over 50% of* them would like to return to work. On the other hand, *over half of* those we talked to who were under 60 said they were looking forward to being free for *the greater part of* the day.

3 Sayılamayan isimler

Sayılamayan isimler üç grupta toplanır:

1 Soyut isimler, örn. **courage** (cesaret), **despair** (umutsuzluk, çaresizlik), **honesty** (doğruluk, namusluluk).

2 Maddeleri, yiyecekleri, vb. tanımlayan sayılamayan isimler, örn. **coal** (kömür), **meat** (et), **water** (su); ders konuları, örn. **music** (müzik), **biology** (biyoloji); sporlar ve oyunlar, örn. **golf** (golf), **swimming** (yüzme).

Yalnız burada bir sorunla karşılaşabiliriz. Bu da bir kelimenin birden fazla anlama sahip olabilmesidir. Kelime hem sayılabilen hem de sayılamayan bir isim gibi kullanılabilir, örn. **paper** (kâğıt) ve **a paper** (bir gazete) gibi. Fakat bu sizi şaşırtmasın. Bu gruba sayılamayan anlamda olan isimler girecektir. Ayrıca bu gruba giren sayılamayan şeyleri saymamıza yardımcı olabilecek ayrı bir kelime de bulunabilir, örn. **a loaf** (of bread).

3 Bazı dillerde sayılabilen isim olup fakat İngilizcede sayılamayan isim olan kelimeler, örn. **advice** (tavsiye, nasihat), **applause** (alkış), **behaviour** (hareket, tavır, davranış), **commerce** (ticaret), **damage** (hasar, zarar), **equipment** (teçhizat, malzeme), **evidence** (delil), **furniture** (mobilya), **harm** (zarar), **information** [bilgi(ler), haber(ler), malumat], **insurance** (sigorta), **knowledge** (bilgi), **luggage** (bagaj), **merchandise** (ticaret eşyası, mal), **money** (para), **news** (haber), **nonsense** (saçmalık), **practice** (tatbikat, alıştırma), **produce** (mahsul, ürün), **progress** (ilerleme), **research** (araştırma), **rubbish** (süprüntü, çöp), **scenery** (manzara), **scope** (anlama kabiliyeti, kavrama gücü), **thunder** (gök gürültüsü), **travel** (seyahat), **trouble** (üzüntü, ızdırap, mesele), **weather** [hava (durumu)], **work** (iş).

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını 3. gruba giren sayılamayan isimlerden biriyle ve bu ismi bir kez kullanmak şartıyla doldurunuz:

1 The audience greeted the first performance of Elizabeth's music with thunderous __1__. A leading critic said, 'The concert provides __2__ of the remarkable __3__ she has made.' Elizabeth herself received the __4__ calmly. 'I need a lot more __5__ in the forms before I can feel confident,' she said, 'but the conductor has given me a lot of useful __6__, and I think the technical aspects of composition will give me less __7__ in future.'

2 The world of __1__ provides considerable __2__ for the active insurance agent with a good __3__ of the market. While it is natural for firms to take out __4__ against fire or theft, they are not always provided with enough __5__ to insure properly against __6__ to __7__, for example, or to __8__ held in stock or in transit. These days, of course, you can insure against almost anything, even bad __9__ on holiday.

3 When I was in the country a few days ago, admiring some beautiful __1__, a lorry suddenly stopped beside the road and unloaded a lot of __2__ in the woods. I don't understand how the government can allow such __3__. It does enormous __4__ to the countryside.

4 İsim grupları ve bileşik isimler.

Bu tür isimler İngilizcede çok yaygındır, bazen tek kelime gibi kullanılır, örn. **housewife** (ev kadını); bazen iki ayrı kelime olarak kullanılır, örn. **wine glass** (şarap bardağı); bazen arada tire bulunur, örn. **lamp-post** (elektrik direği). Bunun niçin böyle olduğuna dair de herhangi bir genel kural yoktur.

a

Şu cümleleri inceleyelim:

A kitchen table is a table used in the kitchen.
(Mutfak masası mutfakta kullanılan bir masadır.)
Table tennis is tennis played on a table.
(Masa tenisi/ping pong bir masada oynanan tenistir.)

Cümlelerdeki ilk isim ikinci ismi tanımlamakta ve onun nasıl bir nesne olduğunu söylemektedir.

Aşağıdaki yapılar için bileşik isim ya da isim grupları kurunuz:

1 a ring made of gold.
2 a house in the country.
3 a window in a bedroom.
4 a story about love.
5 a knife for cutting paper.
6 paper for writing on.
7 a bomb that will explode at a certain time.
8 the time when we have dinner.
9 the side of the road.
10 a road at the side of a more important road.

b

Şu cümleyi inceleyelim:

A case for cigarettes is **a cigarette case.**
(Sigaraların konulduğu kutu sigara kutusudur.)

Çoğul isimler diğer isimleri niteledikleri zaman tekil duruma dönüşürler. Eğer ismin sadece çoğul şekli varsa, ya da çoğul haliyle özel bir anlam veriyosa, bu yapılarda da çoğul biçimi kullanılır. Buna dikkat ediniz.

örn. **A brush for clothes is a clothes brush.**
(Elbise için kullanılan fırça elbise fırçasıdır.)

Aşağıdaki yapılar için bileşik isim ya da isim grupları kurunuz:

1 a shoe for horses.
2 a box holding matches.
3 food for cats.
4 a brush for (cleaning) your teeth.

5 a film about cowboys.
6 a race for horses.
7 a case for books.
8 a house for monkeys (in a zoo).
9 jam made from strawberries.
10 a pie made of apples.

c

Şu cümleleri inceleyelim:

A person who works in a shop is a **shop worker.**
(Bir dükkânda çalışan kimse dükkân işçisidir.)
A person who sells books is **a bookseller.**
(Kitap satan bir kişi kitapçıdır.)

Aşağıdaki yapılar için bileşik isim ya da isim grupları kurunuz:

1 someone who works in a factory.
2 someone who plays tennis.
3 someone who minds (= looks after) babies.
4 someone who keeps (= looks after) a school.
5 someone who collects stamps.
6 a team that plays football.
7 a company that makes steel.
8 the council responsible for a city.
9 the committee responsible for finance.
10 the police responsible for controlling traffic.

d

Şu cümleleri karşılaştıralım:

A biology student is a student who is studying biology.
(Bir biyoloji öğrencisi biyoloji okuyan bir öğrencidir.)
A student keeper is a keeper (in a zoo) who is still a trainee and has not yet qualified as a keeper.
[Bir öğrenci bakıcı hâlâ eğitim gören ve henüz bakıcı olarak ehliyet kazanmamış bir bakıcıdır (bir hayvanat bahçesinde).]

Eğitim konusu olan isim **student** kelimesinden önce, ama sonuçta elde edilecek iş ya da meslek ise sonra gelir.

Aşağıdaki yapılar için bileşik isim ya da isim grupları kurunuz:

1 a trainee who is studying management.
2 a trainee who is not yet a manager.
3 an apprentice who is studying carpentry.
4 an apprentice who is not yet a carpenter.
5 a driver who has not yet learned to drive.

e

Şu cümleleri karşılaştıralım:

A person who collects works of art is **an art collector.**
(Sanat eserleri toplayan bir kişi sanat eserleri koleksiyoncusudur.)
A person who collects statues is **a collector of statues.**
(Heykel toplayan bir kişi heykel koleksiyoncusudur.)

Bileşik isimleri ya da isim gruplarını meydana getirmek her zaman mümkün olmaz. Genellikle bunun nedeni o faaliyetin, dile bir bileşik isim veya isim grubu alacak biçimde girecek kadar yaygın olmamasıdır.

Yukarıdaki tanımlamayı gözönünde tutarak aşağıdaki işleri yapanlara ne dersiniz?

1 someone who trains animals.
2 someone who trains performing fleas.
3 someone who paints portraits.
4 someone who paints carnivals and processions.
5 someone who restores pictures.
6 someone who restores old gramophones.
(Son cümlede bu işi meslek edimiş kişiye 'a specialist' veya 'an expert in restoring old gramophones' denmesi daha yerinde olur.)

f

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I read about it in **today's newspaper.**
(Onu bugünkü gazetede okudum.)
The Sunday newspapers usually review the latest plays and films.
(Pazar gazeteleri genellikle en son oyun ve filimlerin eleştirilerini yaparlar.)

Zaman süreleri de insan ve hayvanlardakine benzer biçimde **today's newspaper** (bugünkü gazete), **this week's programmes** (bu haftanın programları), **three month's holiday** (üç aylık tatil) gibi sözlerde iyelik gösteren yapıdadırlar ve belirli bir zamanı gösterirler.
Fakat belli zaman ya da belli günlerde düzenli bir şekilde meydana gelen olayları göstermek için isim grupları kullanılır, örn. **the 9 o'clock news** (9 haberleri), **the Saturday night film** (Cumartesi akşamı filmi).

Yukardaki tanımlamayı gözönünde tutarak aşağıdakileri nasıl isimlendirirsiniz?

1 a concert that is going to be held on Wednesday night.
2 concerts that are regularly held on Wednesday nights.
3 the programme (on TV) for this weekend.
4 programmes shown every weekend (on TV)
5 the crop of cabbages harvested this autumn.
6 the crop of cabbages harvested every autumn.

5 Özne/fiil uyuşumu

a

Şu cümlelerde fiillerin tekil ve çoğul şekillerinin nerede kullanıldıklarına dikkat ediniz:

He **is** a pleasant **person.** They **are** pleasant **people.**
(O hoş bir insandır. Onlar hoş insanlardır.)
Everyone likes him. **Everything is** arranged.
(Herkes onu sever. Herşey düzenlendi.)

People (şahıslar, kimseler, kişiler) kelimesi daima çoğuldur ve 'persons (şahıslar, kimseler, kişiler)' hemen hemen hiç kullanılmaz.

Oysa **everyone/everybody** (herkes) ve **everything** (her şey) kelimeleri daima tekildir ve aynı anlama gelen 'all people' ya da 'all persons' hiçbir zaman, 'all things' ise hemen hemen hiç kullanılmaz. 'All the people' ve 'all the things' de pek sık kullanılmayan sözlerdir.

Söz konusu kişilerin hepsinin kadın olduğu bilinmesi dışında eğer kadın ve erkek karışık ise **everyone** için **his** kullanılması bir adet olmuştur.

örn. **The people** who **live** in the village all **have their** own plots of land.
(Bu köyde yaşayan herkesin kendi arazisi vardır.)
Everyone who **lives** in the village **has his** own plot of land.
(Bu köyde yaşayan herkesin kendi arazisi vardır.)

Parentez içinde verilen fiilleri doğru fiil zamanında tekil ya da çoğul halini kullanarak ve isimlerin ya da zamirlerin iyelik hallerini de katarak cümleleri tamamlayınız:

In the village, we celebrate May Day as the people here (1 do) for hundreds of years. Everyone (2 be) supposed to be up early and go out into the woods to pick flowers; in fact, only the young people (3 go), while everyone else (4 stay) in the village to decorate the maypole. Most people (5 meet) on the village green and (6 be) asked to cast (__7__) votes for the May Queen. Every girl who (8 be) not married and (9 not be) chosen before (10 be) allowed to put (__11__) name down. When everyone present (12 cast) (__13__) vote, the May Queen is crowned. Afterwards everyone (14 dance) round the maypole. Some people (15 bring) (__16__) lunch and (17 eat) it on the village green, and everyone who (18 go) to the pub (19 get) a free drink to go with (__20__) lunch.

b

Şu cümleleri karşılaştıralım:

It's his **rudeness** that **upsets** me.
(Beni üzen onun kabalığıdır.)
It's his bad **manners** that **upset** me.
(Beni üzen onun kötü davranışlarıdır.)

The original study and the final report on the effect of increased price on falling demand **need** to be studied.
(Düşen taleplerdeki artan fiyatın etkisi konusundaki ilk inceleme ve en son raporun incelenmesi gerek.)
There is **a relationship** between the rise in prices and the falling demand that **needs** to be studied.
(İncelenmesi gereken fiyat artışları ile azalan talep arasında bir ilişki var.)

The boy and his friends have telepathic gifts.
(Çocuğun ve onun arkadaşlarının telepatik yetenekleri var.)
The boy, like his friends, **has** telepathic gifts.
(Arkadaşları gibi çocuğun da telepatik yetenekleri var.)

Yukarıdaki cümlelerde fiil öznenin durumuna bağlı olarak ya tekil ya da çoğul biçimde kullanılmıştır. Dikkat edilirse fiil bazen cümleciğin içinde ya da virgüllerle ayrılmış açıklayıcı gruptan sonra gelmektedir, ama kural yine aynıdır; eğer özne çoğulsa fiil çoğul, tekilse fiil tekil biçimde olmaktadır.

Parentez içinde verilen fiillerin tekil ya da çoğul hallerini kullanarak cümleleri tamamlayınız:

The appointment of officials to posts overseas (1 need) to be studied in the light of considerations that (2 be) frequently overlooked by our Personnel Department in London, which, like most organisations away from the scene of events, usually (3 choose) candidates according to general criteria, such as their academic record, that (4 be) not necessarily applicable to the circumstances they are about to face.

This may lead to a situation in which a new director taking up an appointment frequently (5 fail) to get on with his secretary, for example, and (6 make) up his mind that she, unlike his previous employees somewhere else, (7 be) inefficient and uncooperative. In fact, it is often his own inability to understand local customs that (8 prevent) the development of the good relationship between director and locally-employed staff that (9 be) essential.

In the same way, the staff, like their counterparts in London, (10 have to) get used to the personal likes and dislikes of one man, which (11 dominate) their working lives for a time, and then (12 be) obliged to adapt themselves to someone new. The difference between them and someone who (13 work) in London, however, (14 be) that they have no one to complain to if things go wrong. It is their reaction that (15 be) likely to be reported to London in such cases, because the director, whose own failings (16 be) often the cause of the trouble, (17 be) also the judge, and an inspector, like everyone else who (18 visit) the office for a short time, (19 be) hardly likely to welcome criticism of the boss.

6 Tepeden virgülün kullanımı

Tepeden virgülün konduğu yerin şu cümlelerdeki anlamı nasıl etkilediğini inceleyelim:

I don't agree with the **artist's** approach. I think **he's** wrong.
(Ressamın yaklaşımını kabul etmiyorum. Sanırım hatalı.)
I don't agree with the **artists'** approach. I think **they're** wrong.
(Ressamların yaklaşımlarını kabul etmiyorum. Sanırım hatalılar.)

A **man's/woman's/child's** clothes don't tell you what sort of person **he/she is.**
(Bir erkeğin/kadının/çocuğun elbiseleri size o kişinin nasıl birisi olduğunu söylemez.)
Men's/women's/children's clothes don't tell you what sort of people **they are.**
(Erkeklerin/kadınların/çocukların elbiseleri size o kişilerin nasıl birileri olduklarını söylemez.)

He asked the students to correct **one another's/each other's** exercise.
(Öğrencilere birbirlerinin alıştırmalarını düzeltmelerini istedi.)
I'll correct your exercise, but I want you to correct **the others'.**
(Senin alıştırmanı düzeltirim, ama senin de ötekilerin alıştırmalarını düzeltmeni istiyorum.)

s'den sonra kullanılan tepeden virgül (') o ismin çoğul olduğunu gösterir.

Kurala uymayan isimlerde çoğul şekli o ismin kelime yapısını değiştirerek yapılır, örn. **man, men.** Tepeden virgülün yerinin o ismin çoğul yapılmasında hiçbir etkisi yoktur.

Aşağıdaki cümlelerde bir kişi mi yoksa birden çok kişi mi anlatılmaktadır, bulunuz:

1 a We've decided to raise the engineer's salary.
  b We've decided to raise the engineers' salaries.

2 a Have you seen the plumbers' tools?
  b Have you seen the plumber's tools?

3 a That's my brothers' shop.
  b That's my brother's shop.

4 a Keep clear of the cow's horns.
  b Keep clear of the cows' horns.

Tepeden virgülü doğru yerine koyunuz ve eğer gerekiyorsa **s** ilave ediniz:

5 a A woman(s) work is never done, so they say.
b Women(s) work is never done, so they say.

6 a My friend(s) party is going to begin at 8.30. At least, that's what he says in his invitation.
b My friend(s) party is going to begin at 8.30. At least, that's what they say in their invitation.

7 a It's quite useful for the students to learn from each other(s) mistakes.
b Every student can learn something from the other(s) mistakes.
c You can often learn from another(s) mistakes.

7 **one, ones** ve iyelik şekilleri

a **one, ones, it, some**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Tape recorders are quite cheap in this country. You can buy **one** for a few pounds, though **the best ones** are usually exported. Why don't you buy **one**?
(Teypler bu ülkede gayet ucuzdur. Bir kaç sterline bir tane alabilirsin, ama en iyileri genellikle ihraç edilir. Neden bir tane almıyorsun?)
Cheese is quite cheap here. You can buy it at 50 pence for half a kilo, though **the best of it** is usually exported. Why don't you buy **some**?
(Peynir burada gayet ucuzdur. Yarım kilosunu 50 peniye satın alabilirsin, ama en iyisi genellikle ihraç edilir. Neden biraz almıyorsun?)

Aşağıdaki cümleleri **one, ones, it** ya da **some** koyarak tamamlayınız:

A I'd like to buy __1__ fruit. What's __2__ like here?
B Well, most of __3__ is exported. But we can get __4__ in this shop.
A Melons are in season now. I bought a very good __5__ yesterday. The big __6__ are quite juicy.
B That's a good idea. I'll get __7__.

b **this one, these red ones,** vb.

Şu cümlelerde tekil ve çoğul yapılarını karşılaştıralım:

A I'm looking for a radio. **That (black) one** looks all right.
(Bir radyo arıyorum. Şu siyah olanı uygun gibi görünüyor.)
B Do you mean **this one**?
(Bunu mu diyorsun?)
A No, **the one** I mean is **that big one** in the window.
(Hayır, vitrindeki şu büyük olanı diyorum.)
A I'd like some apples. **Those** look quite juicy.
(Biraz elma istiyorum. Şunlar çok sulu gibi görünüyor.)
B Do you mean **these**?
(Bunları mı diyorsun?)
A No, **the ones** I mean are **those big red ones** in the window.
(Hayır, vitrindeki şu iri kırmızı olanları diyorum.)

One zamiri **this, that, the** ve bir sıfatla birlikte kullanılabilir, ama çoğul biçimde, eğer bir de sıfat varsa sadece **ones, these** ve **those** ile birlikte kullanılır.

Aşağıdaki cümleleri **one, ones, this, that, these** ya da **those** koyarak tamamlayınız:

A I want a scarf for my wife. A silk __1__ if you have one.
B Certainly, sir. __2__ in the tray here are all silk. How about __3__ green __4__?
A No, my wife doesn't like green. __5__ red __6__ would suit her better, perhaps, or one of __7__ blue __8__, I'm not sure.

B There are some more in the window, sir. __9__ red __10__ hanging on its own may be what you're looking for, and there are __11__ in the corner, too, though they're more expensive.

A Never mind. I'd like to see __12__ and can you bring __13__ pink __14__ too. I think that may be the __15__ that would suit my wife best.

c İyelik şekilleri

Şu cümleleri karşılaştıralım:

My situation is not the same as { **his.** / **the one** } he is involved in.

[Benim durumum { onunkiyle / onun içinde bulunduğu durumla } aynı değil.]

Our problems are not the same as { **theirs.** / **the ones** they have to face.

[Bizim sorunlarımız { onlarınkiyle / onların göğüs germek zorunda kaldıklarıyla } aynı değil.]

Her novels are not as good as. { **Jane Austen's.** / **the ones** Jane Austen wrote.

[Onun romanları { Jane Austen'inki / Jane Austen'in yazdıkları } kadar iyi değil.]

One ve **ones** iyelik şekilleriyle birlikte kullanılmaz.

Aşağıdaki cümleleri **one, ones, ours** ya da **yours** koyarak tamamlayınız:

A Let's take a taxi. Look, there's __1__ over there. Taxis seem a lot cheaper here than the __2__ in London.

B It depends. The __3__ that come from the airport charge extra, but this __4__ won't cost much. Of course the difference between our taxis and __5__, I mean the __6__ you have in London, is that __7__ are normal cars, whereas __8__ are specially designed. Personally, I can't understand how you can put up with those old-fashioned black __9__.

A No, I don't know why, either. They don't hold any more people and they're not nearly so comfortable as __10__.

d that of, those of

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Its population is greater than { **Japan's.** / **that of Japan.**

[Oranın nüfusu { Japonya'nınkinden / Japonya'nınkinden } daha büyüktür.]

Her crime stories are not as good as **Simenon's.** / **those of Simenon.**

[Onun cinayet hikâyeleri Simenon'unki / Simenon'unkiler kadar iyi değil.]

Its head was bigger than **an average monkey's.** / **most monkeys'.** / **that of an average monkey.** / **most monkeys.**

[Onun başı alelade bir maymununkinden / çoğu maymununkinden / alelade bir maymununkinden / çoğu maymununkinden daha büyüktür.]

Its feet were bigger than **an average monkey's.** / **most monkey's.** / **those of an average monkey.** / **most monkeys.**

[Onun ayakları alelade bir maymununkinden / çoğu maymununkinden / alelade bir maymununkinden / çoğu maymununkinden daha büyüktür.]

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan iyelik şekillerini **that of** ya da **those of**'lu yapılarla değiştiriniz:

1 His tastes are not so luxurious as his grandfather's.
2 The new law is not as far-reaching as the previous government's.
3 Our production is greater than the Soviet Union's.
4 The people here are rather taller than other Islands'.
5 His general intelligence is higher than an average person's.
6 His essays show more imagination than most students'.

NOT İyelik şeklinin kabul edilemez olduğu zaman **that of** ya da **those of**'lu yapılar kullanılmalıdır,

örn. The concert was not as good as **last year's.** / **that of last year.**

[Konser geçen yılki kadar / geçen yılki kadar güzel değildi.]

Our **law is** / **laws are** more civilised than **that of** / **those of** the Middle Ages.

[Bizim yasamız Orta Çağlardakinden / yasalarımız Orta Çağlardakinden daha medenidir.]

Her iki durumda da 'one' ya da 'ones' kullanılmaz; ikinci cümlede 'the Middle Ages' de denilemez. Zaman süresi için kullanılan iyelik şekli **(last year's)** ancak zamanın belirli olduğu durumlarda kullanılır.

8 any, anyone; some, someone; whatever, whoever

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Any contribution you make will be welcome.
(Yaptığınız her yardım memnunlukla kabul edilecektir.)
You ought to make **some** contribution to the cause.
(Davaya biraz yardım etmelisiniz.)
Whatever you contribute will go to a good cause.
(Ne yardımda bulunursan bulun iyi bir dava için olacaktır.)

Anyone who thinks that is crazy.
(Onu düşünen kim olursa delidir.)
If you know **someone** who thinks that, then he must be crazy.
(Onun düşünen birini eğer biliyorsan, o zaman deli olmalı o.)

Whoever said that was crazy.
(Onu her kim söylemişse deli olmalıydı.)

Any [her (hangi bir), bir], **anyone** (kim olursa, herhangi bir kimse); **some** (bazı, bir kısım, biraz); **whatever** [(her) ne ... -se], **whoever** [(her) kim(i) ... -se] anlamlarına gelir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **any, anyone, some, someone, whatever** ya da **whoever** koyarak anlamı tamamlayınız:

1 ***A*** There's _____ at the door.
B Well, I'm not going to let him in _____ he is.
2 It's easy to criticise. _____ can do that. What we need is _____ who will make constructive suggestions.
3 ***A*** I'm only trying to give you _____ useful advice.
B I'm going to do what I like _____ you say.
A I should have thought _____ advice was better than none in your situation.
4 ***A*** _____ who wants to attend the concert should contact me for tickets.
B I know _____ who wants to go.
A Well _____ it is, ask him to see me.
5 ***A*** This calculator will provide the answer to _____ mathematical problem. You can ask it _____ you like.
B I don't believe it. There must be _____ questions it can't answer.
6 ***A*** In _____ serious work of art, the artist, _____ he is, has _____ clear intention in his mind when he begins to paint.
B Really? Well, look at that painting over there. It looks like an old piece of cardboard. _____ child could have done it. In fact, _____ children paint a good deal better. _____ bought that for the museum must have been mad.
A It's very valuable, _____ you think.

9 Dönüşlü yapılar; **each other/one another**

a Dönüşlü fiiller

İngilizcede çok sayıda fiil çoğu kez dönüşlü yapıda kullanılır. Bu fiiller şunlardır:

1 hareket, acı ve tehlike belirten fiiller: **burn** (yakmak, yanmak), **cut** (kesmek), **defend** (savunmak, müdafaa etmek), **hurt** (acıtmak, incitmek, yaralamak), **kill** (öldürmek) [(**drown** (boğulmak), **shoot** [silahla) vurmak)],

örn. She **burned herself** on the hot iron.
(Sıcak ütüyle kendini yaktı.)

2 davranış ve his fiilleri: **amuse** (eğlendirmek), **behave** (hareket etmek, davranmak), **blame** (kabahatli bulmak, kınamak, suçlamak), **control** (kontrol altında tutmak, kontrol altına almak), **deceive** (kandırmak, aldatmak), **enjoy** (-den hoşlanmak, -den zevk almak), **be ashamed of** [-den utanmak (kendini suçlu hissetmek)], **be sorry for** [(birisin)in haline üzülmek, (birisin)e acımak], **feel sorry for** [(birisin)in haline üzülmek, (birisin)e acımak],

örn. He was an only child, so he had to learn to **amuse himself.**
(Tek bir çocuktu onun için kendi kendine eğlenmeyi öğrenmek zorunda kalmıştı.)

3 düşünce, konuşma fiilleri: **consider** (düşünmek), **count** (saymak, öyle olduğunu düşünmek), **express** (ifade etmek, anlatmak), **say to** (demek, söylemek), **talk to** (ile konuşmak), **tell** (anlatmak, söylemek), **think** (saymak, kanısında olmak).

örn. **Consider (count, think) yourself** lucky that you escaped.
(Kaçtığın için kendini şanslı saymalısın.)

4 normal olarak dönüşlü olmayan hareket gösteren fiiller: **congratulate** (tebrik etmek, kutlamak), **educate** (eğitmek, okutmak), **fling** (fırlatmak, atmak), **introduce** (takdim etmek, tanıştırmak), **invite** (davet etmek), **teach** (öğretmek, ders vermek), **throw** (atmak),

örn. He's trying to **teach himself** English.
(Kendi kendine İngilizce öğrenmeye çalışıyor.)

5 diğer fiiller: **can't help** (-mekten kendini alamamak, -mek elinde değil) **prevent** (önlemek, -in önüne geçmek), **stop** (durmak, durdurmak), **weigh** [tartmak, (ağırlıkta) çekmek],

örn. I wish I could stop **myself** smoking.
(Sigarayı bırakabilmeyi isterdim.)

Uygun bir dönüşlü zamir (**myself, yourself, themselves**, vb.) ile birlikte aşağıdaki fiillerin doğru şekillerini bir kere kullanarak cümleleri tamamlayınız:

be ashamed of, enjoy, express, feel sorry for, introduce, talk to, throw, weigh

1 No one spoke to her at the party so she went up to various people and _____.
2 He committed suicide by _____ off a bridge.
3 Don't just sit there _____. A lot of people are unhappy, besides you.

4 I _____ very much on holiday. I had a wonderful time.
5 She _____ every morning. She's frightened of getting fat.
6 I've never seen such shocking behaviour. You ought to _____.
7 Most writers begin writing in order to _____.
8 Some people say that if you start _____, it's a sign that you're going mad.

NOT Başka dillerde dönüşlü olarak kullanılabilen çok sayıda fiil İngilizcede dönüşlü olmamasına rağmen **get** ile birlikte kullanılarak dönüşlü hale getirilir: **get accustomed to** (-e alışmak), **get confused** (kafası karışmak), **get dressed** (giyinmek), **get engaged** (nişanlanmak), **get excited** (heyecanlanmak), **get lost** (kaybolmak), **get married** (evlenmek), **get tired** (yorulmak), **get upset** (üzülmek, perişan olmak), **get wet** (ıslanmak).

Fall asleep (uyuya kalmak) yapısı da bu gruba girer. Başka dillerde dönüşlü olarak kullanılan bir grup fiil İngilizcede kullanılırken herhangi bir dönüşlü zamire ihtiyaç duymaz ya da kullanılırsa yanlış olur:

apologise (for) [(için) özür dilemek], **bathe** [(denizde/gölde) banyo etmek/yapmak], **decide** [(-e) karar vermek], **find out** [(araştırıp) öğrenmek], **forget** (unutmak), **get up** (yataktan kalkmak), **hide** (gizlenmek, saklanmak), **hurry** (acele etmek), **improve** (iyileşmek), **join** [birleşmek, (grub)a katılmak], **move** (taşınmak, hareket etmek), **prepare (for)** [(-e) hazırlamak], **remember** (hatırlamak), **resign (from a job)** [(bir işten) istifa etmek], **retire (from work)** [(işten) emekli olmak], **shave** (traş olmak), **sit down** (oturmak), **stand up** (uyanmak), **wake up** (ayağa kalkmak), **wash** (yıkanmak), **wonder** (düşünmek, merak etmek), **worry** (endişelenmek, meraklanmak).

b **each other, one another** ya da dönüşlü zamir

Şu cümleleri karşılaştıralım:

The two students climbed to the top of the tower for a bet. I thought they were going to **kill themselves.**
(İki öğrenci bahse girerek kulenin tepesine tırmanmışlar. Kendilerini öldüreceklerini sandım.)
The two students fought a duel with loaded pistols. I thought they were going to kill **each other/one another.**
(İki öğrenci içi dolu tabancalarla düello yaptılar. Birbirlerini öldüreceklerini sandım.)

Each other [birbir(ni)] ile **one another** [birbir(ni)] aynı anlamdadır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **each other/one another** ile ya da uygun bir dönüşlü zamir kullanarak tamamlayınız:

1 They told _____ jokes to pass the time.
2 Don't blame _____ for what happened, Tony. It wasn't your fault. And it wasn't Joan's fault, either. So don't argue with _____ about it.

3 I've always wanted to meet you but we've never had the chance to talk to _____ until now. Let me introduce _____. My name's Alan.
4 They always defend _____. If you blame one, the other will spring to her aid.
5 They felt that they had enjoyed _____ so much that when the time came for them to say goodbye to _____ they felt sorry.
6 They were very good friends and often invited _____ home.
7 No one has invited me but I hope you don't mind if I invite _____.
8 They love _____ and they're going to get married.

10 **one** ve **you**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

One can't help **one's** upbringing but **one** should avoid letting **oneself** be ruled by it for the rest of **one's** life.
(İnsanın yetişme biçimi kendi elinde değildir, ama yaşamının geri kalan kısmında da bunun kendisini etkisi altına almasına izin vermekten kaçınmalıdır.)
You can't help **your** upbringing but **you** should avoid letting **yourself** be ruled by it for the rest of **your** life.
(Yetiştirilme biçiminiz kendi elinizde değildir, ama yaşamınızın geri kalan kısmında da bunun sizi etkisi altına almasına izin vermekten kaçınmalısınız.)

Bazen **you**, 'siz' ya da 'sen' anlamına gelmeyip herhangi bilinmeyen bir kimse için kullanılır. Buna 'şahsı belirsiz' **you** denir. Şahsı belirsiz **you**'lu bir cümlenin Türkçe tercümesinde genellikle edilgen bir fiil vardır. Böyle cümleler, alışkanlıkları ya da genel olarak uygulanan usulleri ifade eder. **You** konuşma İngilizcesinde daha yaygındır ve yazı dilinde de gittikçe yaygınlaşmaktadır. **One** ya da **you**'nun herikisi de genel anlamda 'bir kimse, bir kişi' demektir. Dilbilgisi açısından eğer cümleye **one** ile başlanmışsa bu durum devam ettirilmelidir ve öyle bitirilmelidir. Eğer **you** ile başlanmışsa bu da devam ettirilmeli ve öyle bitirilmelidir.

One ya da **you** (ya da **oneself/yourself**) ve parentez içinde verilen fiillerin doğru şekillerini kullanarak cümleleri tamamlayınız:

If you're English, __1__ (tend) to be more aware of other people's accents than __2__ (be) if __3__ (come) from any other European country and __4__ (be) likely to think about __5__ own accent and wonder if __6__ (make) a fool of __7__ when __8__ open __9__ mouth in public. I once saw a TV programme where the flatmates of an upper-class girl laughed at her because she said 'one' while they said 'you'. Eventually, she said, 'It's not my fault. After all, one can't help it if __10__ (be brought up) to say "one", (can) __11__? I mean, if __12__ parents have always told __13__ to say "one", __14__ (find) __15__ saying "one" without realising it. 'I'm sure you're right,' her friend said. 'If you're born with a silver spoon in __16__ mouth, __17__ (be) bound to sound as if __18__ (swallow) it!"

11 Sıfatların üstünlük ve enüstünlük dereceleri

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Peter Fonda is a good actor, but his sister, Jane, is **better known.**
(Peter Fonda iyi bir aktördür, ama kız kardeşi, Jane, daha iyi tanınır.)
Groucho was probably the **best-known** of the Marx Brothers.
(Groucho, Marx Kardeşlerin belki de en tanınmışıdır.)

He was one of the **funniest** men in the world. I've ever seen.
(O hayatımda görmüş olduğum dünyanın en komik adamlarından biriydi.)

Üstünlük derecesi elde sadece iki seçenek olduğunda; en üstünlük derecesi ise, üçüncü cümlede olduğu gibi seçenekler ikiden daha fazla olduğunda kullanılır.

Aşağıda parentez içinde verilen sıfatların üstünlük ya da enüstünlük derecelerini kullanarak anlamı tamamlayınız. Gereken yerlere de **the** ya da **a** ilave ediniz:

When I was born, London was still (1 large) than New York; in fact, it was still (2 large) city in the world, but by now several other cities have a (3 high) population, and Mexico City is (4 large).

I was brought up partly in London and partly in a town further north. I remember the northern town (5 well) because it is easier to remember a place with recognised limits. (6 Surprising) thing I saw when I came back to London was a notice telling me that (7 much) people lived in one district there than in the town I had come from.

A boy from (8 small) of the villages near this town went to London to see his aunt. At the station, he asked (9 near) policeman, 'Do you know where Mrs Jones lives?' (10 large) place he had ever seen before only had a few streets and everyone knew everyone else. Jones is one of (11 common) names in England. Only Smith and Brown are (12 common) in London. The policeman was (13 patient) than many are. He took the boy to (14 near) telephone box and then rang his parents. When the boy asked for his aunt's address, the parents thought it was (15 strange) request they had ever heard. They had never been away from their own village, either.

12 Üstünlük ve enüstünlük dereceleri: İki heceli sıfatlar

Şu cümlelerde kullanılan sıfatların yapılarına dikkat ediniz:

Angela is **more careless** than Susan in her work. She's **the most careless** person I know.
(Angela işinde Susan'dan daha dikkatsizdir. O tanıdığım en dikkatsiz kişidir.)
This exercise is **easier** than the others; in fact, it's **the easiest** one we've done so far.
(Bu alıştırma diğerlerinden daha kolaydır; aslında, şimdiye kadar yaptıklarımızın en kolay olanı.)

İki heceli sıfatların üstünlük dereceleri önlerine **more**, enüstünlük dereceleri ise **most** getirilmekle yapılır. Fakat bir grup sıfatın (sonu **-y** ile biten sıfatlar, örneğin **happy, easy, luckly**) üstünlük dereceleri sonlarına **-er** ve enüstünlük dereceleri de **-est** getirilerek yapılır. Üstünlük dereceleri sonlarına **-er** ve enüstünlük dereceleri de **-est** getirilerek yapılan diğer bir grup da sonu **-le (noble, gentle), -id (solid, stupid), -ow (narrow, yellow)** ve **-er (clever, tender)** ile biten sıfatlardır. Bazı sıfatlar ise, örneğin **common** (çok rastlanan, yaygın), **unfair** (haksız, adaletsiz), **unkind** (kalp kıran), **pleasant** (hoş, hoşa giden) üstünlük ve enüstünlük dereceleri hem sonlarına **-er/-est** hem de önlerine **more/most** getirilerek yapılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını parentez içinde verilen sıfatların doğru şekillerini kullanarak doldurunuz:

1 The sales are the _____ time of year for us in the store, but at the same time we have to be _____ with the customers than usual. (busy, patient)

2 ***A*** You must have had a lot of interesting jobs as an animal trainer.
B Yes. One of the _____ but also one of the _____ for me was training an otter for a film. Otters are among the _____ animals in the world but you have to be _____ with them than with most creatures. (tricky, pleasant, clever, careful)

3 When Brutus stabs Caesar in Shakespeare's play, *Julius Caesar,* Caesar says, 'This is the _____ cut of all', but when Brutus dies, Antony calls him 'the _____ Roman of them all'. Antony was _____ of Brutus in _____ scenes because he thought Brutus should have been _____ to Caesar. But of course it was _____ for him to praise Brutus once he was dead. (unkind, noble, critical, early, grateful, easy)

4 He's one of _____ people I've ever met. He parked his car in the _____ street in the village, blocking the traffic, and when another driver complained, he just got _____ and _____. In the end, the police came and took it away. Perhaps he'll be _____ in future. (stupid, narrow, angry, awkward, careful)

13 Sıfatlar ve zarflar: **the more ... the more**

Şu cümlelerde kullanılan sıfat ve zarfların yapılarına dikkat ediniz:

The better the horse, **the easier** it is to ride.
(At ne kadar iyi olursa, binmesi o kadar kolay olur.)
The more you eat, **the fatter** you get.
(Ne kadar fazla yerseniz, o kadar şişmanlarsınız.)
The faster you drive, **the more likely** you are to have an accident.
(Ne kadar hızlı araba sürürseniz, bir kaza yapmanız ihtimali de o kadar artar.)

the more ... the more ... (nekadar ... ise, o kadar) yapısı paralel olarak artan ya da eksilen şeyler için kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına sıfat ve zarfların üstünlük derecelerini koyarak cümlenin anlamını tamamlayınız:

1 The _____ the game went on, the _____ he became and the _____ he noticed how tired he was. (long, determined, little)
2 The _____ he gets, the _____ he becomes. He's got rheumatism, and the trouble is that the _____ he does, the _____ it gets. (old, irritable, little, bad)
3 The _____ I think about the situation, the _____ I like it. The _____ we allow this state of affairs to continue, the _____ it is that the two sides will take up extreme positions, and the _____ they become in their opinions, the _____ it will be to establish any kind of compromise. (much, little, long, probable, stubborn, difficult)
4 ***A*** The _____ you finish the job, the _____ we'll pay you.
B Yes, but the _____ I work, the _____ mistakes I make. (soon, soon, fast, much)
5 ***A*** The _____ they have to wait, the _____ they'll become and the _____ they'll complain. (long, impatient, much)
B I don't mind. The _____ they shout, the _____ I am to take any notice of them. (much, likely)

14 Sıfatlar: **as ... as**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Before the match, he was [**as** / **not as** / **not so**] **confident** of winning as [always. / usual.]

[Maçtan önce [her zaman olduğu / her zamanki] gibi kazanacağından [emindi. / emin değildi. / emin değildi.]

Olumlu cümlelerde kabul edilen tek şekil **as . . . as** (kadar) yapısıdır. Ayrıca, İngilizcede çok sayıda kalıp halinde kullanılan karşılaştırma vardır.

örn. **It's as old as the hills,**
[(O tepeler kadar eski.) O Nuhnebiden kalma./çok eski.]

Aşağıdaki alıştırmada hangi karşılaştırmanın hangi sıfatla yapıldığını bulmaya çalışınız ya da hiç değilse tahmin ediniz:

örn. **It was as hard as iron.**
örn. It was as hard — as a button

1 He was as brave — as a picture
2 It was as heavy — as a doornail
3 It was as bright — as iron

4	It was as soft	as sin
5	You look as fresh	as lead
6	She was as pretty	as butter
7	He was as ugly	as a peacock
8	He was as nice	as death
9	He was as dead	as a sandboy
10	He was as pround	as a lion
11	His face was as grim	as pie
12	I was as happy	as a daisy

15 far/much more; not nearly so/as ... as

Üstünlük derecesinin nasıl daha vurgulu yapılacağını inceleyelim:

Jack is [**much** / **far**] **taller** than his sister.

[Jack, kız kardeşinden [çok / çok] daha uzun boyludur.]

She is **not nearly** [**as** / **so**] **tall as** he is.

[O, onun [kadar / kadar] uzun boylu değildir.]

Jill drives [**much** / **far**] **better** than her brother.

[Jill, erkek kardeşinden [çok / çok] daha iyi araba kullanır.]

He doesn't drive **nearly** [**as** / **so**] **well** as she does.

[O, onun [kadar / kadar] iyi araba kullanamaz.]

He eats [**much** / **far**] **more** bread than he used to.

[O eskiden yediğinden [çok / çok] daha ekmek yer.]

[**Many** / **Far**] **more** people came to the wedding than we had expected.

[Umduğumuzdan [çok / çok] daha fazla kişi düğüne geldi.]

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **much, far** ya da **nearly** koyarak cümleleri daha vurgulu yapınız:

1 English cooking is not as bad as people think, but it's often worse than it ought to be The real problem in England, however, is that __1__ too many people eat what is called 'junk food', which is not as nourishing as the food their parents had. 'Junk food' is anything precooked and pre-packed, like hamburgers, pies and so on. Most of this food is __2__ more fattening than the average meal, doesn't contain __3__ as much protein, and in short, is not as appetising. Its only advantage is that it is __4__ more convenient for people who haven't time to cook.

2 __1__ more people in England drink wine than was the case ten years ago. This is probably because it has become __2__ more common for them to spend their holidays abroad, and they have had __3__ more opportunities to try different wines. This doesn't mean that they are necessarily __4__ more knowledgeable about wine than their parents; indeed, most of the wine imported from abroad is not __5__ so good as it is in the home country or else is __6__ more expensive. I sometimes think that the exporters don't try __7__ as hard to sell good wine in England; they concentrate __8__ more on quantity than on quality, believing that the customers there are not __9__ so perceptive as they would be in France, Italy or Spain, and will drink anything.

16 (much) too fat; too much time

Şu cümleleri karşılaştıralım:

He's **(much) too fat** to play the part of the hero.
[Kahraman rolünü oynayamayacak kadar (çok) şişman.]
He speaks **(much) too slowly** to sound convincing.
[İnandırıcı olamayacak kadar (çok) yavaş konuşur.]
He spends **too much time** playing golf.
(Golf oynayarak çok fazla zaman harcar.)
He wastes **too many weekends** sitting in the garden, doing nothing.
(Bahçede oturup hiçbir şey yapmadan pek çok hafta sonunu boşa harcar.)

İlk iki örnekte **much, too**'yu daha vurgulu hale getirmek için kullanılmıştır. **Much** yerine **far** kullanılabilir. **Much too** bir sıfatı ya da zarfı niteler. Son iki örnekte, **too much** ve **to many** isimleri nitelemektedir ve 'lüzumundan çok, istenildiğinden fazla' anlamına gelir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **too much** ya da **much too** koyarak tamamlayınız:

1 Come on! You're __1__ slow. You're taking __2__ time to do the job. A time of seven minutes to change the wheel is __3__ long.

1 ***A*** She's __1__ extravagant to be able to run her life properly. For one thing she spends __2__ money on clothes. Apart from that, she has a passion for fast cars. She drives them __3__ fast and she's often out driving __4__ late at night.

B I think she pays __5__ attention to her manager, and he's __6__ eager to please her and takes __7__ trouble to make sure she gets her own way.

3 ***A*** I'm sorry. I can't come to the party. I've got __1__ work.
B You work __2__ hard. You're __3__ interested in making money, but in the end you'll be __4__ busy to spend any of it.
A Oh, one can't make __5__ money, and one can't do __6__ work. It's healthy.
B You'll regret that attitude one day, but by then it'll be __7__ late to do anything about it.

17 the same (as) different (from); similar (to) like; alike; unlike

Alıştırmaya başlamadan önce aşağıdaki cümleleri inceleyiniz:

Our conclusions are the same, although our approach is — **different / not the same.**

[Yaklaşımımız — farklı olmasına / aynı olmamasına — rağmen sonuçlarımız aynı.]

He has reached the same conclusions as I have, although his study [is / isn't] — based on — **different / the same** — evidence — **from / as** — mine.

[Onun incelemesi benim — -kinden / -kiyle — farklı / aynı — delillere — dayanmasına / dayanmamasına — rağmen benim elde ettiğim sonuçları o da elde etti.]

A He's — **like / similar to** — his father in many ways.

[O birçok bakımdan babasına — benzer/benziyor. / benzer/benziyor.]

B Yes, they're — **alike. / similar.**

[Evet birbirine — benziyorlar. / benziyorlar.]

A **But he's** — **not like / different from** — his mother.

[Ama o — annesine benzemez/benzemiyor. / annesinden farklıdır.]

B True. They're — **not alike. / different.**

[Doğru — birbirlerine benzemiyorlar. / birbirlerinden farklılar]

Like his father, he's very patient.
(Babası gibi, o da çok sabırlıdır.)
Unlike his mother, he never loses his temper.
(Annesinin aksine, o hiçbir zaman öfkelenmez.)

Aşağıdaki ikili konuşmayı yukarıda verilen kelime ya da gruplardan biriyle tamamlayınız:

A What are you going to do about your children's education?
B John's interested in science and I'd like him to go to __1__ school __1__ I did. He has __2__ interests __2__ mine. In fact, we're very much __3__. But Roger's __4__ __4__ me. He's more __5__ his mother. He wants to be a dancer, but of course it's not __6__ it is for a girl.
A I suppose not. But you can't expect children to have interests __7__ their parents. I suppose you think dancing isn't suitable for a boy. My point of view is __8__ __9__ you, I think children should do what they want to do.
B That's all very well. You're not in __10__ position __10__ I am. Your children are both girls.
A Well, in fact my position is __11__ __11__ yours, and I worry about one of my children, __12__ you. Marian wants to be a nurse, but Annabelle is determined to become a jockey!

18 ünlemler

Aşağıdaki cümlelerin yapılarını inceleyelim:

The countryside is **so beautiful.**	**How beautiful** (the countryside is)!
(Kırlar çok güzel.)	[(Kırlar) ne kadar güzel!]
She's **so pretty.**	**How pretty** she is!
(O, çok güzel.)	(O ne kadar güzel!)
She plays **so beautifully.**	**How beautifully** she plays!
(O çok güzel çalıyor.)	(Ne kadar güzel çalıyor!)
That's **such nonsense.**	**What nonsense!**
(O çok saçma.)	(Ne saçma!)
It's **such a pity.**	**What a pity!**
(Çok yazık.)	(Ne yazık!)
They're **such fools.**	**What fools** (they are)!
(Çok aptallar.)	[(Onlar) ne aptal(lar)!]
It's **such awful weather.**	**What awful weather!**
(Çok berbat bir hava.)	(Ne berbat bir hava!)
She's **such a pretty girl.**	**What a pretty girl** (she is)!
(Çok güzel bir kız.)	[(O) ne güzel bir kız!]
She has **such beautiful eyes.**	**What beautiful eyes** (she has)!
(Çok güzel gözleri var.)	[(Onun) ne güzel gözleri var!]

Sıfat ve zarflarla ilgili ünlemler **how** ile oluşturulur. İsimlerle ilgili ünlemler is **what** ile oluşturulur.
Bir sıfatın ismi nitelemesi durumunda ünlem **what** ile oluşturulur.

Aşağıdaki durumlarda sözü geçen kişilerin yerine kendinizi koyunuz ve düz cümleleri ünlem cümleleri haline dönüştürünüz:

1 Lois and Rupert are in an art gallery. Lois says:
   a That's such a wonderful picture.
   b Monet was such a great artist.
   c He painted so well.
   d His colours are so delightful.
   e The people in that boat look so peaceful.
   f It's such a beautiful scene.

2 June is on holiday. She tells her friend, Penny:
   a We're having such marvellous weather.
   b It's such a lovely view.
   c The sea is so blue.
   d The boats are so pretty.
   e I'm so glad we came.

3 Charlotte is at a horse race. She tells her boy-friend, Peter:
   a The horses are so splendid.
   b Rogers is such a good jockey.
   c He took that jump perfectly.
   d Oh dear, his horse has fallen—it's such a pity,
   e We've lost our money—that's rotten luck.

4 Geoff and Mary are in a restaurant. Geoff says:
   a We're getting shocking service.
   b They're so slow.
   c The waiter was so rude.
   d He poured the wine out so carelessly.
   f He's got such a miserable expression on his face.

   When they don't leave a tip, the waiter thinks:
   g They're such mean people.

19 Zarf + geçmiş zaman ortacından oluşan fiilimsi sıfat: **newly opened**

Şu cümleleri inceleyelim:

The **newly opened** shopping centre will eventually provide employment for 16,000 people.
(Yeni açılan alışveriş merkezi neticede 16.000 kişiye iş sağlayacak.)

Bu biçimdeki sözler ilk önce zarfın kullanılması ile oluşturulur. Burada fiilin şimdiki zaman ortacından yapılmış sıfat **(opening)** kullanılmaz. Çünkü alışveriş merkezi kendi kendisini açmamıştır. Bundan dolayı fiilin geçmiş zaman ortacından yapılan sıfat **(opened)** kullanılır. Çünkü merkezi birisi açmıştır. Geçmiş zaman ortacından yapılan sıfatların anlamca her zaman edilgen **(passive)** olduğu unutulmamalıdır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını şu ifadelerden birini bir kez kullanarak doldurunuz: **badly timed** (kötü zamanlanan/zamanlanmış), **bitterly disappointed** (acı bir şekilde düşkırıklığına uğrayan/uğramış), **freshly made** (taze yapılan/yapılmış), **happily married** (mutlu bir şekilde evlenen/evlenmiş), **lavishly illustrated** (bol bol resimlenen/resimlenmiş), **officially authorised** (resmen yetkili kılınan/kılınmış), **poorly paid** (yetersiz bir şekilde ücret ödenen/ödenmiş), **recently engaged** (yakında nişanlanan/nişanlanmış), **scientifically demonstrated** (ilmen/bilimsel bir şekilde kanıtlanan/kanıtlanmış), **well written** (iyi bir şekilde yazılan/yazılmış).

1 It's a _____ account of his life, much better than the _____ biography.
2 I'm a _____ man. I don't want to get involved in anything that could upset my marriage.
3 The President's speech seems to some observers to have been a _____ intervention in the affairs of another country.
4 They're advertising _____ apple pie. Let's go in and have some.
5 Everyone wanted to take photographs of the _____ couple.
6 It's _____ fact that _____ workers will not increase production without some kind of incentive to work harder.
7 Although it's a _____ book, the quality of some of the pictures is not very good.
8 Thousands of _____ holidaymakers besieged the travel agency when they heard their flights had been cancelled.

20 **fairly, quite, rather**

a **quite rather**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

She's **quite** tall.
(O oldukça uzun boyludur.)
She's **rather** short.
(O oldukça kısa boyludur.)
She's **rather (too)** tall to be a ballet dancer.
(Bir balerin olamayacak kadar uzun boylu.)

Genel olarak **quite** (oldukça, epeyce, haylice) iyi olan bir şey için kullanılır. Oysa **rather** (oldukça, epeyce, haylice) pek hoşa gitmeyen bir şey için kullanılır. Her ikisi de sıfat ve zarfları nitelemek için kullanılabilirse de **too** ile sadece **rather** kullanılabilir. Uzun boylu olmak genelde iyi bir özelliktir ve **quite tall** bu olumlu durumu gösterir. **Rather short** ise bir olumsuzluğu vurgular.

Oysa uzun boylu bir balerin için ona eşlik edecek birini bulmak zordur ve bu durumda uzun boylu olmak bir kusurdur, onun için **rather (too) tall** denir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **quite** ya da **rather** koyarak tamamlayınız:

1 The trains to London are _____ frequent but they sometimes arrive _____ late.
2 She played _____ well, although she began the game _____ nervously.
3 The air is hot and sticky outside but it's _____ cool in the house.
4 I feel _____ cold. I'm going to put the central heating on.
5 The sun's _____ warm. You should get a lovely tan.
6 The sun's _____ too hot for me. I'm going into the shade.
7 The children are _____ polite although of course they're _____ noisy, like most children.
8 ***A*** You look _____ tired.
B Yes, I've had a _____ tiring day, though it was _____ enjoyable.

b **fairly, rather**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

A What was the food like?
(Yemekler nasıldı?)
B **Fairly** good, though we ate better at the other restaurant last night.
(Oldukça iyiydi, ama dün akşam diğer lokantada daha iyisini yedik.)
A What was the food like?
(Yemekler nasıldı?)
B It was **rather** good, actually, though the restaurant looked very ordinary from the outside.
(Oldukça iyiydi, ama aslında lokanta dışarıdan pek alelade görünüyordu.)

Fairly "oldukça, az çok, nisbeten 'iyi', ama umut edildiği ya da beklendiği kadar iyi değil" demektir. **Rather** ise lehte ya da iyi bir durum gösteren sıfatlarla ve zarflarla kullanıldığında 'umulandan, beklenenden daha iyi' anlamına gelir.

Aşağıdaki cümleleri boşluklara **fairly** ya da **rather** koyarak tamamlayınız:

1 I'm _____ confident about the exam, though I won't feel happy about it until I see the papers.
2 I was sure I'd fail the exam, but now that I've done the papers I feel confident I've passed. I did most of the questions _____ well.
3 The job's _____ straightforward, though there are a few things that worry me about it.

4 I've always thought she was ugly, but today she looked _____ attractive.
5 I didn't like him at first, but in the end I became _____ fond of him.
6 ***A*** How do you feel?
B _____ well, but I don't think I'd better get up yet.
7 ***A*** How do you feel?
B You know, it's surprising, but I feel _____ energetic, in spite of working all day.

c **rather** + üstünlük derecesi

Şu cümleleri inceleyelim:

Unfortunately, he was **rather** fatter than I remember him.
(Maalesef onu hatırladığımdan oldukça daha şişmandı.)
The book was **rather** more interesting than its cover suggested.
(Kitap kapağının uyandırdığı izlenimden oldukça daha ilginçti.)

Sıfatın veya zarfın anlamı ister iyi ister kötü olsun, bunların üstünlük dereceleri ile sadece **rather** kullanılabilir.

a kısmındaki **quite** ve **rather** arasındaki farka tekrar bakınız ve aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **quite** ve **rather** kullanarak doldurunuz:

1 He was _____ well this morning, but since lunch his condition has become _____ more serious.
2 It's _____ a good novel, _____ better constructed than his last one.
3 This year's sales figures were _____ disappointing. We hope to sell _____ more next year.
4 The play was _____ good but it lasted _____ longer than necessary, and some of the audience got _____ bored towards the end.
5 She's _____ a good student but she got _____ nervous when the exam began, and did _____ worse than I had expected.

d **quite** (kesinlikle, mutlak surette, tam)

Şu cümleleri inceleyelim:

The performance was **quite** extraordinary.
(Konser/oyun kesinlikle olağanüstüydü.)
I'm sorry. That's **quite** impossible.
(Üzgünüm. Bu kesinlikle imkânsız.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **quite** ya da **fairly** kullanarak tamamlayınız. Cümlede 'oldukça' anlamı isteniyorsa **fairly** kullanın ve her dumumda **quite**'ın kullanılabileceğini unutmayınız:

1 ***A*** Are you _____.sure that that's right?
B Yes, absolutely certain.
2 His explanation was _____ convincing, though I'd like to hear what the other witnesses have to say before I make up my mind.

3 You know _____ well that I would never do anything to upset her.
4 ***A*** He seemed to think the price was _____ reasonable though he's obviously looking for something cheaper.
B But that's _____ ridiculous. He'd never get anything cheaper than that.
5 We had _____ good weather. At least it was better than last year. Last year, it was _____ appalling. It rained all the time.
6 ***A*** He's _____ reliable.
B I don't think you're being fair to him. He's _____ as reliable as the man we had before.
7 ***A*** I've never seen anything _____ like it.
B Oh, really. I thought that sort of occurrence was _____ common here.
8 ***A*** The situation looks _____ encouraging.
B I don't agree with you. I can't see anything good about it. It seems _____ hopeless to me.

21 almost, hardly, nearly

Şu cümleleri karşılaştıralım:

He's very popular. — **Almost** / **Nearly** — everyone likes him.

[Çok popülerdir. — Hemen hemen / Hemen hemen — herkes sever onu.]

He's very unpopular. — **Hardly anyone** / **Almost no one** — likes him.

[Hiç popüler değildir. — Hemen hemen / Hemen hemen — hiç kimse onu sevmez.]

Almost (hemen hemen, neredeyse) olumluluk ve olumsuzluk gösteren ifadelerle kullanılabilirse de **hardly**'nin [hemen (hemen) hiç] olumsuzluk gösteren ifadelerle kullanılması daha yaygındır. **Nearly** (hemen hemen) sadece olumlu ifadelerde kullanılabilir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını olumlu ifadeler için **nearly**, olumsuz ifadeler için de, anlama göre, **hardly** ya da **almost** koyarak tamamlayınız:

1 ***A*** He's __1__ always late. In fact, he's __2__ never here when he's wanted.
B Yes, that's true, and his sister __3__ ever arrives on time, either.
2 ***A*** There was __1__ anyone in the audience.
B That's __2__ always the case on the first night for an amateur performance. But it must be very disappointing, if there's __3__ no one there to applaud you.
A In fact, they were quite good. Everyone was __4__ word-perfect. There were __5__ any pauses.
B That's remarkable. There's __6__ always something that goes wrong in an amateur performance.

A Well, last night __7__ nothing did, though the hero's wig __8__ fell off in the last scene, and some of the clothes didn't fit very well.
B That's natural. You can __9__ ever get clothes to fit you in amateur performances unless you wear your own. Of course, __10__ everyone does in a modern play, but this was a costume play. __11__ all the action took place in the eighteenth century, didn't it?

22 **ever, never**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Their songs are as popular as **ever.**
[Şarkıları (her zaman olduğu gibi) hep popülerdir.]
Their songs have **never** been more popular.
(Şarkıları hiçbir zaman daha popüler olmadı.)
They were the first words he had **ever** spoken.
[Bunlar (o ana kadar) söylediği ilk sözlerdi.]
He had **never** spoken a word before.
(Daha önce tek kelime bile etmemişti.)
It's the smallest monkey I've **ever** seen.
[O (hayatımda) gördüğüm en ufak maymun.]
I've **never** seen such a small monkey.
[(Hayatımda) hiç böyle ufak bir maymun görmedim.]

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi, **ever** yerine **never, never** yerine de **ever** kullanarak cümleleri tekrar yazınız:

1 He's playing as well as ever.
2 He's never run faster. (*cümleye;* He's running ... *ile başlayınız*)
3 I've never heard such a beautiful song.
4 It was the first match he had ever won.
5 It's the best weather we've ever had.
6 I'd never met her before. (*cümleye;* It was the first time ... *ile başlayınız*)
7 The food here has never been better.
8 I've never had such a good holiday.

23 **still** + olumsuzluk

Şu cümleleri karşılaştıralım:

He's started learning his lines for the play but he does**n't** know them **yet.**
(Temsildeki satırlarını öğrenmeye başladı, ama henüz iyi bilmiyor.)
He's been learning his lines for weeks but he **still** does**n't** know them.
(Haftalardır satırlarını öğrenmeye çalışıyor, ama hâlâ iyi bilmiyor.)
I've looked for the letter but I have**n't** found it **yet.**
(Mektubu aradım, ama henüz bulamadım.)
I've been looking for the letter for hours but I **still** have**n't** found it.
(Saatlerdir mektubu arıyorum, ama hâlâ bulamadım.)

Still (hâlâ, daha) kelimesi yukarıdaki cümlelerde vurgulu olarak ve aynı anlamda **not . . . yet** yerine kullanılmıştır. Cümledeki kelime sırasına da dikkat ediniz. **Still** hemen özneden sonra gelir. Şimdi içinde **still** olan olumlu bir cümle ile olumsuz bir cümlenin kelime sırasını karşılaştıralım:

örn. He's **still** looking for the letter.
(Hâlâ mektubu arıyor.)
He **still** has**n't** found it.
(Hâlâ bulamadı.)

Aşağıdaki cümlelerdeki **not . . . yet**'i **still . . . not**'a çevirerek bunları vurgulu cümleler haline getiriniz. Parantez içinde verilen zaman cümleciklerini yukarıdaki örnekte görüldüğü, **still . . . not**'lı cümlelerde kullanınız:

1 I've read the passage but I don't understand it yet. (three times)
2 I wrote to him but he hasn't replied yet. (a long time ago)
3 We've been waiting for them but they haven't arrived yet. (for an hour)
4 I've tried to solve the problem but I can't do it yet. (several times)
5 He's been playing chess with the computer but he can't beat it yet. (for months)
6 We've been trying to repair the record player but it doesn't work yet. (for hours)

24 **specially** ve **especially**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

It often rains here, **especially** in winter.
(Burada sık sık yağmur yağar, özellikle kışın.)
It's always cold, but it's **especially** cold in winter.
(Hava daima soğuktur ama özellikle kışın soğuk olur.)
The house has been **specially** designed to keep out the cold.
(Ev özellikle soğuğa karşı mukavim olacak şekilde inşa edilmiştir.)
I'm interested in everything on display but I'm **especially** interested in the new central heating system.
(Sergideki her şeyle ilgileniyorum, ama özellikle yeni merkezi ısıtma sistemine karşı ilgi duyuyorum.)

Especially (özellikle) demektir ve kullanımı pek sık olan bir zarftır. Sıfat şekli ise artık **special** (özel, hususi) olarak kullanılmaktadır ve **especial** şeklinin kullanımı terkedilmiştir. Üçüncü cümlede görülen **specially** (özellikle, bilhassa) bir şeyin belli bir amaç ya da belirli bir kişi için yapıldığını göstermek üzere geçmiş zaman ortacı ile kullanılmıştır. Bu nedenle **specially** şu şekilde ki yapılarda kullanılır: **specially made** (özellikle yapılan/yapılmış), **specially built** (özellikle inşa edilen/edilmiş), **specially written** (özellikle yazılan/yazılmış), vb. Niyet edilmiş, belli bir amaç ya da belirli bir kişi için bir şeyin yapıldığını anlatmayan geçmiş zaman ortaçlarının (**interested**, gibi) kullanıldığı durumlarda vardır. O zaman bu kelimelerle **especially** kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **specially** ya da **especially** koyarak tamamlayınız:

1 It gets very hot here, _____ in summer.
2 This summer has been _____ hot, much warmer than usual.
3 ***A*** This sunshade is _____ made to keep the sun off but not to blow away.
B Don't you call that an awning?
A No, an awning is _____ designed for shops. It helps to keep the shop cool and protect the passers-by from the sun. They're often brightly coloured, _____ outside cafes.
4 He was anxious to track down the band of criminals and _____ concerned to arrest the leader. Consequently he employed a group of men _____ trained for the task, since he was afraid that the criminals would use violence, _____ if they were surrounded and could see no way out.
5 The music has been _____ composed for the film and adds a great deal to the effect, _____ in the final scene.

Prepositional phrases

25 Edatlar: **in, out, on, off, into, out of, on to**

Şu cümlelerde kullanılan edatları inceleyelim:

The money is **in** this drawer.
(Para bu çekmecenin içinde.)
The books are **on** the shelf.
(Kitaplar rafta.)
He's **in** the water.
(O suyun içinde/suda.) (yüzüyor.)
The ship is **on** the sea.
(Gemi denizde.)
He took his hat **off.**
(Şapkasını çıkardı.)
The dentist took my tooth **out.**
(Dişçi dişimi çekti.)
He got **into** the car.
(Arabaya bindi.)
He got **on to** his bicycle.
(Bisikletine bindi.)
He fell **out of** his pram.
(Bebek arabasından düştü.)
He fell **off** the roof.
(Çatıdan aşağıya düştü.)

In (-de/-da, -in içinde), **on** [-de/-da (-in üzerinde/yüzünde)].
Out [-den dışarı), **off** [-den (aşağıya)] demektir.

Out'un karşıt anlamı **in** ve **off**'un karşıt anlamı da **on**'dur. Hareket gösteren fiiller bir nesneye sahip olduklarında **into** [(-in için)e], **out of** [-den (dışarı)], **on to** [(-in) üzerine(e)] ve **off** (-den, -den uzak)'dan biri ile kullanılır.

Bazen de bir kural aranmadan kullanılan durumlar vardır:

örn. He took part **in** the play.
(Oyunda yer aldı./Oyuna katıldı.)
He acted **on** the stage.
(Sahneye çıktı./Sahnede oynadı.)
I saw him **in** a film **on** TV.
(Onu TV'deki bir filmde gördüm/seyrettim.)
He lives **in** Nelson Avenue, **on** the right-hand side of the street.
(Nelson Avenue'da caddenin sağ tarafında oturur.)
He's the greatest player **in** the world.
(Dünyanın en büyük oyuncusudur.)
He's the greatest player **on** earth.
(Yeryüzündeki en büyük oyuncudur.)

Aşağıdaki cümleleri yukarıda verilen edatlardan biriyle tamamlayınız:

1 The animal was kept _____ a cage, but at feeding time they let it _____.
2 It was walking along the bank of the river. Suddenly it jumped _____ the bank _____ the river.

3 I've been acting _____ plays for 40 years.
I've been _____ the stage for 40 years.
4 He invited the children to come _____ his dressing-room.
He invited the children to come _____ the stage.
5 I didn't ask you to come _____ my office. Get _____!
6 A famous English comedian invites guests to his programme _____ TV every week. If they make better jokes than he does, he says, 'Get _____!'
7 It was written to be played _____ the piano but he has adapted it to be played _____ the violin.
8 He played the violin _____ an orchestra for many years.
9 When he drove the car _____ the garage the wheel came _____.
10 ***A*** Do you think there are people like us _____ other planets?
B I don't think there are any _____ our solar system, but there may be some _____ planets _____ outer space.
11 A man _____ horseback came towards us with a sword _____ his hand and a shield _____ his arm. I told my wife to go _____ the house and waited until he got _____ his horse.
12 ***A*** What can you see _____ the picture?
B A church, with some people coming _____ it. It must be Sunday.
13 We have filmed the most exciting sequence you have ever seen _____ any screen _____ any cinema.
14 He lives _____ Wellington Road, _____ the left-hand side of the road.
15 He's one of the few soldiers who have fought _____ both sides _____ the same war.

26 against, facing, opposite, in front of

Şu cümlelerde kullanılan edatları inceleyelim:

He fought **against** us in the war.
(Harpte bize karşı savaştı.)
We're sailing **against** the wind.
[Rüzgâra karşı (yelken açmış) gidiyoruz.]
He was leaning **against** the wall.
(Duvara dayanıyordu.)
He sat **facing** me in the railway carriage.
(Vagonda yüzü bana dönük oturdu.)
He sat **opposite** me in the railway carriage.
(Vagonda benim karşımda oturdu.)
They sat **in front of** us in the cinema.
(Sinemada önümüzde oturdular.)
There was a screen **in front of** the fire.
(Ateşin önünde ateş siperi vardı.)

Against genellikle (-e karşı, -e dayalı, -e aykırı) anlamlarına gelir.
Facing, face fiilinin **-ing** halidir ve (-in karşısında bulunan, yüzü -e karşı olarak duran) ya da (oturan, yüz yüze gelen, -ile karşı karşıya olunan) anlamlarına gelir,

örn. The problems **facing** us are very serious.
(Karşı karşıya bulunduğumuz sorunlar çok ciddi.)

Opposite ile **facing** aynı anlamdadır,

örn. He looked at the map on the wall **opposite** (facing) him.
(Karşısındaki duvarda bulunan haritaya baktı.)

In front of (-in önünde) demektir,

örn. Look at the paper on the table **in front of** you.
(Önündeki masada bulunan gazeteye bak.)
There are difficult times **in front of** (ahead of) us.
(Önümüzde zor günler var.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **against, facing, opposite** ya da **in front of** koyarak doldurunuz:

1 We're playing tennis _____ my old school tomorrow, and my younger brother will be playing _____ me in the first game.
2 It's my turn next. I was _____ you in the queue.
3 The house, _____ south, has a splendid view of the park _____ it and the hills on the _____ side of the valley.
4 She stood _____ the fireplace for a time, leaning _____ the mantelpiece. Then she suddenly crossed the room to the window _____ me, _____ the street. I looked up from the papers _____ me. 'What's the matter?' I asked. She turned and came towards me. _____ me across the table, she demanded, 'Can't you help me? I feel the whole world's _____ me.' 'I take the _____ point of view,' I said. 'You have a great future _____ you.'

27 Zaman gösteren edatlar

Alıştırmayı yapmadan önce aşağıdaki edatları inceleyiniz:

at:

tam bir zaman noktasını gösterir, **at 5 o'clock** (saat 5'de), **at dinner time** (akşam yemeğinde), **at this moment** (şu anda), **at the age of three** (üç yaşında)

bayram ve kutsal günlerde, **at Christmas** (Noel'de), **at Easter** (Paskalya'da)

at night (gece, geceleyin) [(ama **during the day** (gündüz)], **at weekends** [hafta sonları(nda)], **at the weekend** (hafta sonunda)

on:

gün ve tarihlerde, **on Monday** [pazartesi (günü)], **on Wednesdays** [çarşamba(ları) (günleri)], **on June 10th** [Haziran(ın) (ayının 10'(un)da)], **on a summer evening** [bir yaz akşamı(nda)], **on a Sunday morning** (bir pazar sabahı), **on Wednesday night** (çarşamba gecesi)

in:

daha uzun bir zaman dönemi için, **in August** (ağustosta), **in spring** (ilkbaharda), **in 1968** (1968'de), **in the twentieth century** (yirminci asırda), **in the Middle Ages** (Orta Çağda) **in the past** (geçmişte), **in the future** [(gelecekte), bir zaman süresinin içinde ya da sonunda)], **in five minutes** (beş dakika içinde/sonra), **in three years' time** (üç yıl içinde/sonunda)

in the morning [sabah(leyin)], **in the afternoon** (öğleden sonra), **in the evening** [akşam(a) (leyin)]

by:

By [-e kadar (-den önce, herhangi bir zamanda)] demektir.

I'll pay you at the end of the month.
(Sana ayın sonunda ödeyeceğim.) (30 ya da 31'inde.)
I'll pay you by the end of the month.
(Sana ayın sonuna kadar ödeyeceğim.) (Ayın sonundan önce, kesin olarak 30 ya da 31'inden sonra değil.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını uygun bir edatla tamamlayınız:

Dear Klaus,
We had the usual family Christmas this year. __1__ Christmas Eve, my wife and I went out __2__ the afternoon and bought the children's presents, and __3__ the evening we decorated the Christmas tree. We put the children to bed __4__ 8 o'clock, knowing that they would wake up early. Janet was the first. It's not easy to be patient __5__ three years old. __6__ half-past five, she knocked at our door. 'Has Father Christmas been yet?' 'No, go back to sleep,' I said. __7__ half an hour's time, she was back again. 'He must have come __8__ now,' she said. I'm never in a good temper __9__ the morning, but __10__ Christmas morning I had to make an exception, so my wife and I got up.

The children unwrapped their presents and __11__ breakfast time they had tried out all the new toys. I believe that __12__ the nineteeenth century presents were given __13__ the afternoon, and in some countries they are given __14__ Christmas Eve, __15__ night, or __16__ January 6th, because there the tradition is that they are brought by the Three Kings. I prefer to give them __17__ Christmas Day, because if the children get them only __18__ the end of the holidays, __19__ January, they haven't much time to enjoy them.
I hope to see you __20__ March. I shall be in Basle __21__ Friday, March 27th. I shall be busy during the day, but perhaps we could meet __22__ Friday night or __23__ the weekend, as I shall not be flying back till Sunday. If not, we may see you __24__ Easter, if you are going to visit England __25__ that time, as you suggested in your last letter.

Sincerely,
Geoffrey.

28 **for, during, all day/night**, vb.

Şu cümleleri karşılaştıralım:

A I'll have to leave early; it's a long drive home.
(Erken ayrılmak zorundayım; eve arabayla epey yol var.)
B Don't worry about that. We can put you up **for** the night.
(Merak etme. Bu gece seni evde misafir edebiliriz.)

A Did you have a good night's sleep?
(İyi uyudun mu?)
B Well, I woke up two or three times **during** (in) the night.
(Şey, gece iki ya da üç defa uyandım.)

A Did you have a good night's sleep?
(İyi uyudun mu?)
B Yes, I slept **all night.**
(Evet, bütün gece uyudum.)

For (süresince, -e/-a) başlangıç ile bitiş arasında geçen toplam zaman süresini ifade eder, örn. **for the night** [gece (süresince)].
During (esnasında, müddetince, süresince) tüm bir zaman süresi içindeki belirli bir zaman kesimini gösterir, örn. **during the night** (geceleyin)
For ve **during, all** ile belirlenmiş zaman süreleri ile kullanılmaz, örn. **all day** (bütün gün), **all night** (bütün gece), **all my life** (bütün hayatım boyunca).

Sadece gereken yerlere **for** ya da **during** koyarak cümlelerin boşluklarını tamamlayınız:

1 a The shop will be closed _____ the whole of the Christmas period.
b The shop usually closes _____ an hour or so _____ the afternoon but we never close it _____ all afternoon except on Sunday.
2 a I've had one or two frightening moments _____ my life but this was the worst.
b I shall remember it _____ the rest of my life.
c I shall remember it _____ all my life.
3 a Here is the list of TV programmes _____ this evening.
b There will be a number of interesting TV programmes _____ the evening.
c They've been giving political reports _____ all evening.
4 a I met him _____ the war.
b He was captured on the first day and was in prison _____ the rest of the war. He thought about escape _____ all the time, and tried to get away on three occasions _____ the time of his imprisonment.
5 a I'd like to take a room _____ a week.
b I've been staying here _____ all week.
c I've seen him several times _____ the week.

29 **made of/from/with/by**

Şu cümlelerde edatların nasıl kullanıldığını inceleyelim:

The table is **made of** wood.
(Masa tahtadan yapılmıştır.) (Tahta görülüyor.)

Wine is **made from** grapes.
(Şarap üzümden yapılır.) (Şarapta üzümleri göremiyoruz.)
The cake was **made with** flour, butter, eggs, sugar and fruit.
(Kek un, tereyağ, yumurta, şeker ve meyvadan yapılmıştır.) (Çeşitli maddelerden oluşmuş.)
The furniture was **made by** my grandfather.
(Eşyaları dedem tarafından yapıldı.) (Eşyaları dedem yaptı.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına doğru olan edatı koyunuz:

1 The spoons are made _____ stainless steel.
2 Gin is made _____ juniper berries.
3 The bookcases were made _____ a friend of mine.
4 Sangria is a Spanish drink made _____ fruit, red wine, lemonade and gin or brandy.
5 The typewriter is made _____ metal and plastic.
6 In the time of the ancient Egyptians, paper was made _____ a kind of grass, but now it's made _____ wood pulp.
7 I'm not sure what metal it's made _____ but it must have been made _____ a skilled craftsman.
8 Yorkshire pudding is made _____ eggs, flour and milk.
9 In Scotland whisky is made _____ barley, but in the USA it's usually made _____rye.
10 This jam is made _____ pure fruit.

30 but (for), except (for), apart from

Şu cümleleri karşılaştıralım:

There was no one there — **but / except / apart from** — my uncle.

[Orada — amcamdan başka/amcamın dışında / amcamdan başka/amcamın dışında / amcamdan başka/amcamın dışında — hiç kimse yoktu.]

Except for / Apart from — my uncle, there was no one there.

[Orada — amcamdan başka/amcamın dışında / amcamdan başka/amcamın dışında — hiç kimse yoktu.]

I'll eat anything — **but / except / apart from** — spinach.

[Ispanaktan başka/Ispanak dışında / Ispanaktan başka/Ispanak dışında / Ispanaktan başka/Ispanak dışında — her şey yerim.]

Except for (-den başka, -ın dışında) cümle başında kullanılması zorunlu olduğu halde, **except** (-den başka, -ın dışında) cümlenin başka bir yerinde kullanılması daha yaygındır.

Ayrıca **but for** (olmasaydı) değişik bir anlamda kullanılır,

örn. **But for you, we would all have been late.**
(Sen olmasaydın hepimiz geç kalacaktık.)

Aşağıdaki cümleleri **but, but for, except** ya da **except for** kullanarak tekrar yazınız:

1 They've all gone home, apart from the cook.
2 Apart from you, everyone has agreed to contribute.
3 If it hadn't been for his accident, he would have been a very good player.
4 There's nothing there, apart from the ruins of the castle.
5 The only person who seems to be interested in it is you. (Except... *ile başlayın*)
6 The only person who seems to be interested in it is you. (No one... *ile başlayın*)
7 If it hadn't been for the bad weather, we would have had a wonderful time.
8 The only thing I won't do to help is the washing-up. (I'll do... *ile başlayın*)

31 as, like

a as we do, like us

Şu cümlelerde **as** ve **like** kelimelerinden sonra ne gibi kelimelerin kullanıldığını inceleyelim:

He works hard, **as we all do.**
(Çok çalışır, hepimiz gibi.)
He works hard, **like the rest of us**
(Çok çalışır, geri kalanlarımız gibi.)
As I was saying before you came in, we need someone **like you** to help.
(Sen içeriye girmeden önce dediğim gibi senin gibi yardım edecek birine ihtiyacımız var.)

Karşılaştırmalarda **as**'den sonra bir cümlecik gelir, (özne + fiil) oysa **like**'dan sonra bir isim ya da zamir gelir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **as** ya da **like** koyarak tamamlayınız:

1 The new law, _____ I said, is _____ the one that was passed in France last year. _____ the French, we must have a law of this kind- _____ every civilised country has, in fact.
2 _____ you've already heard, we have opened several new branches _____ our rivals, and we've noticed an increase in business, _____ they have done. _____ them, however, it will cost us a lot of money to keep them all open.
3 _____ you, I'm in favour of negotiation. But I'm not prepared to give way to pressure, _____ you are. _____ I'm sure you realise, we cannot afford to give other countries the idea that we will put up with anything to maintain the peace, _____ Chamberlain at Munich.

b as usual, as in the 1950s

Şu cümlelerde **as**'in nasıl kullanıldığını inceleyelim:

He's late, **as usual.**
(Her zamanki gibi geç kaldı.)
As always, he's spent all his money before the end of the month.
(Her zamanki gibi bütün parasını ay sonundan önce harcadı.)
In recent years, **as in the 1950s**, the threat of atomic war has seemed greater.
(Son yıllarda, 1950'lerdeki gibi, atom harbi tehlikesi daha da büyük görünmekte.)
The walls of the city are still standing, **as in Avignon.**
(Şehrin surları, Avignon'da olduğu gibi hâlâ duruyor.)

As, açıklayıcı bilginin verildiği yer ve zaman gösteren sözlerde kullanılır ve fiil tekrarlanmaz. İçinde **as** bulunan bu tür sözler cümlenin başında, sonunda ya da bir cümlecikten sonra kullanılır.

Aşağıdaki kısa karşılıklı konuşmayı **as** kullanarak tamamlayınız:

More Our lecturer this week, Professor Nott, is, _____ usual, an expert in his field. He has come to talk about recent archaeological work in this district. Professor Nott...

Nott Here in England, _____ in Turkey, Italy and Egypt, excavations are constantly going on to discover more about our past. This year, _____ in previous years, we have been concentrating our efforts locally on the area around Tilston Hill. We can still see, _____ in ancient times, the ring around the hill which, _____ always in such cases, indicates that it was a fort...

c as an engineer, like a monkey

Şu cümleleri karşılaştıralım:

He works **as an engineer.**
(Mühendis olarak çalışır.) (bu onun mesleğidir)
He was brilliant **as Othello.**
(Othello olarak şahaneydi.) (Othello rolünde)
He climbs **like a monkey.**
(Bir maymun gibi tırmanır.) (bir maymunun tırmandığı gibi)

As kişinin yaşamında yapmış olduğu şeyi veya mesleği ya da bir temsil, film, vb. oynadığı rolü ifade eder; **like** karşılaştırma için kullanılır — örn. yukarıdaki cümlelerin üçüncüsünde olduğu gibi — kişi bir maymuna benzetilmektedir. Hem **as** hem de **like** aynı isimle kullanılabilir, ama yukarıda değinildiği gibi anlamları farklı olur.

örn. I had him **as a teacher** for several years, but he was so kind that he was more **like a father** to me.
(Kaç yıl öğretmenliğimi yaptı, ama o kadar nazikti ki, benim için daha çok bir baba gibiydi.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **as** ya da **like** koyarak tamamlayınız:

1 a She could run _____ a deer.
  b You can't expect to earn your living _____ an athlete.
2 a He hopes to make a career for himself _____ a film director.
  b He's so fussy about photography. He behaves _____ a film director when he's just taking a picture of the family on the beach.
3 In my long career _____ an actor, I've always looked forward to appearing _____ Hamlet, but I'm glad I've never been _____ him in real life.
4 a _____ the Chairman of the Board, it is my responsibility to cast the deciding vote when the other members are equally divided.
  b He's only an ordinary shareholder but he talks _____ the Chairman of the Board. I think he sees himself _____ the Napoleon of industry. He even puts his hand in the front of his jacket when he's talking, _____ Napoleon.

32 **known as, treated as,** vb.

Şu cümleleri karşılaştıralım:

He was **known as** the 'King of the Underworld'.
('Yeraltı Dünyası'nın Kralı' olarak tanınırdı.) (Bu onun lâkabı/gerçek adı değildir.)
He was **known to be** the king of the underworld.
(Yeraltı dünyasının kralı olarak bilinirdi/tanınırdı.)
He **treats** his students **as** friends.
(Öğrencilerine arkadaş muamelesi yapar.)
He **treats** his students **like** animals.
(Öğrencilerine hayvan muamelesi yapar.)

Bu türde **known, treat** gibi yaygın kullanımlı fiillerden bazıları şunlardır:

accept (kabul etmek), **characterise** (nitelendirmek), **class** (sınıflara ayırmak, tasnif etmek), **count** (öyle görmek, saymak), **define** (tanımlamak), **describe** (tanımlamak), **express** (ifade etmek, dile getirmek), **interpret** (anlam vermek, yorumlamak), **known** (genellikle **be known** yapısında) (bilinir, tanınır), **look on** (gözüyle bakmak, saymak), **recognise** (tanımak), **regard** (saymak, gözü ile bakmak, gibi görmek), **see** (görmek, bakmak) **think of** (düşünmek), **treat** (muamele etmek, davranmak), **use** (kullanmak).

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını, gereken yerlerde bir zamir (**him, it**, vb.), ve **as** koyarak tamamlayınız:

1 He is regarded _____ the greatest actor of his generation.
2 They look on _____ their king, but the government have never officially recognised _____ such, and I have never though of _____ a satisfactory ruler.
3 The country describes itself _____ democratic, and the newspapers here class _____ socialist, but I don't see how you can define a country _____ a democracy where no one has the freedom to express himself _____ an individual.

4 We realise that you would refuse to accept _____ a present, but you should interpet _____ a tribute to your hard work.

33 like, such as, such ... as

Şu cümleleri karşılaştıralım:

A lot of famous people have visited his restaurant — **for example/for instance**, Sophia Loren, Bob Dylan and Prince Charles.
(Birçok ünlü kişi lokantasında yemek yedi, örneğin/örneğin Sophia Loren, Bob Dylan ve Prens Charles.)
Famous people, **like/such as** Sophia Loren, Bob Dylan and Prince Charles, have visited his restaurant.
(Ünlü kişiler, Sophia Loren, Bob Dylan ve Prens Charles gibi, bu lokantada yemek yedi.)
Such famous people **as** Sophia Loren, Bob Dylan and Prince Charles have visited his restaurant.
(Sophia Loren, Bob Dylan ve Prens Charles gibi ünlü kişiler bu lokantada yemek yedi.)

Like (gibi), **such as** [(örneğin, ...) gibi], **such . . . as** (gibi) yapılar **for example** (örneğin) ya da **for instance** (örneğin) yerine kullanılabilen ifadelerdir. **Like** ya da **such as**'li sözcük grupları gösterdikleri, işaret ettikleri isimleri mümkün olduğu kadar yakından izlerler.

Aşağıdaki cümleleri önce **like** sonra da **such as** kullanarak tekrar yazınız:

1 Most people talk about ordinary things—for example, the weather or the programmes on TV.
2 The Council discussed a number of problems—for example, traffic control, education, housing.
3 A lot of famous English writers live abroad—for instance, Graham Greene, Lawrence Durrell, Frederick Forsyth.
4 A number of great plays have been performed in this theatre—for example, *Hamlet, Hedda Gabler, Tartuffe.*
5 Hitchcock made a number of famous films—for instance, *Rebecca, Psycho, The Birds.*

34 like this, of this kind/sort

Şu cümleleri karşılaştıralım:

This — [**kind of** / **sort of**] — party bores me to death.

[Bu — [çeşit / çeşit] — bir parti beni can sıkıntısından patlatır.]

Parties — **like this / of this kind / of this sort** — bore me to death.

(Bu — türlü / türlü / türlü — partiler beni can sıkıntısından patlatır.)

I can't stand — **that kind of / that sort of** — man. They make me feel sick.

O tipteki / O tipteki — bir adama tahammül edemiyorum. Böyleleri midemi bulandırıyor.)

I can't stand men — **like that. / of that kind / of that sort.** — They make me feel sick.

O tipteki / O tipteki / O tipteki — adamlara tahammül edemiyorum. Böyleleri midemi bulandırıyor.)

'those kind(s) of people' şeklinde bir yapının kullanılması mümkün değildir. Üçüncü örnekte **(that kind of man)** gibi tekil bir yapıdan sonra **(They)** gibi çoğul bir özne kullanılmıştır. Bu her ne kadar dilbilgisi bakımından doğru ise de kullanımı biraz tuhaf kaçmaktadır. Dördüncü gruptaki örneklerin kullanımı daha tercih edilir ve **like**'ın kullanıldığı yapılar, ki **like** tekil bir yapıyla da kullanılabilir, örn. **I wish I had a car like that** (Keşke öyle bir arabam olsa) kullanımı ve hatırlanması en kolay olan yapılardır.

Aşağıdaki cümleleri **kind of** ya da **sort of**'un yerine **like** kullanarak tekrar yazınız:

1 I have no patience with people of that kind.
2 People of that kind irritate me.
3 A novel of that sort will never be successful.
4 ***A*** This sort of official dinner gets on my nerves, and what really drives me mad is this kind of speech at the end. Why can't they let people enjoy their coffee?
B Because men of that kind are only happy when they have a captive audience to talk to. They know that people who come to dinners of this sort are forced to clap them at the end just to be polite.
5 That sort of man will always make enemies. They don't know when to make jokes and when to shut up, and it's obvious that people of his kind are embarrassed when they hear jokes of that sort.

35 can, could; may, might

a can, could

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I **can** run faster than you.
(Senden daha hızlı koşabilirim.)
I **can** speak French.
(Fransızca konuşabilirim.)
I **could** run faster than my brother when we were young.
(Gençken ben erkek kardeşimden daha hızlı koşabiliyordum.)
I **could** speak French when I was ten years old.
(Ben on yaşındayken Fransızca konuşabiliyordum.)

Can (-ebilir/-abilir) ve **could** (-ebilirdi) çekimsiz fiilleri içinde 'nasıl yapılacağını bilme' anlamı da olmak üzere kabiliyet ve yetenek gösterir.

Aşağıdaki cümleleri parentez içinde verilen zaman ifadelerini de kullanarak geçmiş zamana çeviriniz:

örn. I can read fast. (a young man)
I could read fast when I was a young man.

1 I can ride a bicycle. (seven years old)
2 Can you swim? (a child)
3 He can speak several languages. (at the age of twelve)
4 He can run 1500m in less than four minutes. (at the university)
5 Can you beat your father at chess? (at school)

b will be able to, have/has been able to

Şu cümleleri **a** kısmındaki cümlelerle karşılaştıralım:

When I've had a few more lessons, **I'll be able to** speak French fluently.
(Bir kaç ders daha alınca Fransızcayı akıcı bir dille konuşabileceğim.)
Have you been able to get in touch with him?
(Onunla temas edebildin mi?)

Can'in gelecek zaman 'future tense' ve şimdiki bitmiş zaman 'present perfect' şekilleri **be able to** ile yapılır. Fakat yakın geleçek için, eğer bir yan cümle yoksa, çoğunlukla **can** ile ifade edilir.

örn. ***A*** Can you come tomorrow?
(Yarın gelebilir misin?)
B I'm not sure if I **can/will be able to.**
(Gelip gelemiyeceğimden emin değilim.)

a kısmındaki cümleleri gelecek zamana dönüştürünüz ve aşağıdaki cümleleri tamamlamak için kullanınız:

örn. . . . when I finish this speed-reading course.
I'll be able to read fast when I finish this speed-reading course.

1 ... when I've had a little more practice.
2 ... in time for our next summer holiday?
3 ... if he finishes his interpreters' course.
4 ... when he's been training for a few more months.
5 ... when you've learnt this new form of attack?

Önce örneğe bakınız ve sonra verilen bilgileri kullanarak alıştırmaları yapınız:

örn. ***A*** Have you ever read *War and Peace?* (get beyond the first 200 pages)
B **No, I've never been able to get beyond the first 200 pages.**

6 Have you ever been to Hawaii? (afford it)
7 Have you ever eaten snails? (face the idea)
8 Have you ever tried to make your own clothes? (find the time)
9 Have you ever taken an interest in modern art? (understand it)
10 Have you ever sung in a choir? (sing in tune)

C **was able to** ve aynı anlamdaki diğer yapılar

Şu cümleleri karşılaştıralım:

He **could** reach the books on the top shelf because he was tall.
(Uzun boylu olduğu için üst raftaki kitaplara erişebilirdi.)
He wasn't tall enough to reach the books on the top shelf, but when he got a ladder, he **was able to** get the one he wanted.
(Üst raftaki kitaplara erişebilecek kadar uzun boylu değildi, ama bir merdiven bulunca istediği kitabı alabildi.)

Bir gayret ve çaba sonucu geçmişte bir şeyin yapılması mümkün olmuşsa **could** değil **was able to** kullanılmalıdır. **Was able to** yerine kullanılabilecek iki fiil daha vardır: **managed to** + fiil ve **succeeded in** + **-ing.**

örn. When he got a ladder he [**was able to reach** / **managed to reach** / **succeeded in reaching**] the book he wanted.

[Bir merdiven bulunca istediği kitaba [erişebildi. / erişebildi. / erişebildi.]

Aşağıdaki cümlelerin herbirini diğer iki yapıya çeviriniz:

1 After a whole morning spent at the post office, we were finally able to find out what had happened to the parcels. *(Kelime sırasına dikkat ediniz.)*
2 After several hours' work, they finally managed to discover the cause of the blackout that had left the city in darkness.
3 He worked in his laboratory for a long time until he eventually succeeded in finding the cure for the diseaes.
4 After a long chase through the streets of the city, the police were able to catch up with the criminal and disarm him.
5 I queued for hours but at last I managed to get a ticket.

d **can, may, might** (sonuç çıkarma)

Şu cümleleri karşılaştıralım:

'We always think of Spain as hot and sunny but it **can** rain heavily there at times.
(İspanya'yı hep sıcak ve güneşli olarak düşünürüz, ama bazen orada çok yağmur yağabilir.)
It **may/might** rain this afternoon.
(Bugün öğleden sonra yağmur yağabilir.)

Can olasılığın daima var olduğunu, **may** [-bilir, belki (yap)ar] belli bir durumdaki olasılığı ve **might** [-bilir (biraz şüpheli), belki de (yap)ar] da olasılığın bulunduğu fakat zayıf olduğunu ifade eder.

Aşağıdaki karşılıklı konuşmayı **can, may** ya da **might** kullanarak tamamlayınız:

1 ***A*** I'm sure I'm right.
B You __1__ be right. I'm in no position to say. But everyone __2__ make mistakes. Why don't you show the results to someone else? They __3__ be able to confirm your opinion.
A The trouble is that I don't know anyone sufficiently qualified to tell me. I suppose I __4__ find someone if I rang the Central Laboratories, but it's unlikely. No one has done this sort of work there before.

2 ***A*** What's the weather like? Is it going to be sunny this afternoon?
B I'm not sure. It __1__ be, but we __2__ get a storm. I admit that it doesn't look like it at the moment, but the trouble is that storms __3__ spring up so quickly round here that you never know when to expect them. But we __4__ be luckly. There's no sign of trouble at the moment. It __5__ be wise not to go sailing, though. It'll probably be all right, but you shouldn't take any risks.

NOT 1 **Can** ve **be able to** birlikte kullanılamaz ve **can be able to** olamaz.
2 **It may not/might not be true.** (Doğru olmayabilir), **It can't be true** (Doğru olamaz) demektir.

e **can't have, could have, may have, might have** (sonuç çıkarma)

A'nın sorduğu sorulara ***B***'nin verdiği cevapları inceleyelim:

A Why hasn't she arrived?
(Niye gelmedi?)
B She **can't have** got lost, can she?
(Kaybolmuş olamaz, değil mi?)
She **may have** got lost.
(Kaybolmuş olabilir.)
She **might have** got lost.
(Belki kaybolmuştur.) (ama bu biraz zayıf olasılık)
She **could have** got lost.
(Belki kaybolmuştur.)

Olasılığı ifade eden **may, might, could**'un geçmiş zaman şekilleri şöyle kurulur:

may
might + **have** fiilin geçmiş zaman ortacı
could

Can'in olumlu halı daima mümkün olan şeyler için kullanıldığından, ancak geçmiş zamanda olumsuz yapıda görülebilir (yani **can't have** olarak).

Yapacağınız bu alıştırmada nelerin olmuş olabileceğini **(may have happened)** bulmaya çalışınız. Eğer olma olasılığı şüpheliyse **might have** kullanınız. Eğer imkânsızsa **can't have** kullanınız:

Harry is a businessman, but he usually comes home on time, unless he has a lot of work to do or he has visitors. If he goes out in the evening with customers he usually phones his wife but she was out from 4.00 till 6.00 at a friend's house. She didn't tell him she was going to have tea with her friend.

Harry, her zaman olduğu gibi, saat 7'de akşam yemeğine gelmemiştir. Karısı merak içindedir. Neden geç kaldığına dair aklına türlü sebepler gelmektedir. Bu olasılıklar neler olabilir?

örn. **Harry may have had a lot of work to do.**
(Harry'nin yapacak çok işi olabilir.)

f Şart

Şu cümlelerde kullanılan fiil yapılarını inceleyelim:

If I **left** him a message, he **could phone** me back.
(Ona bir mesaj bıraksaydım bana tekrar telefon edebilirdi.)
If I **saw** him, I **might help** him, but I'm not going to promise that I will.
(Onu görseydim belki ona yardım edebilirdim, ama yardım etmek için söz vermeyeceğim.)
If I **had known** you were coming, I **could have met** you at the station.
(Geldiğini bilmiş olsaydım seni istasyonda karşılayabilirdim.)
If he **had known** I was coming, he **might have met** me at the station.
(Geldiğimi bilmiş olsaydı, istasyonda beni belki de karşılayabilirdi.)

Can çekimsiz fiilinin şart şekli **could** ile **may**'in belki de **might** ile yapılır. Bitmiş şart (Conditional perfect) ise **could have...** ve **might have...** yapısındadır.

Aşağıdaki cümleleri, italik olarak verilen kelimelerin yerine **could** ya da **would** + fiilin 3. halini kullanarak tekrar yazınız:

1 Why didn't you tell me you were going in my direction? I *would have been able to give* you a lift.
2 If I knew where I had put the letter, I *would be able to tell* you the answer.
3 If he had known where he had put the letter, he *would have been able to tell* us the answer.

4 ***A*** If he got it wrong, *I don't belive that he was listening*.
B *Perhaps he was listening* but he was just careless.
A Nonsense. The question was so easy that no one who was listening *was capable of getting* it wrong.

5 ***A*** I would lend him the money if *it were in my power to do so*,though *perhaps I would ask* him for some kind of security. After all, I'm sure he *wouldn't be able to* borrow money from anyone else except on those terms.
B That's true. *Perhaps his grandmother would have lent* him the money if he had asked her, but she died last year. She *was certainly able to lend* it to him, because she left a lot of money in her will, but unfortunately she left it all to the cats' home.

g Dolaylı anlatım

Fiil şekillerinin dolaylı anlatımda nasıl değiştiklerini inceleyelim:

'It **may** rain this evening.'
('Bu akşam yağmur yağabilir.')
He said that he thought it **might** rain that evening.
(Bu akşam yağmur yağabileceğini düşündüğünü söyledi.)
'I'm sure we **can** make a profit from the transaction.'
('Bu ticaretten kâr edebileceğimize eminim.')
He was sure that they **could** make a profit from the transaction.
(Bu ticaretten kâr edebileceklerinden emindi.)

Dolaylı anlatımda **may, might**'a ve **can** de **could** haline dönüşür.
Might ve **could** bir değişime uğramaz ve **may, might, can** ve **could** da **may have, might have**, vb. yapılarına dönüşemez.

örn. 'I don't think it will rain, although it might.'
('Olasılığı olsa bile yağmurun yağacağını sanmıyorum.')
He said he didn't think it would rain, although it might.
(Olasılığı olsa bile yağmurun yağacağını sanmadığını söyledi.)
'If I knew what the problem was, I could help her.'
(Sorunun ne olduğu bilsem ona yardım edebilirim/edebilirdim.)
He said that if he knew what the problem was, he could help her.
(Sorunun ne olduğunu bilse ona yardım edebileceğini söyledi.)

Can't have, couldn't have'e ve **may have/may not have** de **might have/might not have**'e dönüşür.
örn. 'Anyone who thinks the newspaper article is insulting can't have read it properly.'
('Gazetedeki makalenin hakaret edici olduğunu düşünen bunu gereği şekilde okumuş olamaz.')
He said that anyone who thought the newspaper article was insulting couldn't have read it properly.
(Gazetedeki makalenin hakaret edici olduğu düşünenin onu gereği şekilde okumamış olduğunu söyledi.)

'There's no reason to get upset. John may have stopped at the pub for a drink.'
('Üzülmek için bir neden yok. Bir kadeh içmek için John pab'a uğramış olabilir.')
He told her there was no reason to get upset. John might have stopped at the pub for a drink.
(Ona üzülmek için bir neden olmadığını söyledi. Bir kadeh içki içmek için John pab'a uğramış olabilirdi.)

Aşağıdaki cümleleri **He/She said...** ile başlatarak dolaylı anlatıma dönüştürünüz:

1 I couldn't reach the books on the top shelf.
2 I'm not sure if I can come tomorrow.
3 It may rain later in the day.
4 It might rain later in the day.
5 That can't be true, though I suppose he might have said it if he was in a bad temper.
6 Sara may have taken the wrong turning.
7 If I leave him a message, he can phone me back.
8 If I had left him a message, he could have phoned me back.
9 My brother will lend me the money if he can, but he may ask me for some kind of security.
10 Grandmother can't have left all her money to the cats 'home.

36 be able to, be capable of

Şu iki cümle yapısı arasındaki farka dikkat ediniz:

The first word I was [**able to say** / **capable of saying**] was 'zoo'.

[Söyleyebildiğim / Söyleyebildiğim] ilk kelime 'zoo' idi.)

Able to ile **capable of** aynı anlamdadırlar, **capable of** çoğu kez 'yapabilir, muktedirdir' anlamına gelmesine rağmen, ayrıca 'olabilir, belki' anlamına da gelir,

örn. **He is capable of committing a crime.** (Bir cinayet işleyebilir.) (Hem bir cinayet işleyebilecek kabiliyettedir hem de eline fırsat düşerse bunu yapmaktan da kaçınmaz.)
Aynı özellik, aynı fark **unable to** (yapamaz, muktedir değildir) ve **incapable of** (yapamaz, muktedir değildir) arasında da mevcuttur,

örn. **After the accident he was** [**unable to walk** / **incapable of walking**] **properly.**

(Kazadan sonra gereği gibi [yürüyemedi. / yürüyemedi.]

Yukarıdaki cümlelerin ikisini de kullanabiliriz, ama: **He is incapable of stealing.** (Hırsızlık yapamaz.) (Fırsat çıksa ve becerebilse bile hırsızlık yapamayacak kadar dürüst ve namusludur.)

İtalikle verilmiş olan grupların yerine **(un)able to** ya da **(in)capable of** koyunuz:

örn. Computers are *capable of storing* vast amounts of information.
Computers are **able to store** vast amounts of information.

1 Some planes are *able to land* without a pilot.
2 It seems incredible that we are *incapable of making* progress without destroying things.
3 It's *capable of turning* in a smaller circle than any other car.
4 When he was arrested he had drunk so much that the police say he was *unable to stand up* straight.
5 Once you get used to his job, you'll be *capable of doing* it in your sleep.

İtalikle verilmiş olan grupların yerine **capable of** ya da **incapable of**'lu grupları kullanınız:

örn. She *would never tell* a lie.
She's **incapable of telling** a lie.

6 He's *the sort of person who will talk* for hours if you don't interrupt him.
7 He's *the sort of person who would never do* harm to anyone.
8 What a splendid piece of work! I would never have imagined you *had the ability to do* it.
9 He may have done it. He *certainly has the kind of character that would make it possible.*
10 When he gets inside a bookshop, he's quite *likely to buy* every book he finds interesting.

37 **had to** + fiilin yalın hali; **must have** + geçmiş zaman ortacı

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I couldn't understand him at first because he had such a strong Yorkshire accent. I **had to** ask him to repeat the question.
(Çok koyu bir Yorkshire aksanı olduğu için onu önce anlayamadım. Sorusunu tekrar etmesini rica etmek zorunda kaldım.)
He had a strong Yorkshire accent although he came from London. He **must have** lived in Yorkshire for a long time.
(Londra'dan gelmesine rağmen koyu bir Yorkshire aksanı vardı. Uzun zaman Yorkshire'da yaşamış olmalı.)

Had to (-mesi lazımdı), **must** ve **have to**'nun geçmiş zaman şeklidir ve bir zorunluluğun mevcut olduğunu ima eder. **Must have, must**'ın geçmiş zaman şeklidir ve meydana gelen olayın doğruluğundan hemen hemen emin olunduğunu gösterir. Çünkü eldeki verilerden anlaşıldığı üzere sonucun böyle olması gerekmektedir.

Parentez içindeki fiilleri kullanarak konudan çıkardığınız anlama göre ya **had to** + fiilin yalın hali ya da **must have** + fiilin geçmiş zaman ortacı yapılarıyla cümleleri tamamlayınız.

1 ***A*** Why did you go out?
B I (post) a letter.
2 ***A*** Did you post my letter to Aunt Freda?
B I don't remember. But I haven't got it now. I (post) it.
3 She couldn't afford to live in that big house after her husband died. She (sell) it to the first person who came along.
4 They've taken down the 'For Sale' notice outside that house. They (sell) it.
5 ***A*** Good heavens! You're out of breath. You (run) all the way.
B Yes, I got up late so I (run) all the way to the station. If I hadn't, I would have missed the train.
6 I didn't like the medicine but the doctor said I (drink) it all.
7 ***A*** There isn't any beer in the fridge.
B Isn't there? We (drink) it all.
8 The cell door is open and there's no one inside. The prisoner (escape).
9 When I realised that the kidnappers were going to kill me, I knew I (escape) that night.

38 **had to** + fiilin yalın hali; **should have/ought to have** + fiilin geçmiş zaman ortacı

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I **must** take my medicine three times a day. Otherwise, I'd be very ill.
(İlâcımı günde üç kez almalıyım. Yoksa çok hastalanırım.)
He **has to** take his medicine three times a day. The doctor told him to.
(İlâcını günde üç kez almalı. Doktor ona öyle söyledi.)

He — **should** / **ought to** — take his medicine three times a day, but he often forgets.

[İlâcını günde üç kez — almalı / almalı — ama sık sık unutuyor.]

I **had to take** my medicine three times a day when I was ill.
(Hastayken ilâcımı günde üç kez almak zorunda kaldım.)

He — **should have** / **ought to have** — **taken** his medicine before breakfast, but he forgot.

[Sabah kahvaltısından önce ilâcını — almalıydı / almalıydı — , ama unuttu.]

Must [(yap)malı, (yap)ması lâzım] kişisel bir sorumluluğu gösterir, **have to** (-mesi lâzım) dışarıdan gelen bir sorumluluğu gösterir, **should/ought to** [(yap)malı, (yap)sa iyi olur, (yap)acak(sın), (yap)ması lâzım] sorumluluğun var olduğunu gösterir ama bu sorumluluk yerine getirilmeyebilir. (**must have** için 37. maddeye bakınız.)

Aşağıdaki cümleleri parantez içinde verilen fiillerin yalın ve geçmiş zaman ortaçlarını kullanarak **had to** ya da **should have/ought to have** yapılarıyla tamamlayınız:

1 a I (get up) early when I was in the army, and the sergeant came round to make sure we did.
b I (get up) early this morning, because I had an appointment at 9 o'clock, but I forgot to set the alarm and I overslept.
2 a I (renew) my passport before leaving the country. Otherwise, they wouldn't have let me leave.
b You (renew) your passport last week. As it is, I cannot allow you to leave the country.
3 a They (win) the battle. It was a matter of life and death.
b They (win) the battle, but the general made a fatal mistake.
4 a You were driving much too fast on that icy road. You (be) more careful.
b I (be) very careful because the road was very icy.
5 a I (sell) my house last year because I needed the money.
b I (sell) mine, too. I'd have got a better price for it than I can get now.

39 had better; should/ought to

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I feel tired. I'**d better** go to bed.
(Yorulduğumu hissediyorum. Yatsam iyi olacak.)
You don't look very well. You'**d better** go and see the doctor.
(Pek iyi görünmüyorsun. Doktora gidip muayene olsan iyi edersin.)
You always look tired these days. You **should** go to bed earlier.
(Bu günlerde hep yorgun görünüyorsun. Erken yatmalısın.)
You don't look very well. You **ought to** see a doctor.
(Pek iyi görünmüyorsun. Bir doktora muayene olmalısın.)

Had better [(yap)sa iyi olur] anlamına gelir ve kendisinden sonra daima fiilin yalın hali gelir. Olumsuz şekli ise **had better not**'dır.

örn. He looks angry. I'**d better not** interrupt him.
(Kızmış görünüyor. Sözünü kesmesem iyi olur.)
he'd be annoyed if he saw you doing that. You'**d better not** do it again.
(Onu yaptığını görürse kızar. Tekrar yapmasan iyi olur.)

Genel anlamda kullanıldığında **had better** yerine **should** kullanılır. Olumsuz şekli **shouldn't** da aynı şekilde kullanılır,

örn. I **shouldn't** interrupt him when he's working. It always makes him angry.
(Çalışırken araya girmemeliyim/yarıda kesmemeliyim. Bu onu hep kızdırır.)

I'd better not interrupt him dersem, her halde yapmayacağım, çünkü eğer yaparsam sonucu çok sıkıcı olabilir demektir. Fakat **I shouldn't interrupt him** dersem, onun yaptığı işe karışmamamın iyi olacağını kavradığımı gösteriyorum, ama belki de karışacağım demektir. Ayrıca **I shouldn't interrupt him** demekle daha önceden işine karışmış olduğumu ve sık sık da karıştığımı ve yaptığımın iyi olmadığını söylüyorum demektir.

Ought to, should ile **ought not to** da **shouldn't** ile aynı anlamdadır,

örn. You **ought to** take more exercise.
(Daha fazla spor yapmalısın/yapsan iyi olur.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **had better** ya da **should/ought to** koyarak tamamlayınız:

1 a ***A*** I've lost my passport.
B You _____ go to the consulate and report it.
b ***A*** I've lost my passport.
B You _____ be more careful.
2 a I don't know the way. I _____ buy a map.
b He's always losing his way. He _____ buy a map.
3 a I _____ *(olumsuz)* say anything about the boss. He might be listening.
b You _____ *(olumsuz)* criticise the boss. One day, he'll hear you.
4 a I _____ *(olumsuz)* argue with him. He always loses his temper.
b I _____ *(olumsuz)* argue with him. He's bigger than me.

40 used to; be used to; would

Şu cümleleri inceleyelim:

When I was at school, I **used to** study every night.
(Ben okuldayken her gece çalışırdım.)
I **used not to/didn't use to** smoke when I was at school.
(Ben okuldayken sigara içmezdim.)

I'**m used to** getting up early. I've been doing it for years.
(Erken kalkmaya alışkınım. Yıllardır erken kalkıyorum.)
He **wasn't used to** washing his own clothes. His mother had always done it for him.
(Kendi çamaşırlarını yıkamaya alışık değildir. Hep annesi yıkamıştı.)

Whenever Uncle Charles came to visit us, he **would** bring a present for all the children.
(Charles amcam bize her gelişinde bütün çocuklara bir hediye getirirdi.)

Used to [eskiden (yap)ardı] sadece geçmiş zamanda kullanılır. Geçmişteki genel vakti ve ekseriya geçmişteki durumun, şimdiden farklı olduğunu bildirir. Olumsuz şekli **used not to** ya da **didn't used to**'dur. **Used to**' dan sonra ana fiilin yalın hali kullanılır. Aynı fikir geçmiş zamanla da ifade edilebilir, fakat geçmiş zaman geçmiş ve şimdiki hareketlerin bir karşılaştırmasını yapmaz ve ortaya bir farklılık koyamaz,

örn. I **studied** hard when I was at school.
(Okuldayken çok sıkı çalışırdım/çalıştım.) (ve hâlâ çok sıkı çalışıyorum çünkü şimdi üniversitedeyim.)

Used to halen, şu anda devam etmekte olan adet ve alışkanlıkları ifade etmek için kullanılmaz, bunun için geniş zaman kullanılır,

örn. I **smoke** 20 cigarettes a day.
(Günde 20 sigara içerim.)

Be used to (-e alışık/alışkın olmak) herhangi bir zamanı ifade etmek için kullanılabilir. **Be used to**'dan sonra her zaman bir isim-fiil (fiilin **-ing**'li hali) ya da bir isim gelir.

Would (-erdi) geçmişte tekrarlanan bir hareket için kullanılır. Yan cümlesi **whenever** [her ne zaman (yap)arsa, her (yap)tığında, (yap)tıkça] ya da **every time** (her zaman) ile başlayan bir ana cümlede çok kullanılır. 'He used to do something' dediğimizde şimdi artık bu hareketin yapılmadığı anlaşılır, ama 'he would do something' dediğimizde ise sadece geçmişte tekrarlanmış bir hareket anlaşılır ve bu hareket şimdi hâlâ yapılıyor mu yoksa bitmiş mi belli değildir.

Aşağıdaki cümleleri parentez içinde verilen fiillerle birlikte **used to, be used to** ya da **would** (hangisi daha uygunsa) kullanarak tamamlayınız:

1 I (play) tennis quite well but I haven't been able to play since I broke my leg.
2 He wasn't nervous, in spite of the large audience, because he (give) lectures.
3 I (1 live) in the country when I was a child, before we moved to London. There was a field at the end of our garden, with some horses in it, and every morning I (2 get up) early and (3 go) to give them some sugar before breakfast. My favourite was a mare called Sally. Whenever she saw me, she (4 come) over to the fence and (5 put) her nose over the bars. She was very tame, because she (6 be) with children. Farmer Giles, who (7 own) the farm before it was sold to make the new housing estate, had five children. I (8 meet) them in London sometimes later on, and they (9 send) me a Christmas card every year, but in the end we lost touch. The first time Farmer Giles brought them to London for the day, he arrived hot and sweating. He (10 not drive) in the city so he had had a difficult journey. After that I (11 arrange) to meet them in town every time they came. I'm sorry I've lost touch with the family. We (12 have) some good times together.

41 **so is she; she is, too/also,** vb.

Şu cümleleri karşılaştıralım:

In pantomime, the part of the prince is usually played by a girl.
(Pandomimada prens rolü genellikle bir kız tarafından oynanır.)
The part of the princess **is also** played by a girl, of course.
(Prenses rolü de elbette bir kız tarafından oynanır.)
The part of the princess **is** (played by a girl), **too**, of course.
(Prenses rolü de elbette (bir kız tarafından oynanır.)
So is the part of the princess, of course.
(Prenses rolü de, elbette.)

Kısa cevaplarda **also** (aynı zamanda, de, dahi) pek ender kullanılır,

örn. ***A*** I lost my money.
(Paramı kaybettim.)
B **I did, too (also).**
So did I.
(Ben de.)
(Ben de.)

Aşağıdaki cümlelerde. 1) içinde **also** olan grupların yerine önce **too** sonra da **so**'lu grupları koyunuz; 2) **too**'lu grubun yerine **so, so**'lu grubun yerine de **too** koyunuz:

1 I've told him about it several times and his wife has also told him.
2 He was so convincing that if I hadn't known he was lying I would have believed him, and the rest of you would also have believed him.
3 He's very hard-working. His brother is hard-working, too.
4 I'll be at the party this evening. My sister will also be there.
5 They play tennis every weekend. I play, too.
6 All the family have been invited to the wedding. We have also been invited.
7 He must try harder and you must also try harder
8 He can sing very well and so can his sister.
9 She broke a glass at a party and you also broke one.
10 They arrived late and their parents also arrived late.

NOT 1 **Also** esas olarak ana fiilin değiştiği cümlelerde kullanılır,

örn. He wrote several plays and { also acted in a number of them. / acted in a number of them, too.

[Birçok oyun yazdı ve { birçoğunda da oynadı. / birçoğunda da oynadı.

2 İlk örneklerde verilen cümlelerin olumsuz şekilleri şöyle kurulur:

In pantomime, the part of the prince is not usually played by a man.
(Pandomimada prens rolü genellikle bir erkek tarafından oynanmaz.)
Of course, the part of the princess **isn't** played by a man, **either.**
(Elbette prenses rolü de bir erkek tarafından oynanmaz.)
Neither is the part of the princess, of course.
[Prenses rolü de (bir erkek tarafından oynanmaz) elbette.]

42 be + to

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I am to see him tomorrow.
(Yarın onu göreceğim.)
They're to be married in the spring.
(İlkbaharda evlenecekler.)

I'm to be home before midnight.
(Gece yarısından önce evde olmalıyım.)
You're not to stay out late.
(Gece geç vakte kadar dışarıda kalmamalısın.)

Be to (-meli/-malı, -cek/-cak) anlamında kullanılan yardımcı bir fiildir.
İlk iki cümlenin yerine **I'm going to..., They're going to...** kullanabiliriz. Bu yapı gelecekte yapılacak bir işin şimdiden planlanıp kararlaştırıldığını ifade eder ve şimdiki zamanla da ifade edilebilir,

örn. **I'm seeing** him tomorrow.
(Onu yarın göreceğim.)
They're getting married in the spring.
(İlkbaharda evlenecekler.)

Son iki cümlenin yerine ise **I must be..., You mustn't stay...** yazabiliriz.

Bu yapı emir ifade eder,

örn. **I've been told to come** home before midnight.
(Gece yarısından önce eve gelmem söylenmişti.)

ya da bir yasaklama ifade eder,

örn. **You mustn't stay** out late.
(Geç vakte kadar dışarıda kalmamalısın.)

Be to yerine anlamına göre ya **going to** ya da **must/mustn't** kullanınız. Sonra **going to** yerine şimdiki zamanı kullanınız:

1 You are to report to the headmaster immediately. He wants to see you.
2 We're to meet at the station. We decided it was the most convenient place.
3 We're to meet at the station. It says so in the orders I've received.
4 You're not to tell anyone about it. It's a secret message.
5 He's to take charge of the factory from the beginning of next month. It was decided at the board meeting last week.

NOT Şart cümlelerinde **be to**'nun **going to** yerine kullanılması,

örn. If the plan **is (going) to** succeed, we will have to work fast.
(Eğer planın başarılı olması gerekiyorsa hızlı çalışmamız gerekecek)

Şarta bağlı sonucun 'the success of the plan' gelecek hareket 'working fast' ile kontrol edildiğini ima eder, anlatır. **Going to**'nun 'niyet etmek' anlamında ve kişi gösteren bir özne ile kullanıldığında, örn. **I, you, Mary** gibi, **be to going to**'nun yerine kullanılmaz,

örn. **I'm going to (I intend to)** win the game tomorrow.
(Yarın maçı kazanacağım./Yarın maçı kazanmak niyetindeyim.)

43 be about to, be on the point of, be just going to

Aşağıdaki cümleleri görelim ve aynı anlama nasıl geldiklerine dikkat edelim:

I **was about to** leave when the phone rang.
(Telefon çaldığında ayrılmak üzereydim.)
I **was on the point of** leaving when the phone rang.
(Telefon çaldığında ayrılmak üzereydim.)
I **was just going to** leave when the phone rang.
(Telefon çaldığında ayrılmak üzereydim.)

Be about to/be on the point of . . . -ing/be just going to (-mek üzere olmak/neredeyse -mek üzere olmak/tam -mek üzere olmak) anlamındadır.

Aşağıdaki cümleleri yukarıda verilen üç ayrı yapı ile tekrar ifade ediniz:

1 I was about to ring him when he walked in.
2 I was on the point of giving up and going home when she arrived.
3 I was just going to make some coffee. Would you like some?
4 It's just as well you arrived. I was about to close the shop.
5 Ah, what you've just said explains the whole thing. I was just going to ask you about that.

44 Şimdiki bitmiş zaman ve sürekli şimdiki bitmiş/geçmiş zaman

Alıştırmaları yapmadan önce şu cümleleri inceleyelim:

He **has written** several novels. Most of them **have been** quite successful, but the last one **didn't get** very good reviews.
(Epeyce roman yazdı. Çoğu pek başarılı oldu, ama sonuncusu çok iyi eleştiri olmadı.)
I**'ve been** to Paris twice. The first time I went by boat and train, but when I **made** the journey last year, **I flew.**
(Paris'e iki defa gittim. İlk seferinde gemi ve trenle gittim, ama geçen yıl yaptığım yolculuğu uçakla yaptım.)
He **has** only **come** to class once this week. He **was** here on Monday, but we **haven't seen** him since then.
(Bu hafta derse sadece bir defa geldi. Pazartesi günü buradaydı, ama o zamandan beri onu görmedik.)

He**'s been** an artist / He**'s been painting** — for twenty years. / since he was a boy. / all his life.

yirmi yıldır / çocukluğundan beri / bütün ömrü boyunca — ressamdır. / resim yapmaktadır.

He **began** painting — twenty years ago. / when he was very young.

[Resme — yirmi yıl önce / çok gençken — başladı.]

He **taught** art at the Academy for twenty years.
(Akademide yirmi yıl resim dersleri verdi.) (şimdi emekli)
He**'s been teaching** art at the Academy for twenty years (e.g. since 1963) and he still enjoys the classes.
[Yirmi yıldan beri (örn. 1963'den beri) Akademide resim dersleri veriyor ve hâlâ ders vermekten hoşlanıyor.] (Bu cümlede şimdiki bitmiş zamanı da kullanmak mümkündür.)
When you**'ve been** to a lot of interviews for jobs and **been turned down** every time, you lose confidence in yourself.
(İş için çok görüşmeler yapıp ta her seferinde işe kabul edinilmediğinde, insanın kendine olan güveni kaybolur.)
When he **was turned down** at the interview, he **lost confidence** in himself.
(İş için yaptığı görüşmede işe kabul edilmeyince kendine olan güvenini kaybetti.)

Parentez içindeki fiilleri şimdiki bitmiş zaman ya da sürekli şimdiki bitmiş zaman ya da geçmiş zamana çeviriniz. Cümle içindeki zarfların durumuna dikkat ediniz.

1 ***A*** I (1 be) only to Seville once. It (2 be) in autumn. The weather (3 be) beautiful and I (4 enjoy) it very much. We (5 stay) there for a week. (6 Be) you ever there?

B Yes. I (7 go) last year, at Easter. It (8 be) very interesting but of course the city (9 be) crowded at that time of year.

2 I (1 spend) two years in the Army, doing National Service. That (2 be) twenty years ago, of course. I (3 think) always that it (4 be) a waste of time. I (5 forget) never the first winter in Yorkshire. It (6 be) so cold and snow (7 fall) every day for two months. One morning, about four o'clock, I (8 be) on guard when a man (9 arrive) at the camp on a motorcycle. He had come to light the boilers. Apparently, he (10 do) it every morning. He (11 not seem) to mind the weather. 'I (12 get up) early all my life, son,' he (13 say). 'I (14 ride) this bike through snow and ice for twenty years. If you (15 live) never in the north, you don't know what bad weather's like.' I (16 admire) always that man, but I (17 have) never any desire to go back to that part of England since.

45 **the first time** + şimdiki bitmiş/geçmişte bitmiş zaman

Şu cümleleri karşılaştıralım:

He's never spoken to me before.
(Daha önce benimle hiç konuşmadı.)
It's **the first time he's ever spoken** to me.
(Benimle ilk defa konuştu.)
She'd never won a prize before.
(Daha önce bir ödül kazanmadı.)
It was **the first time she had ever won** a prize.
(İlk defa bir ödül kazanmıştı.)

Aynı fiil zamanı **the second time** (ikinci defa), **the third time** (üçüncü defa), vb. yapıları için de kullanılır.

Aşağıdaki cümleleri **It's/It was the first time** ile başlatarak tekrar yazınız:

1 I've never been to the opera before.
2 She was very excited. She had never sung in public before.
3 What's come over them? They've never paid the rent without being asked to before.
4 He stood there, staring at her, as if he'd never seen a pretty girl before.
5 When the Prime Minister made a joke, everyone was astonished. No one had ever seen him laugh before. (**No one** için dikkat ediniz.)

Aşağıdaki cümleleri bir özne ve ona uygun bir fiili şimdiki bitmiş (Present perfect) zamanlarda tamamlayınız:

6 You're always late. This is the third time _____ late this week.
7 Why aren't you more careful when you do the washing-up? That's the second time _____ a plate.
8 It was the fourth time _____ in the tournament, but now he felt confident of winning.

46 **wish** ve şart cümleleri

a **wish** + geçmişte bitmiş zaman

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I **wish** Conan Doyle's success **had not had** such a great influence on other writers.
(Keşke Conan Doyle'un başarısının diğer yazarlar üzerinde bu kadar büyük bir etkisi olmasaydı.)

If Conan Doyle's success **had not had** such a great influence on other writers, they **would / might** **have written** better stories.

[Eğer Conan Doyle'un başarısının diğer yazarlar üzerinde bu kadar büyük bir etkisi olmasaydı daha iyi hikâyeler yazarlardı. / yazabilirlerdi.]

Wish + geçmişte bitmiş zaman şu anda gerçekleşmesi imkânsız olan dilekler için kullanılır, yani Conan Doyle'un başarısının diğer yazarlar üzerindeki etkisi olmuş ve yazarlar bundan etkilenmişlerdir.

Aşağıdaki cümleleri uygun bir fiil ile olumlu veya olumsuz olarak ve doğru zamanda kullanarak tamamlayınız:

1 ***A*** I wish I __1__ bacon and eggs for breakfast. I feel quite full.
B Well, what __2__ instead? If you __3__ bacon and eggs, I mean.
A Oh, toast, I suppose. The thing is, I'd forgotten I'd arranged to play tennis with John at 11.00.
B I'm sorry. If you __4__ me, I __5__ some toast.
A I know. It's my fault. I wish I __6__ the game. Now I'll be too slow to run round the court.

2 ***A*** It was a lovely party. What a shame you couldn't come. I'm sure you __1__ it.
B Yes, I wish I __2__ there. If I __3__ so much work to do, I __4__. The trouble was that I didn't know about it till the last minute. If Steve __5__ me about it earlier, I __6__ time to change my schedule. Was Judy there?
A Yes, and if you __7__, she __8__ quite late, I expect. As it was, she went home early.
B What a nuisance! I wish I __9__ she was coming. Still, it's no use worrying about it now. I'll ring her when I get home.

3 ***A*** I wish I __1__ my father's advice when I was young. He was always trying to persuade me to study but I never listened. If I __2__, I __3__ a better job when I left school. As it was, I had to take the first one that came up.
B What __4__ to do instead?
A Oh, if I __5__ (**could** kullanın) the job I wanted, I __6__ an engineer. I wish I __7__ to university now. Then my whole life __8__ different.
B But you probably __9__ happier.
A No, that's true. but at least I __10__ what I wanted to do.

NOT Birçok durumda hem geçmişte bitmiş (past perfect) hem de bitmiş şart (conditional perfect) yerine **could have. . .** kullanabiliriz,

örn. I **wish I could have found** the time to see the film.
(Filmi görmek için keşke vakti bulabilseydim.)
If I **could have got** in touch with him, **I would have warned** him, but I didn't know where he was.
(Onunla temas edebilmiş olsaydım onu ikaz ederdim, ama nerede olduğunu bilmiyordum.)
If I'd **known** where he was, **I could have warned** him.
(Nerede olduğunu bilmiş olsaydım onu ikaz edebilirdim.)

b **wish** + geçmiş zaman

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I wish I knew the answer.
(Keşke cevabı bilseydim.) (ama, ne yazık ki bilmiyorum)
I wish I could stay a bit longer.
(Keşke biraz daha kalabilseydim.) (ama, ne yazık ki kalamıyorum.)
I wish you**'d** be more careful. I **wish** you **wouldn't** drop your cigarette ash on the carpet.
(Keşke daha dikkatli olsaydın. Keşke sigaranın külünü halının üstüne dökmeseydin.)

Wish'ten sonra **would/wouldn't** gelen son örnek normal olarak bir şeyden şikâyet ettiğimiz zaman kullanılır. Bu durumda 'Niçin daha dikkatli olmuyorsun? Niçin sigaranın külünü halının üzerine döküyorsun?' anlamlarına gelir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını doğru zamanda kullanılmış uygun bir fiille tamamlayınız:

1 It's such a lovely day! I wish we _____ to the beach, instead of having to stay here in the office.
2 I wish you _____ your names on your homework. I don't know which is which.
3 ***A*** I wish I _____ in Hollywood. Then I could meet all the film stars.
B I wish you _____ dreaming and get on with your work. Otherwise, we'll never finish.
4 ***A*** Have you ever been to Hawaii?
B No. I wish I _____, but it's too expensive. I could never afford it. Sometimes I wish I _____ a millionaire, and then I could go to all those places.
5 ***A*** I wish you _____ more attention to what you're doing. You nearly hit my finger with the hammer that time.
B I wish you _____ *(olumsuz)* so much. You spoil my concentration.
A All right. But I wish the boss _____ me someone else to work with. I wish I _____ with someone who was a bit more careful. I wish you _____ where you're aiming that hammer. Ow!
B I said you'd spoil my concentration if you went on talking!

47 Fiil + isim - fiil, fiil + mastar

a Fiil + isim - fiil

Şu cümeleri inceleyelim:

I **enjoy working** here.
(Burada çalışmaktan hoşlanıyorum.)
He **went on working** until he was 70.
(70'ine kadar çalışmaya devam etti.)

Enjoy (-den hoşlanmak, -den zevk almak) fiilinden sonra gelen fiil, isim-fiil halindedir. Bu şekilde kendisinden sora isim-fiil (**-ing**) gelen fiiller şunlardır: **admit** (kabul etmek), **avoid** (-den kaçınmak/sakınmak), **consider** (saymak, göz önüne almak, hesaba katmak; düşünmek), **delay** (gecikmek, geciktirmek), **deny** (inkâr etmek, yalanlamak), **detest** (-den iğrenmek, nefret etmek), **(can't) face** [-i cesaretle karşıla(yama)mak, karşı koy(ama)mak], **fancy** (tasarlamak, sanmak), **finish** (bitirmek), **(can't) help** (-mekten kendini alamamak), **imagine** (tasavvur etmek, hayal etmek), **involve** (-e karıştırmak), **keep (on)** (yapıp durmak; -e devam etmek), **(not) mind** [(-in) mahzuru olma(ma)k], **miss** (özlemek, aramak, -in yokluğunun farkına varmamak), **practise** (alıştırma yapmak), **recollect** (hatırlamak), **recommend** (-i tavsiye etmek), **risk** (tehlikeye atmak, göze almak), **(can't) stand** (-e tahammül edememek/katlanamamak) (aşağıda açıklanan **hate** fiiline bakınız), **suggest** (teklif etmek, ima etmek). Kendisinden sonra bir edat gelen bütün fiillerden sonra (örn. **go on**) isim-fiil gelir.
(Kendisinden sonra **to** edatı ve ondan sonrada bir isim grubu ya da bir isim-fiil gelen fiiller için 50. maddeye bakınız.)

Aşağıdaki cümleleri yukarıda verilen fiillerden biriyle tamamlayınız. Aynı fiili birden fazla kullanmayınız:

1 ***A*** Does he a _____ taking the money? I'm sure he was the one that did it.
B No, he d _____ taking it. He says he knows nothing about it.

2 ***A*** I e_____ watching football, but nowadays spectators r _____ getting beaten up by bands of supporters.
B I a_____ getting into trouble. I stay at home. But I c _____ thinking it would be a good idea if they put people like that in prison for a long time. As it is, football clubs k _____ hiring half the police in the area to keep order. Just i _____ employing all those policemen! Then when they arrest someone, they let him off with a warning. If I were the judge, I'd seriously c _____ sending people like that to prison.

b Fiil + isim-fiil ya da fiil + **to**'lu mastar

Birçok fiil kendisinden sonra bir isim-fiil ya da **to**'lu mastar alabilir. Birçok durumda da fiilin anlamı isim-fiil veya mastar alışına göre değişir. Bu türdeki en yaygın fiiller şunlardır:

allow (-e müsade etmek, izin vermek)
The doctor doesn't **allow me to smoke.**
(Doktor sigara içmeme müsade etmiyor.)
We don't **allow smoking** in the classroom.
(Sınıfta sigara içilmesine izin vermeyiz.)

Allow, bir nesneye sahip olduğunda, örn. **me,** mastar; nesneye sahip olmadığında da isim-fiil alır.

begin [(-e) başlamak] ve **start** [(-e) başlamak]
I'm **beginning/starting to feel** tired.
(Yorulmaya başlıyorum.)
I **began/started smoking** when I was fourteen.
(On dört yaşımdayken sigara içmeye başladım.)
Begin ve **start** normal olarak devamlılık gösteren zamanlarda isim-fiil ile birlikte kullanılmaz.
örn. **I'm beginning starting smoking** denmez.

continue [(-e) devam etmek)
I **continued to write** to him.
(Ona yazmaya devam ettim.)
I **continued writing** to him.
(Ona yazmaya devam ettim.)

hate (-den nefret etmek, -den hiç hoşlanmamak)
I **hate living** in London.
(Londra'da yaşamaktan hiç hoşlanmıyorum.)
I'd hate to live on a boat.
(Bir gemide yaşamak hiç hoşuma gitmezdi.)
Hate fiilinden sonra normal isim-fiil kullanılır, ama şart şekli, örn. **I'd hate**'den sonra mastar gelir. Şu ifadelerde mastar şeklinin kullanımına dikkat ediniz, örneğin:
I **hate/can't bear to interrupt** you when you're working.
(Çalışırken işinizi yarıda kestiğim için çok üzgünüm.)
Yukarıdaki cümlede **hate**, 'I'm sorry' anlamındadır.

Can't bear (-e tahammül edememek/katlanamamak) yapısından sonra da mastar ya da isim-fiil gelir. **Can't stand** (-e tahammül edememek/katlanamamak) yapısından sonra daima isim-fiil gelir.

intend [(-e) niyet etmek]
I **intend to visit** them.
(Onları ziyaret etmeye niyetliyim.)
I **intend visiting** them.
(Onları ziyaret etmeye niyetliyim.)

like (sevmek, beğenmek, -den hoşlanmak)
I **like dancing.**
(Dans etmeyi severim.)
I **like to have** a good breakfast at weekends.
(Hafta sonları iyi bir kahvaltı yapmayı severim.)
Like isim-fiil ile kullanıldığında genel anlamda 'sevmek' mastar kullanıldığında ise 'tercih etme' anlamında 'sevmek' demektir.
Olumsuz yapılarda (**don't like** ' - den hoşlanmamak, sevmemek') anlamına geldiği zaman **like**'dan sonra isim-fiil gelir,
örn. I **don't like waiting** for buses.
(Otobüs beklemeyi sevmiyorum.)

Don't like, 'I'm sorry to...' anlamında kullanıldığı zaman ise **like**'dan sonra mastar kullanılır.
örn. I **don't like to disturb** you
(Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim.)
Şart cümlelerinde **like** fiilinden sonra mastar gelir,
örn. I'**d like to help** you.
(Size yardım etmek isterdim.)
love [(çok) sevmek]
I **love walking.**
(Yürümeyi seviyorum.)
I **love to stay** in bed late at weekends.
(Hafta sonları geç vakte kadar yatmayı seviyorum.)
Love'ın kullanımı **like**'ınki gibidir.

prefer (-ı tercih etmek)
I **prefer driving** to walking.
(Arabayla gitmeyi yürümeye tercih ederim.)
I **prefer to drive** rather than to walk.
(Yürümektense arabayla gitmeyi tercih ederim.)
Prefer fiilinden sonra hem isim-fiil hem de mastar kullanılabilir, ama isim-fiilin kullanımı daha kolay ve dile daha uygun gelir. (Belirli bir olayı, durumu göstermek istediğimizde **I'd prefer**'den sonra mastar gelir.
örn. **I'd prefer to go** fishing rather than walking this Sunday.
(Bu pazar yürüyüşe çıkmaktansa balık avlamayı tercih ederim.)
Bu anlamda çoğunlukla **would rather** + fiilin yalın hali kullanılır,
örn. I'**d rather go** by car than walk this afternoon.
(Bugün öğleden sonra yürümektense arabayla gitmeyi tercih ederim.)

regret (üzülmek, esef etmek, teessüf etmek)
I **regret to tell** you that I have bad news.
(Sana söyleyecek kötü haberlerim olduğu için üzülüyorum.)
I **regret telling** him all about the accident. It upset him.
(Kazayı ona söylediğime üzülüyorum. Onu çok üzdü.)
Mastar (söylenilecek ya da yapılacak bir şey için) önceden duyulan üzüntüyü ifade eder; isim-fiil ise (söylenilen ya da yapılmış olan birşey için) sonradan duyulan üzüntüyü ifade eder.

remember (hatırlamak, unutmamak) ve **forget** (unutmak)
I **remember smoking** my first cigarette.
(İlk sigara içişimi hatırlıyorum.)
I **remembered to post** the letter.
(Mektubu göndermeyi unutmadım.)
Remember + isim-fiil olaydan sonra, **remember** + mastar olaydan önceki durumlar için kullanılır.

Recollect (hatırlamak) isim-fiil ile kullanılır; **remind** (hatırlatmak) bir nesne ve mastar ile kullanılır,

örn. He doesn't **recollect locking** the door.
(Kapıyı kilitlediğini hatırlamıyor.)
Remind me to post the letter.
(Mektubu göndermeyi bana hatırlat.)

stop (bırakmak, kesmek; durmak)
He **stopped talking.**
(Konuşmayı bıraktı/kesti.)
He **stopped** (in the street) **to talk** to a friend.
[(Sokakta) bir arkadaşıyla konuşmak için durdu.]

try [(yapmaya) çalışmak, denemek]
I **tried to underestand** it.
(Onu anlamaya çalıştım.)
I **tried smoking** a cigar.
(Bir püro içmeyi denedim.)

Önce yukarıda verilen örnekleri inceleyerek isim-fiilin ve masdarın hangi durumlarda kullanıldığını görünüz. Sonra aşağıdaki alıştırmadaki cümleleri, parantez içinde verilen fiillerin doğru şekillerini kullanarak, tamamlayınız. Eğer hem isim-fiil hem de masdarın kullanımı doğru oluyorsa ikisini de kullanınız:

1 We don't allow (smoke) in the classroom.
2 We don't allow students (smoke) in the classroom.
3 I began (learn) English several years ago.
4 Now I'm beginning (learn) Russian.
5 I shouted to him but he continued (walk) down the road without taking any notice.
6 I hate (work) at the weekend.
7 I hate (interrupt) classes when someone is teaching.
9 I like (play) tennis.
10 I like (get up) early on Sunday mornings and (go) to play tennis.
11 I'd like (play) tennis tomorrow.
12 I like my opponents (hit) the ball hard, not just (try) to get it back.
13 I prefer (ride) a horse to a bicycle.
14 I'd rather (ride) a horse than a bicycle.
15 I regret (tell) you that your uncle has had an accident.
16 I regret (tell) her about it now. It caused her unnecessary pain.
17 Do you remember (see) a performance of Hamlet when you were about five?
18 ***A*** Did you remember (give) that message to Clara?
B No, I forgot (tell) her. Why didn't you remind me (speak) to her when I went out this morning?
19 He never stops (talk). He must be an awful person to live with.
20 She's a very talkative woman. When she goes out shopping, she stops (talk) to everyone she meets.
21 ***A*** Did you remember (give) that message to Clara?
B No. I've tried (smoke) a pipe instead of cigarettes, but I've never really tried (give up) altogether.

22 ***A*** Would you like me (see) you off at the airport tomorrow?
B No, I'd rather (go) alone. I hate (say) goodbye to people. I start (worry) about the flight.

NOT Bazı fiillerden sonra fiilin yalın hali gelir. Bu fiiller arasında şunları sayabiliriz: **let, make** (50. maddeye bakınız) ve çoğu çekimsiz ve yardımcı fiiller, **can, must, would, had better, would rather,** vb. (35-43. maddelere bakınız). Bu kuralın dışında kalanlar şunlardır: **have to, ought to** ve **used to** (37-40. maddelere bakınız). Fakat **be used to** ve **get used to** isim-fiil alırlar (40. maddeye bakınız).
Help fiili hem mastar hem de yalın hali ile kullanılabilir,
örn. **Help him (to) do** it.
(Ona, onu yapmasına yardım et.)

48 İsim-fiil ve kişisel olmayan yapılar

a

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Eating people is wrong.
(İnsan yemek yanlıştır.)
It is wrong **to eat** people.
(İnsan yemek yanlıştır.)

Birinci cümlede isim-fiil bir ismin yerini tutmakta ve özne olarak kullanılmaktadır. İsim-fiil özne olarak mastara tercih edilir, fakat aynı cümleyi ikinci örnekte olduğu gibi kişisel olmayan bir cümlecik ve mastarla da yazabiliriz.

Aşağıdaki cümleleri diğer bir şekliyle ifade ediniz:

1 Working hard is better than being idle.
2 It is easy to criticise other people.
3 It is not so difficult to learn English as you think.
4 ***A*** Staying indoors all day is unhealthy.
B Perhaps it is. But going out and getting wet on a day like this is stupid.

b

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Conducting the orchestra was a wonderful experience (for him).
[Bir orkestrayı idare etmek (onun için) mukemmel bir tecrübeydi.]
It was a wonderful experience (for him) **to conduct** the orchestra.
(Bir orkestrayı idare etmek (onun için) mükemmel bir tecrübeydi.)

Cümlenin tamlayıcısı bir isim olabilir. Cümlenin kişi gösteren öznesi **for** ile kullanılan bir kişi zamiri ile belirtilebilir.

Aşağıdaki cümleleri diğer bir şekliyle ifade ediniz:

1 Meeting such delightful people was a great pleasure.
2 It's a nuisance to have to fill in all these forms.
3 Getting up in the morning has always been a problem for me.
4 Painting the walls red was my wife's idea.
5 It will be a useful experience for her to live on her own.

C

Şu cümleleri inceleyelim:

Getting married changed his life.
(Evlenmek onun hayatını değiştirdi.)
Marriage changed his life.
(Evlilik onun hayatını değiştirdi.)

Yukarıda gördüğünüz bu tipteki cümlelerde kişisel olmayan cümlecikli yapıyı kullanınız.

Aşağıdaki cümlelerde italikle yazılı olan kısımların yerine isim-fiil gruplarını kullanınız:

1 *Alcoholism* eventually killed him.
2 *Overwork* can cause a nervous breakdown.
3 I hope my *early departure* doesn't upset your plans.
4 *Retirement* has given me an enormous amount of spare time.
5 *His victory in* the election didn't satisfy him.

49 Edat + isim-fiil; iyelik sıfatı + isim-fiil

a Edat + isim-fiil

Şu cümleleri inceleyelim:

We decided to take a taxi, **instead of waiting** for the bus.
(Otobüsü beklemek yerine bir taksiye binmeye karar verdik.)
I **agree with holding** the meeting next week instead of this.
(Toplantıyı bu hafta yerine gelecek hafta yapmayı kabul ediyorum.)
We'd like to reduce the amount of traffic in the town **without upsetting** the public.
(Toplumu tedirgin etmeden şehirdeki trafiği azaltmak istiyoruz.)

Bir edattan sonra yalnızca isim-fiil kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını isim-fiil halinde bir fiille tamamlayınız:

A Before m_____ such an important decision, I insist on s_____ to the Managing Director. Forgive me for s_____ this, but it seems to me, without w_____ to offend you, that you're against t_____ about the matter openly because you're afraid of l_____ the argument.

B On the contrary. I'm in favour of h_____ everyone's views, but after s_____ such a long time talking about the subject, I don't see any advantage in a _____ the Managing Director for his opinion. Before l_____ the office last night, he told me he preferred to leave the decision to us.

b İyelik sıfat + isim-fiil

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I don't mind [**you** / **your**] **thinking** it but I don't like [**you** / **your**] **saying** it.

[(Onu [düşünmene / senin düşünmene] bir diyeceğim yok, ama onu [söylemenden / senin söylemenden] hoşlanmıyorum.]

She was worried by [**him** / **his**] **doing** badly at school.

[Okulda [başarısız / onun başarısız] oluşu onu endişelendirmişti.]

She was worried by [**John** / **John's**] **doing** badly at school.

[John'ın okulda başarısız oluşu onu endişelendirmişti.]

She was worried by [**her son** / **her son's**] **doing** badly at school.

(Oğlunun okulda başarısız oluşu onu endişelendirmişti.)

(his, John's, her son's) gibi iyelik yapıları dilbilgisi bakımından daha doğru olmasına rağmen konuşma ve yazı dilinde gittikçe artan bir şekilde nesne '-i hali' **(him, John, her son)** yapısı kullanılmaktadır.

Aşağıdaki cümlelerdeki iyelik halini nesne, nesne halini de iyelik haline dönüştürerek cümleleri tekrar yazınız:

1 I wouldn't want to stop their enjoying themselves.
2 I object to your speaking to me in that tone of voice.
3 I can't understand him behaving like that.
4 They were very keen on our going to see them.
5 He doesn't like the boys' talking in class. He doesn't like their boys talking in class
6 I'm surprised at Mary reacting so violently.
7 He could never put up with his friends making fun of him.
8 She doesn't like my wearing my old jacket in the house.
9 I hope you don't mind us taking an interest in the matter.
10 You must overlook Jane's saying that. She was very upset.

50 look forward to hearing ..., vb.

Ana fiilden sonra isim-fiilin nasıl kullanıldığını inceleyelim:

I look forward to your letter.
(Mektubunu dört gözle bekliyorum.)
I **look forward to hearing** from you.
(Senden haber almayı dört gözle bekliyorum.)

Şu fiillerden sonra **to** + ad grubu/isim-fiil yapıları gelir: **amount to** (-e varmak), **be/get accustomed to** (alışık olmak/-e alışmak), **be dedicated to** (-e adamak, vakfetmek), **be devoted to** (-e adamak, vakfetmek), **be given to** (-e düşkün, -e eğilimli), **be opposed to** (-e karşı olmak, aleyhinde olmak), **be/get used to** (-e alışık olmak/-e alışmak), **come near to** (bir şeyi az kalsın yapmak), **limit oneself to** (... ile yetinmek), **look forward to** (iple çekmek, sabırsızlıkla beklemek, dört gözle beklemek), **object to** (karşı çıkmak, hoş karşılamamak), **resign oneself to** (-e razı olmak, katlanmak)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını yukarıda verilen fiilleri kullanarak tamamlayınız. Aynı fiili birden fazla kullanmayınız:

1 I don't see why I should _____ sitting in an armchair and doing nothing just because I'm over 60.
2 Don't take any notice of what he says. He's _____ making the wildest statements.
3 I _____ paying more for things than they are worth.
4 His whole life has been _____ caring for the sick.
5 Saying you have no opinion in the matter _____ taking the easy way out.
6 I _____ being criticised by people who don't understand me.
7 I've been _____ seeing you again ever since we met.
8 He was in such a bad temper that he _____ throwing something at me.

51 in asking..., on arriving...

Şu cümleleri karşılaştıralım:

On arriving at the meeting, he immediately asked to speak to the Chairman.
(Toplantıya gelir gelmez/gelince hemen başkanla konuşmak istedi.)
In asking to speak to the Chairman unofficially, he was breaking the rules of the Association.
(Başkanla resmi olmayan bir şekilde konuşmak isteğinde bulunmakla Derneğin kurallarını çiğniyordu.)

On edatıyla başlatılan yapıda **on** 'when' ya da 'as soon as (yap)ılabilinen kısa zamanda, (yap)ar (yap)maz' anlamlarına gelir. **In** ile başlatılan yapıda 'when he asked to speak' anlamındadır. Aynı yapı **by asking to speak** (konuşmayı isteyerek) ile de başlatılabilir. Cümlenin birinci yarısı ile ikinci yarısı arasında bir neden ve sonuç bağıntısı vardır. Cümle anlamca şu cümleye çok benzer:

'He broke the rules because he asked to speak to the Chairman unofficially' (Başkanla resmi olmayan bir biçimde konuşmak istediği için kuralları çiğnedi. Ayrıca **In** edatı 'when'den çok **while** [-iken (yapılan zaman boyunca)] ya da **in the course of** (esnasında) anlamlarını ima eder.

örn. **In / While (he was) / In the course of** **studying** the effects of the virus on rats, he found a cure for the disease.

[Fareler üzerinde virüsün etkilerini incelerken / incelerken / incelerken hastalığın tedavisini buldu.]

Aşağıdaki cümlelerde italikle yazılmış cümleciklerin yerine **in/on** + isim - fiilli yapıyı koyarak cümleleri tekrar yazınız:

1 *As soon as he took* up the post of managing director, he started to reorganise the firm.
2 *At this time, as I take up* the post of managing director, I am very much aware of the problems facing the company.
3 *While he was walking around* the factory, he discovered a number of things that would have to be changed.
4 *When he returned* to his office, he asked the heads of department to come to see him.
5 'I don't intend any criticism of you personally, *because I am raising a* number of points with you,' he said, 'but *when I looked round* the factory for the first time, I discovered several things that need attention. You may think I am trying to change things before I understand them. A new managing director, *when he arrives* for the first time, ought to move slowly. But *in the course of planning* our policy for the future I must tell you what my objectives are from the start.'

52 Sınırlayan sıfat cümlecikleri yerine kullanılabilen mastar

Şu cümleleri karşılaştıralım:

The first person **who answers / to answer** correctly will get a prize.

[Doğru olarak cevaplayan / cevaplayan ilk kişi bir ödül kazanacak.]

The only person **who survived / to survive** was a boy of fourteen.

Hayatta kalan / Hayatta kalan tek kişi on dört yaşında bir çocuktu.]

The second horse **that fell / to fall** was the favourite.

Düşen / Düşen ikinci at favori olan attı.]

That's the only murder — **that has taken place** / **to have taken place** — here in the last 100 years.

[O, son 100 yılda — meydana gelen / meydana gelen — tek cinayet.]

At that time he was the only person — **who had ever swum** / **ever to have swum** — the English Channel in both directions.

[O devirde Manş Denizini her iki yönde — o zamana kadar yüzen / o zamana kadar yüzen — tek kişiydi.]

Şimdiki bitmiş zaman (Present perfect) ve geçmişte bitmiş zaman (Past perfect) yerine geçmiş zaman mastarı (Perfect infinitive) kullanıldığına dikkat ediniz. Son cümlede **ever**'in cümle içindeki yerine de dikkat ediniz.

Aşağıdaki cümleleri, ilgi zamiri ile kurulan cümlelerin yerine mastarlı yapılar kullanarak tekrar yazınız:

1 The only person who volunteered to go out in the storm was an old fisherman.
2 ***A*** That picture's upside-down.
B You're right, but it's curious that you're the first person who's ever noticed it.
3 I'll shoot the first person who moves.
4 The first mediaeval King of England who spoke English was Edward III.
5 The only kings who had ever spoken anything like English before him were the Anglo-Saxons.
6 George III was the first of the present dynasty who spoke English correctly, since his grandfather and great-grandfather spoke German.
7 It was the first town that had been captured during the war.
8 It's the only thunderstorm that has occurred this summer.

53 Mastar ve isim-fiilli yapılar

a Mastar

Şu cümleleri karşılaştıralım:

The strike caused **them to cancel** the flights.
(Grev onların uçuşları iptal etmelerine neden oldu.)
The strike caused **the flights to be cancelled.**
(Grev uçuşların iptal edilmesine neden oldu.)

Birinci örnekte etken mastar kullanılmıştır, çünkü 'onlar' **(they)** 'havalanı yetkilileri' uçuşları iptal ettiler, **(cancelled);** ikinci örnekte ise edilgen mastar kullanılmıştır, çünkü 'uçuşlar' iptal edilmiştir **(were cancelled).**

Aşağıdaki cümleleri parentez içindeki fiillerin etken ve edilgen mastar şeklini kullanarak tamamlayınız:

1 a I expect you _____ in the match tomorrrow, in spite of your injury.
b I expect the match _____ tomorrow, in spite of the bad weather. (play)
2 a We don't want you _____ customers.
b We don't want customers _____. (inconvenience)
3 a I'd like you _____ me to the airport.
b I'd like our visitors _____ to the airport. (accompany)
4 a They've allowed the meeting _____.
b They've allowed us _____ the meeting. (hold)
5 a I asked _____ in the list of people being invited.
b I asked him _____ me in the list of people being invited. (include)

b İsim-fiil

Şu cümleleri karşılaştırınız:

There's nothing new **in boys breaking windows** in this neighbourhood.
(Bu çevrede çocukların pencere kırmaları konusunda yeni bir şey yok.)
There's nothing new **in windows being broken** in this neighbourhood.
(Bu çevrede pencerelerin kırılmaları konusunda yeni bir şey yok.)
We must **avoid inconveniencing** customers.
(Müşterileri rahatsız etmekten kaçınmalıyız.)
We must **avoid customers being inconvenienced.**
(Müşterilerin rahatsız edilmelerinden kaçınmalıyız.)

Mastarlı etken ve edilgen yapılar arasındaki ilişkinin aynısı isim - fiil'li yapılarda da vardır. (Yukardaki **a** kısmına bakınız.)

Aşağıdaki cümleleri parentez içindeki fiillerin etken ve edilgen isim - fiil şeklini kullanarak tamamlayınız:

1 a I don't see how you can avoid _____ the matter.
b I don't see how you can avoid the matter _____. (discuss)
2 a I'm tired of him _____ me.
b I'm tired of _____. (interrupt)

3 a Can you imagine anyone _____ him?
b Can you imagine him _____? (beat)
4 a I don't mind it _____ about.
b I don't mind you _____ about it. (talk)
5 a I can't remember her ever _____ it.
b I can't remember it ever _____. (mention)

54 Nesne ve tümleçli fiiller

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I was given the money.
(Bana para verildi.)
The money was given to me.
(Para bana verildi.)

Eğer bir şeyi kendi görüş açımızdan anlatıyorsak ilk cümleyi kullanırız. İkinci cümleyi ise üzerinde konuşulan konu ile örn. **money** daha fazla ilgilendiğimizde kullanırız. Bu yapıda kullanılabilen fiiller şunlardır: **award** [(ödül) vermek], **bring** (getirmek), **cause** (neden olmak, sebeb olmak), **give** (vermek), **grant** (bahşetmek, vermek), **guarantee** (garanti etmek), **hand** (el ile vermek ya da uzatmak), **leave** (vasiyetname ile bırakmak), **lend** (ödünç vermek), **offer** (sunmak, teklif etmek), **owe** (borcu olmak/borçlu olmak), **pass** (geçirmek, uzatmak), **pay** [para (sını) vermek, ödemek], **promise** [(-e) söz vermek/vaadetmek], **read** (okumak), **refuse** (reddetmek), **sell** (satmak), **send** (göndermek), **show** (göstermek), **teach** (öğretmek, ders vermek), **tell** (söylemek), **throw** (atmak), **write** (yazmak). **Ask** fiili sadece ilk yapıda bir kaç söze bağlı olarak kullanılabilir, örn. **I was asked a question/my name/the way** (Bana bir soru/ismim/yol soruldu). **Ask for**'un (istemek, aramak, sormak) kullanımına dikkat ediniz, örn. **I was asked for some information/some money**, etc. (Benden bilgi/para, vb. istedi).

1 Aşağıdaki karşılıklı konuşmada italikle yazılmış olan grupları etken yapıdan edilgen yapıya çevirerek tekrar yazınız. Hikâyeyi Alan'ın görüş açısından anlatınız ve fiilin belirttiği işi yapanı (**by him**, vb.) kullanmayınız:

(Alan yurt dışında uzun yıllar İngilizce öğretmiştir.)
Jessie How did you become a language teacher?
Alan I used to teach English in England. Then *they awarded me a prize* for some work I did on teaching immigrant children and *they gave me a grant* to study abroad. I came here, and enjoyed it so much that I wanted to stay but *they refused me a residence permit* unless I got a job. I went for an interview at a language school. *They asked me a lot of questions* and eventually *they offered me a job. They didn't pay me much money* at the start but *they promised me a rise* if I proved satisfactory. The first day was not encouraging. *They didn't give me any advice. They handed me a contract* to sign, *gave me a book, showed me where to begin* and that was all. By the end of the first year, *they owed me half my salary!*

2 Aşağıda italikle verilmiş olan ve 54. maddede ilk örnekteki edilgen yapıda olan cümleleri ikinci örnekteki edilgen yapıya dönüştürünüz:

Alan As I say, *I was owed a lot of money. I was guaranteed the money* in my contract but the school had financial problems. Luckily, a new director took over and, on the last day of the term, *I was paid everything they owed me. I was given a message* in class and when I went to the office *I was handed a fat envelope. I was offered a contract* for the next year but by that time I had had enough!

55 **make** ve **let** + mastar: Edilgen yapı

Etken (active) ve edilgen (passive) cümleler arasındaki farkı inceleyelim:

I **made** her **do** the exercise again.
(Ona alıştırmayı tekrar yaptırdım.)
I **let** them **stay up** late.
(Gece geç vakte kadar oturmalarına izin verdim.)
She **was made to do** the exercise again.
(Alıştırma ona tekrar yaptırıldı.)
They **were allowed to stay up** late.
(Gece geç vakte kadar oturmalarına izin verildi.)

Etken yapıda **make** ve **let** fiillerinden sonra başka bir fiilin yalın hali gelir. Edilgen yapıda **make** fiilinden sonra mastar hali gelir.

Edilgen cümlelerde **let** yerine **allow** kullanmalıyız. Edilgen cümlelerde **allow** fiilinden sonra **to**'lu mastar gelir.

Aşağıdaki etken yapıdaki cümleleri edilgen yapıya çeviriniz. Fiilin belirttiği işi yapanı (**by him, by me**, vb.) kullanmayınız:

1 They make you work hard in the army.
2 They've always let her have her own way.
3 They won't let you go into her room. She's too ill to see anyone.
4 They made him promise not to do it again.
5 They've never made the children understand the importance of good manners. They've always let them do what they liked.
6 They don't let you feed the animals in the zoo. If you break the rules, they may make you pay a fine.
7 You can't make children learn things if they're not interested. You have to let them find out for themselves what they like.

56 Uzlaşma ya da kabul cümlecikleri

a **although, in spite of** , vb.; **however** , vb.

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Although **Though** **Even though**	he played brilliantly,	he still lost the match.
In spite of **Despite**	(his) playing brilliantly,	

[Şahane oyna — dığı halde / dığı halde / dığı halde — yine de maçı kaybetti.]

[Şahane bir şekilde oynamasın — a rağmen / a rağmen — maçı kaybetti.]

He lost the match.	He played brilliantly,	**though.** **however.** **nevertheless.** **all the same.**
	However, **Nevertheless,** **All the same,**	he played brilliantly.

(Maçı kaybetti. Ama/oysa şahane oynadı.)

Uzlaşma ya da kabul cümlecikleri (clauses of concession) kuvvetli bir iddia ve ispat belirtme tarzı göstermektedir. Çünkü umulan şeyin karşıtını da ima ederler. Fakat bunlar, genel olarak, bir şeyi kabul etmekle beraber temel cümlecik yardımıyla diğer bir düşünceyi ileri sürerler.
Even though (-dığı halde, -e rağmen, her ne kadar, -se de) bağlacı **although** (-dığı halde, -e rağmen, her ne kadar, -se de) bağlacına göre daha vurguludur.
In spite of ve **despite** aynı anlama gelir: (-e rağmen, -e karşın) bağlacından sonra bir isim ya da bir isim-fiil gelir.
Birinci örnekte verilen beş cümleyi **He still lost the match...** ile de başlatabiliriz, örn. **He still lost the match, although he played brilliantly.**
Though (-diği halde, -e rağmen, her ne kadar, -se de) cümlenin sonunda kullanılabilir. **Although** ya da **even though** cümlenin sonunda kullanılamaz.

Although, though, even though, in spite of, despite, however, nevertheless, all the same bağlaçlarını yalnız birer defa kullanmak şartıyla aşağıdaki boşlukları tamamlayınız. Noktalama işaretlerine dikkat ediniz ve aynı yerde birden fazla kullanma imkânı olan bağlaçları da söyleyiniz:

For several years now, the Government has obliged firms to print health warnings on packets of cigarettes, __1__ the tobacco companies claiming that this would ruin them. It doesn't seem to have made much difference, __2__.

People know that smoking is bad for them. ___3___ they go on smoking, ___4___ the warnings. ___5___ some people would like to ban smoking by law, the Government is unwilling to do this. The Minister of Health would be in favour of it. The Chancellor of the Exchequer, ___6___, would ask him where he would get the money for the Health Service from if he could not tax tobacco. ___7___, the campaign against smoking has had some effect on smokers like me. ___8___ we go on smoking as much as before, we don't enjoy it so much.

b on the other hand, while

Şu cümleleri karşılaştıralım:

The Government would like to stop people smoking; **on the other hand**, they need the money they obtain from taxes on tobacco.
(Hükümet halkın sigarayı bırakmasını istiyor; öte yandan, tütüne koyduğu vergilerden elde edilen paraya da ihtiyacı var.)
While the Government would like to stop people smoking, they need the money they obtain from taxes on tobacco.
(Hükümet halkın sigarayı bırakmasını isterken tütüne koyduğu vergilerden elde edilen paraya da ihtiyacı var.)

İlk örnekte **on the other hand** (diğer taraftan, öte yandan) yerine **all the same** (bununla birlikte, yine de, buna rağmen, her şeye rağmen) ve **nevertheless** (bununla birlikte, yine de, buna rağmen) kullanılabilir.

Aşağıdaki cümleleri **while** kullanarak tekrar yazınız:

1 We no longer use wood for heating as much as our ancestors did; on the other hand, we need far more trees for paper manufacture.
2 We know that nuclear reactors do not produce smoke, as factories did; on the other hand, we are not convinced that they do not pollute the environment.
3 It's true that most pollution is caused by industry; all the same, ordinary people are responsible for a good deal of it.
4 We all know that car fumes are dangerous; on the other hand, we don't want to give up the convenience of having cars.
5 All of us are aware of the dangers to the environment; nevertheless, not many of us are prepared to do anything about the situation.

c whatever, whoever, however, wherever

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I don't care / **It doesn't matter** — **what** she says. I don't believe her.

[Ne derse desin — umurumda bile değil/bana vız gelir. / önemi yok. — Ona inanmıyorum.]

I don't believe her, **whatever** she says.
(Ne derse desin ona inanmıyorum.)

I don't care / It doesn't matter — **who** he is or **what** his business is. He's not coming in.
[Kim olduğu ya da işinin ne olduğu — umurumda bile değil/bana vız gelir. / önemli değil. — İçeriye girmeyecek.]
He's not coming in, **whoever** he is and **whatever** his business is.
(Kim olursa olsun, işi ne olursa olsun içeriye girmeyecek.)

I don't care / It doesn't matter — **how urgent** it is. I'm not going to stay here all night to finish it.
[Ne kadar acil olduğu — umurumda bile değil/bana vız gelir. / Önemli değil. — Bitireceğim diye bütün gece burada kalamam.]
I'm not going to stay here all night to finish it, **however urgent** it is.
(Ne kadar acil olursa olsun bitireceğim diye bütün gece burada kalamam.)

I don't care / It doesn't matter — **where** they are. We'll find them.
[Nerede oldukları — umurumda bile değil/bana vız gelir. / önemli değil. — Onları buluruz.]
We'll find them, **wherever** they are.
(Nerede olurlarsa olsunlar onları buluruz.)

Aşağıdaki cümleler **whatever, whoever, however** ya da **wherever** kullanarak tekrar yazınız:

1 I don't care how expensive it is. I'm still going to buy it.
2 I don't care who he is or where he studied. I'm not going to employ him.
3 It doesn't matter what you tell her or how often you tell her. She never listens.
4 I don't care how polite he is. I don't trust him.
5 I don't care how much you paid for it. I don't want it in the house.
6 It doesn't matter what the problem is or where you live or how late at night it is when you ring us. We'll come straightaway.

57 if whether... (or not)

a if, whether

Şu cümlelerde **if** (acaba ... mı, olup olmadığı) ve **whether** (acaba ... mı, olup olmadığı) kelimelerinin nasıl kullanıldığını inceleyelim:

1 I don't know — **if / whether** — she'll be able to come **(or not).**
(Gelip gelemiyeceğini bilmiyorum.)

2a Tell me **if** you want me to come. (But if you don't want me to come, don't tell me anything.)

(Benim gelmemi isteyip istemediğini söyle.) (Ama benim gelmemi istemiyorsan bana birşey söyleme.)

2b Tell me **whether** you want me to come **(or not).** (You must tell me what you've decided.)
(Benim gelmemi isteyip istemediğini söyle.) (Bana neye karar verdiğini söylemelisin.)

3 I don't know **whether** to invite him **(or not).**
(Onu davet edip etmeyeceğimi bilmiyorum.)

1. cümlede hem **if** hem de **whether** kullanılabilir ve anlam aynıdır.
2a cümlesi 'Only tell me if you want me to come (bana sadece gelmemi istiyorsan onu söyle)' anlamındadır.
2b cümlesi 'tell me either to come or not to come (bana gelecek miyim gelmeyecek miyim onu söyle)'
3. cümlede mastar ile sadece **whether** kullanılabilir.

Aşağıdaki cümlelerde şunlara karar veriniz: a) hem **if** hem de **whether** kullanılabilir mi? b) kullanılırsa anlamlarda bir değişiklik olur mu?

1 He asked me _____ I wanted to go to the party.
2 I said I didn't know_____ to go or not.
3 'Think about it', he said, 'and tell me _____ you want to go'.
4 Ask him _____ he knows the answer.
5 I'm not sure _____ I ought to ask him a question like that.
6 I'm not sure _____ to ask him or not.
7 Don't be afraid. Ask him and tell me _____ he can solve the problem.
8 All right. He's sure to tell me _____ he can provide a solution.

b whether, it doesn't matter/it makes no difference

Şu cümle yapılarını karşılaştıralım:

Whether she feels like composing music **or not**, she has to practise.
(Canı müzik bestelemeyi ister istesin, ister istemesin egzersiz yapmak zorunda.)

It doesn't matter / **It makes no difference** **whether** she feels like composing music **or not.** She has to practise.

[Canı müzik bestelemeyi ister istesin ister istemesin çalışmalı.] — önemli değil. / fark etmez.

Whether kullanarak aşağıdaki cümle çiftlerini birleştirerek tek bir cümle haline getiriniz:

1 It doesn't matter whether you like it or not. You'll have to do it.
2 It makes no difference whether he comes or not. The performance will take place as planned.
3 It doesn't matter whether he agrees or not. We're going ahead with the project.
4 It makes no difference whether we pay him or not. He always does the job.

c **If** ve **whether** ile kurulan uzlaşma ya da kabul cümlecikleri

Şu cümleleri karşılaştıralım:

If you **don't** pay me, I won't do it.(*or*: **Unless** you pay me, I won't do it.)
(Eğer para vermezsen; onu yapmam.) (*ya da*: Eğer para vermezsen, onu yapmam.)
I've decided to do it, **even if** I am not paid for it.
(Bana parası verilmezse bile onu yapmaya karar verdim.)

I've decided to do it, [**although** / **even though**] I am not paid for it.

[Bana parası verilme [se de / se de] onu yapmaya karar verdim.]

I've decided to do it, **whether** they pay me **or not.**
(Bana para verseler de vermeseler de onu yapmaya karar verdim.)

Aşağıdaki cümlelerde şunlara karar veriniz: a) ne olursa olsun iş/hareket yapılacak mıdır? b) eğer yapılacaksa bir önceki duruma rağmen mi yapılacaktır?

1 He won't come unless you ask him. (Will he come anyway?)
2 He'll come, whether you ask him or not. (Will he come anyway? Are you going to ask him—perhaps or not?)
3 He'll come, even though you don't invite him. (Will he come anyway? Are you going to ask him — perhaps or probably not?)
4 We're not going to change our minds, although he's trying to persuade us to agree to his proposal.
5 If the tries to convince us, we'll listen to what he has to say.
6 We won't listen to him, whether he tries to convince us or not.
7 Even if his letter arrives tomorrow, it will be too late to do anything about it.
8 If his letter arrives tomorrow, it will be too late to do anything about it.

d **whether** ve **either . . . or**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Either he's at home **or** at work. He can't be anywhere else.
(Ya evde ya da işte dir. Başka bir yerde olamaz.)
Whether he's at home **or** at work, we must get in touch with him.
(İster evde ister işte olsun onunla temasa geçmemiz lâzım.)

İlk cümle iki seçenek ileri sürmektedir. İkinci cümlede yapılacak iş önemlidir, nerede olduğuna ilişkin seçenek o kadar önemli değildir.

Şu cümleleri karşılaştıralım:

We must get in touch with him, wherever he is.
(Nerede olursa olsun onunla temasa geçmemiz lâzım.)
Bu şekilde kurulan bütün cümleler **whether** ile de ifade edilebilir. **Whether**'lı cümlecik ana cümlenin başında ya da sonunda yer alabilir.

Aşağıdaki cümleleri **either** ya da **whether** ile tamamlayınız:

1 _____ you know where he is or you don't. Make up your mind.
2 We'll find him _____ you tell us where he is or not.
3 _____ you take the white chessmen or the black. It's all the same to me.
4 He always beats me, _____ he takes the white chessmen or the black.

58 provided (that)

Aynı anlama gelen üç ayrı kelime grubuyla kurulmuş şu cümleleri inceleyelim:

You can stay up late tonight — **provided (that)** / **so long as** / **as long as** — you do your homework first.

[Önce ev ödevini yap — mak şartıyla / mak şartıyla / mak şartıyla — bu gece geç vakte kadar oturabilirsin.]

Provided (that), as long as ve **so long as** (-mek şartıyla, yeter ki, eğer) anlamlarına gelir ve hepsi de **if**'in daha vurgulu biçimlerini oluştururlar.
Bu ifadelerin olumsuz şekilleri (**if not** anlamında) **provided (that)/so long as/as long as** + fiilin olumsuz hali şeklinde ya da **unless** + fiilin olumlu hali şeklinde ifade edilir.

You can stay up late	**provided (that)** / **so long as** / **as long as**	you **don't feel**	too tired.
	unless	you **feel**	

(Eğer aşırı bir şekilde yorgun değilsen geç vakte kadar oturabilirsin.)

Aşağıdaki cümleleri **if** ve **unles** yerine **provided (that)** kullanarak tekrar yazınız:

1 The game will begin at 3 o'clock, unless it rains.
2 If you don't drink too much, you won't get a headache.
3 You won't feel cold unless you throw the blankets off.
4 The police will leave you alone unless you cause trouble.
5 We'll end the meeting now, unless there are any more questions.

59 as if/as though

Aşağı cümlelerde **as if/as though** [(-miş) gibi, sanki (... miş gibi)] gruplarının birbirlerinin yerine nasıl kullanıldıklarını inceleyelim:

It looks **as if/as though** it's **going** to rain.
(Hava yağacağa benziyor.)
It looked **as if/as though** it **was going** to rain.
(Sanki hava yağacak gibiydi.)

You talk **as if/as though** it **rained** all the time in England.
(İngiltere'de sanki hep yağmur yağıyormuş gibi konuşuyorsun.)
He behaves **as if/as though** he **were/was** the king.
(Sanki kralmış gibi davranıyor.)
He speaks **as if/as though** he **had won** the Nobel Prize.
(Sanki Nobel Ödülünü kazanmış gibi konuşuyor.)

İlk iki cümle şimdiki ve geçmiş zamandaki gerçek olasılıkları ifade etmektedir. Aynı yapılar, son üç örnekte olduğu gibi, gerçek ya da doğru olmayan karşılaştırmaları ifade için de kullanılabilir. Bu yapılarda kullanılan fiil zamanları şimdiki ya da geçmiş zamanlı şart cümleleri için kullanılan fiil zamanları gibidir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **as if** ya da **as though** ve uygun fiil şekillerini kullanınız:

1 He sounds _____ he (know) what he's talking about.
2 He speaks _____ he (have) a plum in his mouth.
3 The tourist asked me if I came from London, England, _____ I (not know) where London was.
4 He's retiring. It looks _____ he (be tired) of arguing with the rest of the managers.
5 Who do you think you are, ordering me about like that? You talk _____ you (be) the boss.
6 He looks so pleased with himself, _____ he (say) something clever instead of confusing the issue.
7 ***A*** Have you got hot and cold running water?
B Of course we have. You talk _____ we (live) in the jungle.
8 At her wedding yesterday, the actress remarked, 'This is the love of my life', _____ she (not been married) six times before.

60 Gelecek zamanlı cümlecikleri

Şu cümleleri inceleyelim:

As soon as I **get** home, I'**ll ring** him.
(Eve gelir gelmez ona telefon ederim/edeceğim.)
I'**m going to have** a party **when** the examinations **are** over.
(Sınavlar bitince bir parti vereceğim.)
Raise the flag **when I give** you the signal.
(Sana işaret verince bayrağı çek.)
He **may not do** anything **until** he **hears** from you.
(Senden haber alıncaya kadar hiçbir şey yapmayabilir.)
I **won't be able to** confirm the dates **until** I **can talk** to the manager.
(Müdürle görüşene kadar tarihleri teyit edemiyeceğim.)

İçinde **when, until, as soon as**, vb. zaman ifadeleri içeren ve gelecek zamanlı cümleciklerde daima geniş zaman yapısı kullanılır. Ana cümle gelecek zamanda (**will, going to**) olabilir ama bazen bir emir cümlesi halinde ya da içinde **may** olan bir cümle halinde de olabilir.

Aşağıdaki karşılıklı konuşmadaki boşlukları doldurmak için şu fiillerin doğru fiil zamanlarını kullanınız: **can, come, find, get, give, know, ring, tell.**

A What's the plan, then?
B I won't be able to tell you exactly until I __1__ what Joan thinks. As soon as I __2__ home, I'll ring her. When she __3__ me an idea of what she wants, I'll let you know.
A But she may be out when you __4__.

B Then I'll have to wait until she __5__ back. You must understand that I can't do anything until I __6__ detailed instructions from her. The moment I __7__ the true position, I'll get in touch with you. But don't leave home before I __8__ you, because it's important that you should take action as soon as you __9__.

A You can't expect me to stay at home until you __10__ me. For all I know, it may be midnight before Joan __11__ home, and you __12__ what to do. You must find out where she is as soon as you __13__ and go and see her, if necessary. Why don't you ring her from here, anyway?

B There isn't a phone in this cafe.

A Well, go up the road until you __14__ a phone box and ring her from there. I'll wait here. While you're away, I'll try to work out these figures so by the time you __15__ back, we'll know what to do, one way or the other.

NOT Diğer cümle kalıpları şunlardır:
When I've spoken to Joan, **I'll know** what to do.
(Joan ile konuşunca ne yapacağımı öğreneceğim.) (zaman cümleciğinde tamamlanmış bir hareket gösterilmektedir)
While you're **ringing** Joan, **I'll be waiting** here.
(Sen Joan'a telefon ederken ben burada beklerim) (gelecekte aynı anda meydana gelecek iki hareket gösterilmekte)

61 in case

Şu cümleleri inceleyelim:

I'll leave some food in the fridge for her. **She may arrive late.**
(Buzdolabında onun için biraz yiyecek bırakacağım. Geç gelebilir.)
I'll leave some food in the fridge for her, **in case she arrives late.**
(Geç gelecek olursa/Geç geldiği taktirde buzdolabında onun için biraz yiyecek bırakacağım.)
He left some food in the fridge for her **because he thought she might arrive late.**
(Geç gelebileceğini düşündüğü için buzdolabında onun için biraz yiyecek bıraktı.)
He left some food in the fridge for her **in case she arrived late.**
(Geç gelir diye buzdolabında biraz yiyecek bıraktı.)

In case (-diği taktirde -ecek olursa) anlamına gelir. Şimdiki ve gelecek zaman için: **in case** + geniş zaman; geçmiş zaman için: **in case** + geçmiş zaman yapıları kullanılır. **In case** + geniş zaman yapısı için 'because... may', **in case** + geçmiş zaman için 'in case... might' yapıları kullanılabilir.

In case ve uygun bir fiil zamanı kullanarak aşağıdaki cümleleri tekrar yazınız:

1 Take an umbrella. It may rain.
2 You'd better write this down. You may forget it.
3 He has taken out an insurance policy because he may have an accident.
4 He took out an insurance policy because he thought he might have an accident.
5 Leave a message on his desk. He may not remember the time of the appointment.

6 I left a message on his desk because I thought he might not remember the time of the appointment.
7 I'm going to take an overcoat. It may be cold in Scotland.
8 He decided to take an overcoat because he thought it might be cold in Scotland.
9 You'd better give them an alternative date. They may not be able to come on Sunday.
10 I suggested that he should give them an alternative date because I thought they might not be able to come on Sunday.

62 **so, such** ve cümlecikleri ve sonuç cümlecikleri

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan **so** ve **such**'lı yapıları karşılaştıralım:

She's **so pretty.**
(O çok güzel.)
She's **such a pretty girl.** (tekil, sayılabilen isim)
(O çok güzel bir kız.)
She's **so pretty that** everyone looks at her.
(O kadar güzeldir ki herkes ona bakar.)
She's **such a pretty girl that** everyone looks at her.
(O öyle güzel bir kızdır ki herkes ona bakar.)
The weather was **so awful.**
(Hava çok kötüydü.)
It was **such awful weather.**
(Çok kötü berbat bir havaydı.)
The weather was **so awful that** we couldn't go out.
(Hava o kadar kötüydü ki dışarıya çıkamadık.)
It was **such awful weather that** we couldn't go out.
(Hava o kadar kötüydü ki dışarıya çıkamadık.)
His manners are **so bad.**
(Davranışları çok kötü.)
He has **such bad manners.** (çoğul)
(Çok kötü davranışları var.)
His manners are **so bad that** no one ever invites him to a party.
(Davranışları o kadar kötü ki hiç kimse onu bir partiye davet etmiyor.)
He has **such bad manners that** no one ever invites him to a party.
(Davranışları o kadar kötü ki hiç kimse onu bir partiye davet etmiyor.)

Aşağıdaki parçayı **so, such** ya da **such a (an)** kullanarak tamamlayınız:

Computers have developed to __1__ extent in __2__ short time that it seems incredible to someone like me. When I was a boy they were still __3__ new and people were __4__ suspicious of them that they called them 'mechanical brains'. It doesn't seem __5__ long ago. Now, by contrast, they are __6__ everyday feature of our lives that some teachers think it's not worth teaching things like arithmetic any more because calculators will be __7__ common when our children grow up that they'll all have them. Others have __8__ enthusiasm for computers that they compare them to the human brain and say it's __9__ pity that our brains are __10__ inefficient by comparison. Emotionally, one can say, 'I've never heard __11__ nonsense!', but behind

__12__ irrational attitude lies the real fear that one day computers will be __13__ intelligent that they will begin to program us! If __14__ horrifying prospect ever takes place, it will be because we have become __15__ lazy and __16__ slaves to our environment that we can no longer think for ourselves. There is another way of looking at the problem. The human brain is __17__ complex mechanism that it can create __18__ extraordinary machines, and yet it has __19__ flexibility that it can ask itself how they can be __20__ clever!

63 Amaç cümlecikleri

a Amaç: **for, to, because;** sebep: **because**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

A **What**'s that brush **for?**
(Bu fırça ne için?)
B It's **for cleaning** typewriters (with).
(Daktilo temizlemek için.)
A **What** do you want that brush **for?**
(O fırçayı niçin istiyorsun?)
B **To clean** my typewriter (with).
(Daktilomu temizlemek için.)
A **Why** do you want that brush?
(O fırçayı niçin istiyorsunuz?)
B **Because I want to clean** my typewriter (with it).
(Çünkü daktilomu temizlemek istiyorum./Daktilomu temizlemek için.)
A **Why** are you cleaning your typewriter?
(Niçin daktilonu temizliyorsun?)
B **Because** it's dirty.
(Çünkü kirli./Kirli de ondan.)

For + isim-fiil bir şeyin ne işe yaradığını; mastar ise hareketin amacını gösterir. **What... for** (ne için, niçin, niye) demektir. **Why?** ile yapılan sorular ya üçüncü örnekte olduğu gibi, amacın ne olduğunu sorarlar (bu sorulara mastarla ya da **because** ile başlayan bir cümlecik ile cevap verilir) ya da dördüncü örnekte olduğu gibi, bir nedeni, bir sebebi sorarlar (bunlara da **because** ile başlayan bir cümlecik ile cevap verilir).

Aşağıdaki sorulara uygun cevaplar veriniz:

1 June has a badminton racquet. Her little brother asks:
a What's that racquet for?
b What do you want that racquet for?
c Why are you putting that racquet in your bag? (**going to** *kullanınız)*
2 Harry has a special camera. He takes pictures with it underwater. A friend asks:
a What's that camera for?
b What do you want that camera for?
c Why are you unpacking that camera? (**going to** *kullanınız*)

3 Rose has a special calculator. It does statistical calculations. Her husband asks:
a What's that calculator for?
b What do you want that calculator for?
c Why are you bringing that calculator with you? (**going to** *kullanınız*)

b to, in order (not) to, so as (not) to

Şu cümleleri karşılaştıralım:

We took the children to the cinema
- **to** keep them happy.
- **in order to** keep them happy.
- **so as to** keep them happy.
- **in order not to** disappoint them.
- **so as not to** disappoint them.

Çocukları mutlu etmek için
Çocukları mutlu etmek için
Çocukları mutlu etmek için
Çocukları düşkırıklığına uğratmamak için
Çocukları düşkırıklığına uğratmamak için
— onları sinemaya götürdük.)

To (için, maksadıyla), **in order to** [(-mek) için], **so as to** (için), **in order not to** (-memek için), **so as not to** (-memek için) ile başlayan cümlecikler ana cümleden önce de kullanılabilir, ama daha resmi İngilizcede kullanılan **in order to** ve **so as to**'lu cümleciklerin ana cümleden önce kullanılması daha sık görülür,

örn. **In order to** avoid disturbance of the peace, the Government has decreed that no public meetings will be held in the square until further notice. (Asayişin bozulmasını önlemek için yeni bir emre kadar Hükümet meydanda toplu gösterilerin yapılamayacağını bildirdi.)

In order veya **so as** olmadan mastar, yani **to** olumsuz cümlelerde tek başına kullanılamaz.

Yukarıda verilen grupları kullanarak aşağıdaki cümlelerde italikle verilen kısımları tekrar yazınız:

1 He took off his shoes *because he didn't want to* wake his wife.
2 He went to the station *because he intended to* meet his friend.
3 *Since they wanted to* explain their position to the shareholders, the board of directors published an announcement in the newspaper.
4 He booked a ticket for the performance *because he wanted to* make sure of getting in.
5 He booked a ticket for the performance *to avoid having to* stand in a queue.
6 *As he didn't want to* have to stand in a queue, he booked a ticket.
7 *If you wish to* make sure of a seat at the performance, you are advised to book in advance.
8 I'll get to the point straightaway *because I don't want to* waste your time.
9 *Since I wish to* protect my interests, I have asked my solicitor to attend the meeting.
10 *To avoid boring* you, I'll cut a long story short.

c Değişen özne ile **so that**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

He spoke slowly **to help** them understand him.
(Onu anlamalarına yardım etmek için yavaş yavaş konuştu.)
He spoke slowly **so that they would** understand him.
(Onu anlasınlar diye yavaş yavaş konuştu.)

Öznenin ne olduğu ana cümleden anlaşılır durumdaysa mastar kullanılır; eğer yan cümleciğin öznesi ana cümlenin öznesi ile aynı değilse **so that** (-sin diye, -mek için) ya da **in order that** (-mesi için, -sin diye) kullanılır. Nesne ve tümleç alan fiiller (**give, send**, vb.) bu kuralın dışında kalır.
örn. I gave her a ring **to wear** on her finger.
(Takması için ona bir yüzük verdim.) (Parmağına taktı.)
I sent him to the baker's **to buy** some bread.
(Ekmek almak için onu fırına gönderdim.) (Ekmeği satın aldı.)
Bu kural, işi yapanın açıkça belli olduğu durumlarda geçerlidir.

Aşağıdaki cümleleri **to** kullanarak birleştiriniz, anlama göre gerekli olan yerlerde **so that/in order that** kullanabilirsiniz:

1 He sent them to university. He wanted to give them a good education.
2 He sent them to university. He wanted them to have a good education.
3 He sent them to the university. He told them to put their names down for the entrance examination.
4 I've left her a note. I want to tell her where to meet us.
5 I've left her a note. I want her to know where to meet us.
6 He's sold his house. He wants to pay his brother's debts.
7 He's sold his house. He wants his brother to be able to pay his debts.
8 He's given his brother some money. Then his brother can pay his debts.
9 He's employed a nurse. He wanted his mother to be looked after.
10 He's employed a nurse. He wanted her to look after his mother.

64 **avoid, prevent, make (im)possible (for)** ve amaç cümlecikleri

a **avoid, so as not to, in order not to**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

The thief wore gloves — **to avoid leaving** / **so as not to leave** / **in order not to leave** — fingerprints.

[Parmak izi — bırakmaktan kaçınmak için / bırakmamak için / bırakmamak için — hırsız eldiven giymişti.]

Avoid'lı cümleleri **so as not to/in order not to** kullanarak, **so as not to/in order not to**'lu cümleleri de **avoid** kullanarak tekrar yazınız.

1 He closed the door quietly to avoid waking the baby.
2 He put his keys on a key ring so as not to lose them.
3 We've installed clean air equipment in order not to pollute the atmosphere.
4 Some dentists wear masks to avoid catching germs from their patients.
5 Surgeons wear rubber gloves so as not to pass an infection to the patient.

b so that, make it possible for

Şu cümleleri karşılaştırınız:

He has set up the school **so that poor children can have** a good education.
(Fakir çocukların iyi bir eğitim görebilmeleri için okulu kurdu.)
He set up the school **so that poor children could have** a good education.
(Fakir çocukların iyi bir eğitim görebilmeleri için okulu kurmuştu.)
He set up/has set up the school **to make it possible for poor children to have** a good education.
(Fakir çocukların iyi bir eğitim görmelerini mümkün kılmak için okulu kurmuştu/kurdu.)

So that'li cümleleri **make it possible for** kullanarak, **make it possible for**'lu cümleleri de **so that** kullanarak tekrar yazınız:

1 We have built a social centre so that the old people of the neighbourhood can enjoy their retirement.
2 The organisation has been established to make it possible for people who are out of work to learn another trade.
3 The association was set up to make it possible for blind people to have guide dogs.
4 We decided to build a bridge so that people coming to work from the other side of the river could avoid the long detour of over ten miles.
5 There are ambulance units at frequent intervals along the road to make it possible for people injured in accidents to be treated immediately.

c so that . . . not, prevent, make it impossible for

Şu cümleleri karşılaştıralım:

They have built a high wall **so that the prisoners cannot escape.**
(Mahpuslar kaçamasınlar diye yüksek bir duvar inşa ettiler.)
They built a high wall **so that the prisoners could not escape**
(Mahpuslar kaçamasınlar diye yüksek bir duvar inşa etmişlerdi.)
They built/have built a high wall **to prevent the prisoners from escaping.**
(Mahpusların kaçmalarını önlemek için yüksek bir duvar inşa ettiler/etmişlerdi.)
They built/have built a high wall **to make it impossible for the prisoners to escape.**
(Mahpusların kaçmalarını imkânsız kılmak için yüksek bir duvar inşa etmişlerdi/ettiler.)

So that . . . not'lı cümleleri **prevent** ve **make it impossible for**'lu cümlelere, **prevent**'li cümleleri **so that . . . not** ve **make it impossible for**'lu cümlelere, **make it impossible for**'lu cümleleri de **so that . . . not** ve **prevent**'li cümlelere dönüştürünüz:

1 The women in the factory wear hairnets to make it impossible for their hair to be caught in the machines.
2 There must be more than one exit from any public building so that people cannot be trapped if there is a fire.
3 We must establish safeguards to prevent a disaster of this kind from ever happening again.
4 The youth centre was closed down to make it impossible for people to use it as a place where they could distribute drugs.
5 They have tied the dog up with a chain so that it cannot get out.

65 **a picture of him running...,** vb.

Şu cümleleri karşılaştıralım:

a He wanted **(them) to take pictures of Tarka. Tarka was running** along the river bank.
(Onların Tarka'nın resimlerini çekmesini istedi./Tarka'nın resimlerini çekmelerini istedi. Tarka nehir boyunca koşuyordu.)
b He wanted **(them) to take pictures of Tarka while he was running** along the river bank.
(Tarka nehir boyunca koşarken onlardan onun resimlerini çekmelerini istedi.)
c He wanted **pictures of Tarka running** along the river bank.
(Nehir boyunda koşarken Tarka'nın resimlerini istemişti.)

Son cümlede görüldüğü gibi, **them to take** ve **while he was** atılarak, **picture of Tarka** yerine de **Tarka running...** yazarak cümleyi kurmak mümkündür.

Aşağıdaki cümleleri yukarıdaki *c* örneğine benzetmek için gereken fazlalıkları atarak tekrar yazınız:

1 I'd like you to take a picture of her as she is diving into the water.
2 I'd like you to sell me a record of Barbara Streisand on which she sings *Second-hand Rose*
3 I want you to make a slow-motion film of the athletes when they jump over the bar.
4 I want you to make a recording of the plane as it comes in to land.
5 I'd like you to make a sketch of her as she looks out of the window.

66 **Realising/Having realised his mistake...,** vb.

a

Şu cümleleri karşılaştıralım:

As / Since	**he realised**	that there was nothing more he could do, he went home.
Realising		
As / Since	**you are**	a teacher, you must have come across these problems.
Being		

1 [Yapabileceği daha fazla bir şeyin olmadığını [anlayınca / anlayınca] eve gitti]

2 [Yapabileceği daha fazla bir şeyin olmadığını anladığından eve gitti.]

3 Bir öğretmen [olduğun için / olduğun için] bu tür sorunlarla karşılaşmış olmalısın.]

4 [Bir öğretmen olarak bu tür sorunlarla karşılaşmış olmalısın.]

Şimdiki zaman ortaçlı, yani **Realising** ve **Being** ile başlayan yapılar, yan cümleciğin öznesi, ana cümlenin öznesi ile aynı olduğu zaman kullanılabilir. Eğer özneler ayrı ayrı olsaydı bu tür bir cümle kurulamazdı.

Aşağıda **as** ya da **since** ile kurulmuş olan cümleleri şimdiki zaman ortacı yani fiilin-**ing**'li hali ile başlayan cümleler haline dönüştürünüz:

1 As he was the most experienced person in the office, he felt he should take charge of the situation.
2 As he inherited a fortune at the age of 21, he has never had to worry about money.
3 Since you're so tall, you ought to be able to reach it easily.
4 Since he's an engineer, he ought to understand how it works.

b

Şu cümleleri karşılaştıralım:

After finishing	his work, he went home.
After (When) he had finished	
Having finished	

İşini bitirdikten sonra	eve gitti.
İşini bitirdikten sonra	
İşini bitirerek	

Şimdiki bitmiş zaman ortaçlı, yani **Having finished** ile başlayan yapı, yan cümleciğin öznesi ana cümlenin öznesi ile aynı olduğu zaman kullanılabilir. Eğer özneler ayrı ayrı olsaydı bu tür bir cümle kurulamazdı.

Aşağıdaki cümleleri, **having** + fiilin üçüncü (present participle) şeklini kullanarak tekrar yazınız:

1 They finally arrived home, after spending the whole night stuck by the side of the road.
2 When he had paid back the money he owed, he felt much better.
3 He felt very tired after he had worked in the garden all day.
4 After checking that everything was in place, he locked up the shop and went home.

c

Şu cümleleri karşılaştıralım:

They performed *Hamlet* in modern dress, **which made** the play seem more topical.
(Hamlet'i çağdaş giysilerle oynadılar, bu da oyunu daha güncel yaptı.)
They performed *Hamlet* in modern dress, **making** the play seem more topical.
(Hamlet'i çağdaş giysilerle oynadılar, bu da oyunu daha güncel yaptı.)

Bu tür bir yapı **which**'in virgülden önceki bütün cümleyi gösterdiği, içerdiği durumlarda kullanılır.

Aşağıdaki cümleleri fiillerin şimdiki zaman ortaçlarını (**-ing**'li şekli) kullanarak tekrar ifade ediniz:

1 They changed the end of the play, which turned it into a comedy.
2 The actors added improvised lines of their own, which ruined the verse.
3 The director cut out several scenes, which made it difficult for the audience to understand what was going on.
4 Ophelia was played by a 50-year-old actress, which destroyed the impression of an innocent young girl.

d

Şu cümleleri karşılaştırırken noktalama işaretlerine dikkat ediniz:

Writing
While he was writing — the novel, he remembered his own childhood.

[Romanı yazarken
Romanı yazarken — kendi çocukluğunu hatırladı.]

Writing the novel reminded him of his own childhood.
(Romanı yazması ona çocukluğunu hatırlattı.)

Birinci örnekte **while** ve **when**'li söz grubu yerine şimdiki zaman ortacı (fiilin-**ing**'li şekli) kullanılabilir; ikinci örnekte, **writing** bir isim-fiildir ve **writing the novel** söz grubu ise ana fiilin öznesidir. Şimdiki zaman ortaçlı yapı sadece ima edilen özne ile ana cümlenin öznesinin aynı olması durumunda kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerde parentez içinde verilen fiilleri **-ing**'li duruma getiriniz ve anlamı tamamlamak için sadece gerekli olan yerlere bir virgül ve özne ekleyiniz:

1 (Live) in a city has advantages as well as disadvantages.
(Live) in the city almost forgot what like to breathe pure air.
2 (Paint) his daughter's picture lost all sense of time.
(Paint) pictures of the family is a pleasant way of spending the weekend.
3 (Understand) the problems was able to provide the solution.
(Understand) the problems is not necessarily a guarantee that you will find the solution.
4 (Be) rude doesn't help matters much.
(Be) a Londoner was amused by the idea his students had about his native city.

e

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Being an intelligent man, **John** should make quick progress.
(Zeki bir insan olarak John çabucak ilerleyecek.)
John, being an intelligent man, should make quick progress.
(Zeki bir insan olan John çabucak ilerleyecek.)
As John is an intelligent man, **he** should make quick progress.
(John zeki bir insan olduğu için çabucak ilerleyecek.)

John being an intelligent man, we are likely to promote him.
(John zeki bir insan olduğu için onu terfi ettirebiliriz.)
As John is an intelligent man, we are likely to promote him.
(John zeki bir insan olduğu için onu terfi ettirebiliriz.)

İlk üç örnekte **John** ya da **he** ana fiilin öznesidir. Son iki örnekte ise özne **we**'dir. Özne bu şekilde değiştiğinde, yan cümlecikteki şimdiki zaman ortacının etkili öznesi ortaçtan önce gelmelidir, yani 'Being John' şeklinde değil de '**John being**' şeklinde olmalıdır.

Aşağıdaki cümlelerde **as** ya da **since** ile kurulmuş yan cümlecikleri şimdiki zaman ortaçlı cümlecikler halinde tekrar yazınız:

1 Since English beer is what it is, I prefer it to wine with English food.
2 As his wife was away, he had to cook the dinner himself.
3 Since no one else was willing to go, he offered to take the message.
4 Since his father was a builder, he learnt quite a lot about the construction business.

67 **Staffed by ...,** vb.

Şu cümleleri karşılaştıralım:

It is staffed by a headmaster and one assistant **and is** a cheerful building in the centre of the village.
(Bir müdür ve bir yardımcıdan oluşan kadrosuyla kasabanın merkezinde şipşirin bir binadır.)
Staffed by a headmaster and one assistant, **it is** a cheerful building in the centre of the village.
(Bir müdür ve bir yardımcıdan oluşan kadrosuyla kasabanın merkezinde şipşirin bir binadır.)

Geçmiş zaman ortaçlı yapı sadece ima edilen özne ile ana cümlenin öznesinin aynı olması durumunda kullanılır.

Aşağıdaki cümleleri ilk yapıdan ikinci yapıya dönüştürünüz:

1 It was ruled by a series of dictators and never had the chance to establish a democratic form of government.
2 He was spoilt by his parents as a child and grew up to be a discontented young man.
3 She was flattered by a large group of admirers and came to believe that she could do nothing wrong.

4 He was misunderstood by all the critics of his time but eventually became known as one of the greatest painters who ever lived.
5 She was well known for her generosity and was popularly thought to be a saint.

68 Sınırlayan ve sınırlamayan sıfat cümlecikleri

1 Sınırlayan

The man **who came into the shop** was wearing a raincoat.
(Dükkâna giren adam bir yağmurluk giyiyordu.)
The table **that stood in the corner** was dirty.
(Köşede duran masa kirliydi.)
The girl whose dog bit me just laughed.
(Köpeği beni ısıran kız gülmekten başka bir şey yapmadı.)

Sınırlayan sıfat cümleciği cümlenin anlamı için gereklidir. Eğer yukardaki örneklerden sıfat cümleciklerini çıkaracak olursak, cümleyi anlamak için cümleleri söyleyene sorular sorup daha fazla bilgi istememiz gerekir. (örn. **Hangi adam? Hangi masa?** veya **Hangi kız?** gibi).

2 Sınırlamayan

My brother Jack, **who has just come back from Austraila**, plays the piano beautifully.
(Avustralya'dan daha yeni dönen kardeşim Jack piyanoyu iyi çalar.)
My brother Jack–he's just come back from Australia, actually–plays the piano beautifully.
(Kardeşim Jack, ki Avustralya'dan daha yeni döndü, piyanoyu iyi çalar.)
My brother Jack plays the piano beautifully. He's just come back from Australia.
(Kardeşim Jack piyanoyu iyi çalar. O Avustralya'dan daha yeni döndü.)

Sınırlamayan sıfat cümlecikleri isimden mutlaka bir virgülle ayrılır. İki cümlecik birbirinin anlamını tamamlamaz. Ayrı ayrı okunduğunda anlamlarda bir noksanlık olmaz. Sınırlamayan sıfat cümlecikleri konuşma dilinde çok az kullanılır. Bunun yerine cümlecik ya **and** bağlacı kullanarak ana cümleye bağlanır ya da parantez açılarak söylenir, daha iyisi iki ayrı cümle halinde ifade edilir.
İngilizcede sıfat cümleciği nitelediği isimden sonra gelir. Türkçede ise önce gelir. Yalnız 'ki' ile çevirmede Türkçede de sonra gelir. Çeviride şu kolaylığı önerebiliriz: sıfat cümleciğini ilk önce 'ki' şeklinde çevirmek, Türkçeye uygun düşmezse daha düzgün hale getirmektir:
Kardeşim Jack, ki o Avustralya'dan daha yeni döndü = Avustralya'dan daha yeni dönen kardeşim Jack...
Gerek sınırlayan gerekse de sınırlamayan sıfat cümlecikleri Türkçeye şu şekillerde çevrilir:
a) *Sıfat-füllerle:* eden, edecek, etmiş, v.b.
b) *İlgi ulacı ile:* -diği
c) *ki, -ki* ile
e) *ayrı cümle yaparak.*

a Sınırlamayan sıfat cümlecikleri

Alıştırmayı yapmadan önce sınırlamayan sıfat cümlecikleri kurmak için kullanılan yapıları inceleyelim:

She married **my uncle Fred. He** came from Yorkshire.
[Fred dayımla evlendi. O (Fred dayım) Yorkshire'dan geldi.]
She married **my uncle Fred, who** came from Yorkshire.
(Yorkshire'den gelen Fred dayımla evlendi.)

She was engaged to **my cousin Jack.** She loved **him** dearly.
(Kuzenim Jack ile nişanlandı. Onu çok seviyordu.)
She was engaged to **my cousin Jack, whom** she loved dearly.
(Çok sevdiği kuzenim Jack ile nişanlandı.)

This is **the town hall. It** was built in the last century.
(Bu belediye sarayıdır. Geçen asırda inşa edildi.)
This is **the town hall, which** was built in the last century.
(Geçen asırda inşa edilen belediye sarayı budur.)

Joseph Conrad came to live in **England.** He considered **it** his adopted country.
(Joseph Conrad yaşamak için İngiltere'ye gelmişti. İngiltere'yi ikinci vatanı olarak görüyordu.)
Joseph Conrad came to live in **England, which** he considered his adopted country.
(Joseph Conrad ikinci vatanı olarak gördüğü İngiltere'ye yaşamaya gelmişti.)

This is **Sally. Her** horse won the Derby last week.
(Size Sally'i tanıştırayım. Atı geçen hafta Derby'i kazandı.)
This is **Sally, whose** horse won the Derby last week.
(Size geçen hafta atı Derby'i kazanan Saly'i tanıştırayım.)
This is **Sally.** You met **her** parents at the dinner last night.
(Size Sally'i tanıştırayım. Dün akşam yemekte onun anne babasıyla tanışmıştınız.)
This is **Sally, whose** parents you met at the dinner last night.
(Size dün akşam yemekte anne babasıyla tanıştığınız Sally'i tanıştırayım.)

Aşağıdaki cümleleri bir bağ-zamir ile birleştirerek sıfat cümlecikleri haline dönüştürünüz:

1 He works in the XYZ Company. It belongs to his father.
2 They arrested Jack Spriggs. People called him the King of Crime.
3 I'd like you to meet Janet. Her parents are old friends of mine.
4 They bought the *Queen Elizabeth.* They turned it into a floating hotel.
5 Their representative is Frank Parsons. He is responsible for the whole area.
6 That's Harry Croft. His wife runs the betting shop.

b Bağ - zamirin cümleden atılması

Her iki örnekte ikinci cümlelerde bağ - zamirin kullanılmayıp cümleden atıldığını inceleyelim:

The man whom/that you saw was Chinese.
(Gördüğün adam Çinliydi.)

The man you saw was Chinese.
(Gördüğün adam Çinliydi.)

The book that/which I wanted to borrow was expensive.
(Ödünç almak istediğim kitap pahalıydı.)
The book I wanted to borrow was expensive.
(Ödünç almak istediğim kitap pahalıydı.)

Sıfat cümleciğinin önündeki bağ - zamiri nesne halinde olduğu zaman çoğu kez söylenmez. Bu durum sadece sınırlayan sıfat cümleciklerinde olur. Sınırlamayan sıfat cümleciklerinde bağ - zamir hiçbir zaman atılamaz.

Aşağıdaki cümleleri sadece zamire gerek duyulan yerlerde doğru bir bağ-zamir ile tamamlayınız:

1 a Osla was a young cub _____ mother had been killed in an accident.
b Osla, a young cub _____ mother had been killed in an accident, proved more difficult to train.
2 a The man _____ you met yesterday was my uncle.
b My uncle, _____ you met yesterday, is the manager of the bank.
3 a The building _____ you can see in front of you is the town hall.
b This building, _____ was built in the last century, is the town hall.
4 a His partner, with _____ he was closely associated all his life, left him a lot of money in his will.
b His partner, the man _____ he was most closely associated with all his life, left him a lot of money in his will.
c The man _____ left him all the money was his partner, Harold Jones, _____ was closely associated with him all his life.
5 a The money _____ he left was used to build a hospital.
b This money, _____ was left to him in Jones's will, was used to build a hospital.

c İçinde edat olan sıfat cümleciklerinde bağ - zamirin cümleden atılması

Bağ - zamirin cümleden nasıl atıldığını ve atıldığı zaman cümle yapısındaki kelime sırasının nasıl değiştiğini inceleyelim:

The person **behind whom she was sitting** was wearing a green hat.
(Arkasında oturduğu kişi yeşil bir şapka giyiyordu.)
The person **she was sitting behind** was wearing a green hat.
(Arkasında oturduğu kişi yeşil şapka giyiyordu.)

The film **about which we were talking** didn't interest me.
(Sözünü ettiğimiz film benim ilgimi çekmedi.)
The film **we were talking about** didn't interest me.
(Sözünü ettiğimiz film benim ilgimi çekmedi.)

İçinde bir edat olan sınırlayan sıfat cümlecikleri **b** kısmında anlatıldığı gibi kurulur. Bağ - zamiri bir edat ile birlikte kullanıldığında, yani bir edatın nesnesi durumunda bulunduğunda cümleden hiçbir zaman atılamaz. Ancak bunu yapmanın bir tek yolu vardır. Edat sıfat cümleciğinin sonuna getirildiğinde bağ - zamiri cümleden atılabilir.

Aşağıdaki cümleleri yukarıda örnekleri verilen ilk cümlelerden ikincileri haline çeviriniz:

1 I wondered if the person to whom I was speaking was the manager.
2 You can't tell what sort of person he is by the kind of club to which he belongs.
3 The only case of which I have heard occurred in South Africa.
4 The speech to which I referred in my article was made last month.
5 Do you realise that the person at whom you are laughing is the Duchess of Hampshire?
6 What was the name of the company for which you were working?

d **where, when, why**

Şu cümle çiftlerini karşılaştıralım:

Do you know **(the street) where** he lives?
(Oturduğu caddeyi biliyor musun?)
Descartes Street, where I live, was named after the philosopher.
(Oturduğum Descartes Caddesine bu filozofun adı verilmiştir.)

Was that **(the day) when** it rained all morning?
(Bütün sabah yağmurun yağdığı gün o gün müydü?)
The year 1914, when the First World War broke out, marked the end of nineteenth-century values.
(Birinci Dünya harbinin patladığı 1914 senesi on dokuzuncu asır değerlerinin sona erişini vurgular.)

Have you any idea of **(the reason) why** these things happen?
(Bütün bunların niye olduğuna dair herhangi bir fikrin var mı?)
She resigned **because of her bad health, which** made it impossible for her to do her job properly.
(İşini layıkıyla yapmasını imkânsız kılan sağlığının yerinde olmayışı yüzünden istifa etti.)

Bağ - zamirleri hem sınırlayan hem de sınırlamayan cümleciklerde kullanılır. Sınırlamayan cümleciklerde belirli yerler, zamanlar ve nedenler ile birlikte kullanılır ve yer (where), zaman (when) ve neden (why) bağ - zamirleri ile gösterilir. Bağ - zamir bir virgülle yer, zaman, vb.'den ayrılır.

Aşağıdaki cümleleri uygun bir bağ - zamir ya da bir grupla tamamlayınız ve gerekli olan yerlere de virgül koyunuz:

1 a He was asked to lecture at the university _____ he had studied.
  b He was asked to lecture at the University of Leeds _____ he had studied.
2 a During the time _____ I was sharing rooms with her, she was always cheerful and bright.
  b At that time _____ I was sharing rooms with her, she was always cheerful and bright.

3 a I normally expect people to tell me _____ they are late.
b I was late _____ the rail strike _____ made it impossible for me to get here on time.
4 a The town _____ I was brought up has changed a lot in recent years.
b Thursley _____ I was brought up has changed a lot in recent years.
5 a In 1962 _____ my sister was born I was still living there.
b I was still living there at the time _____ my sister was born.

e Edatlı cümlecikler

Şu cümleleri karşılaştıralım:

The room **where/in which my grandfather was born** is kept as a museum.
(Dedemin doğduğu oda müze olarak korunuyor.)
This room, **where/in which my grandfather was born**, is kept as a museum.
(Dedemin doğduğu bu oda müze olarak korunuyor.)

İster sınırlayan olsun (birinci cümle), ister sınırlamayan olsun (ikinci cümle) edatlı cümleciklerde edat **which** ile birlikte **where**'in yerine kullanılabilir. Fakat birinci cümlenin şu şekilde de yapılmasının mümkün olduğuna dikkat ediniz:

The room **my grandfather was born in** is kept as a museum.
(Dedemin doğduğu oda müze olarak korunuyor.)
Bu yapı genelde konuşma diline daha yakındır.

Bir konuya daha dikkatinizi çekmek istiyoruz: Eğer ismi verilerek belirli bir yerden söz ediliyorsa bağ - zamir olan **where** yerine edatlı bir cümlecik kullanamayız,

örn. This system has been tried out in **South Africa, where** it has already achieved considerable success.
(Bu sistem şimdiden hayli başarı elde edilmiş olan Güney Afrika'da denenmektedir.)
Next week I am going to **Cheshire, where** my cousin lives.
(Gelecek hafta kuzenimin yaşamış olduğu Cheshire'a gideceğim.)

Bu yapıda olan cümlelerin çoğunda **where** yerine bir edat cümleciği kullanılabilir,

örn. The company **of which (where) he is the manager** (*or :* the company **he is manager of**) made a big profit last year.
[Müdürü olduğu şirket (*ya da:* müdürü olduğu şirket) geçen yıl büyük bir kâr sağladı.]
The XYZ company, **of which (where) he is the manager**, made a big profit last year.
(Müdürü olduğu XYZ şirketi geçen yıl büyük bir kâr sağladı.)

Eğer yer söylenmiyorsa bu yapıyı kullanmak imkânsızdır,

örn. The fund **of which he is the principal trustee** is responsible for helping children.
(Baş mütevelliliğini yaptığı fon çocuklara yardım etmekle sorumludur.)

The Children's Riding Fund, **of which he is the principal trustee**, is responsible for helping children.
(Baş mütevelliliğini yaptığı Çocuklar Binicilik Fonu, çocuklara yardım etmekle sorumludur.)

Bu tür cümleleri kurmaktan genellikle kaçınılır. Birinci cümlenin yerine normal olarak şu cümle söylenir: **the fund he is in charge of** (sorumlu olduğu fon) ya da **the fund he is responsible for** (sorumlu olduğu fon). Resmi olmasına rağmen ikinci cümle yerine de şu cümle tercih edilir, **The Children's Riding Fun, which he is principal trustee of,...**

Aşağıda **which** ile kurulmuş edat cümlecikleri yerine **where**'li ya da edatı sona gelen cümlecikler kullanınız. **Which**'in kullanımının yanlış olacağı cümle ya da cümlecikleri gösteriniz:

1 Last week, I went to Amsterdam, at which there is a superb collection of pictures by Van Gogh. The museum in which the pictures are housed has a lot of interesting information about the houses in which he lived, the area in which he worked as a kind of worker priest, and the South of France, in which he died.
2 He found it difficult to find a publisher for his first novel, of which he was very proud. The company to which he sent it asked to see him, however. They wanted to know if the places about which he had written, and in particular his native village, in which most of his novel took place, were the only topics with which he could deal. 'The point is,' said the publisher, 'that this company, of which I am the manager, is interested in the American market, in which books with an English background are not so popular.'

f **most of whom, some of which,** vb.

Şu cümlelerde belirtenlerin nasıl kullanıldıklarını görelim:

Our remote ancestors, **most of whom** entered Europe after the fall of the Roman Empire, were not at first capable of appreciating art.
(Roma İmparatorluğunun çöküşünden sonra Avrupa'ya giren uzak atalarımızın çoğu önceleri sanatın değerini taktir edecek durumda değildiler.)
The Government has introduced a number of changes in the field of transport, **some of which** are intended to increase competition.
(Hükümet, taşımacılık alanında, bazıları rekabeti arttırmak için olan birçok değişiklik öne sürdü.)

Some, any, none, all, both, several, many, few ve **a number of, half of, two of,** vb. miktar gösteren ifadeler yukarıda örnekleri verilen benzeri sınırlamayan sıfat cümleciklerinde kullanılır.

Aşağıdaki cümleleri, yukarıda örnekleri verilen cümleler gibi, birleştiriniz:

1 She had three sons. All of them became doctors.
2 There are three ways of solving the problem. Any of them will do.
3 He left a considerable sum of money when he died. Half of it went to my sister.

4 This school has had a number of distinguished former pupils. Many of them have become famous and several of them are here today.
5 He has two houses. Both of them are let at the moment.

g Virgülün kullanılması

Sınırlamayan sıfat cümleciklerinde virgülün nasıl kullanıldığını inceleyelim:

John Smith, who built this house, was my uncle.
(Bu binayı inşa eden John Smith benim amcamdı.)
The Mediterranean Sea, which is almost a lake, has been called the cradle of Western civilisation.
(Hemen hemen bir göl durumunda olan Akdeniz, Batı madeniyetinin beşiği olarak isimlendirilmektedir.)

Sınırlamayan sıfat cümlecikleri ana cümleden daima bir virgülle ayrılır. Sınırlayan sıfat cümleciklerinde de olsa özel bir isimden sonra daima virgül kullanılır. Çünkü özel isim zaten kendi kendini tanımlayıcı durumdadır ve diğer isimlerden ayrılmıştır. Ancak bu kuralın da bazı ayrıcalıkları vardır. Örneğin eğer birden fazla **John Smith** varsa cümlemiz şöyle olmalıdır:

I don't know **the John Smith you are talking about.**
(Sözünü ettiğin John Smith'i/John Smith diye birini tanımıyorum.)

Aşağıda bir dergiye gönderilen mektubun gerekli olan yerlerine virgül koyunuz.

Dear Sir,
My father who works in an office in London says the country is going to the dogs. I think he means that there are too many places like the greyhound stadium that is near our house where my Uncle Bert goes every Wednesday. My mother who is a teacher says 'going to the dogs' is just an expression which means that that is what they say when they cannot think of the right words. She says my father means there are too many people in the country like my Uncle Bert who doesn't go to work. My sister Jenny who reads your column every day says you are the sort of person that can solve my problem because she has read letters from people whose questions you answered. Do you think my father means there are too many people who go to greyhound races or there are too many people who don't work? My Uncle Bert fits into both categories.
(Paul Murray, aged 10)

Özel alıştırma

Aşağıdaki paragraftaki boşlukların gerekli olan yerlerini doğru bağ - zamir ya da bağ - zarfı kullanarak doldurunuz ve yine gerekli olan yerlere virgül koyunuz. Önce virgül koyarak başlarsanız belki daha kolay olabilir:

Luton __1__ I was brought up is an industrial town about 30 miles north of London. There are the remains of a castle there __2__ was supposed to have been built by a baron __3__ was rebelling against the king. This was King

John __4__ signed the Magna Carta and __5__ death, we learned at school, was due to eating 'a surfeit of lampreys' __6__ are a kind of eel. I asked my father about this strange form of death __7__ puzzled me. But he wasn't interested in royalty __8__ he considered to be an unnecessary institution. He said that Oliver Cromwell __9__ he very much admired and __10__ was still treated as a local hero was the best king England had ever had.
At the time __11__ my grandfather settled in Luton, over a hundred years ago, it had about 30,000 inhabitants most of __12__ were employed in the hat trade. My grandfather __13__ was born in Dunstable __14__ is a much older town about four miles away built houses one of __15__ was the one __16__ I grew up in. My aunts one of __17__ was the Mayor's secretary had lived in the house __18__ they were born all their lives, but the reason __19__ I was there was that my parents' house in London had been bombed during the war.
The day __20__ I liked best was Saturday __21__ my father used to take me to see a football match. There is one face __22__ I will always remember from those Saturdays. It was that of an old man __23__ front garden we used to pass on the way home and __24__ always came to the gate to ask us, 'Did the Town win?' Usually he only needed to look at my father __25__ face was either wreathed in smiles or deep in gloom to know the answer.

69 Sıfat cümlecikleri: düzenleyici

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Unless the parents take over **the village school, which** is due to close next summer, the children will have to go into the town to study.
(Gelecek yaz kapanması beklenen köy okulu eğer veliler devralmazsa çocuklar okumak için kasaba okuluna gitmek zorunda kalacaklar.)
Unless **the parents take over the village school, which** seems unlikely, the children will have to go into the town to study.
(Köy okulunu eğer veliler devralmazlarsa, ki ihtimal dahilinde görünüyor, çocuklar okumak için kasaba okuluna gitmek zorunda kalacaklar.)

İlk cümlede sınırlamayan sıfat cümleciği var (68. maddeye bakın) **which**, gelecek yaz kapanması beklenen okulun yerini tutuyor. İkinci cümlede düzenleyici bağlaçlı sıfat cümleciği var; **which**, velilerin okulu devralmasının ihtimal dahilinde görünmemesi kısmının, yani kendisinden önceki tüm cümleciğin yerini tutuyor. Düzenleyici bağlaçlı sıfat cümleciklerinde sadece **which** bağ - zamiri kullanılır. Sınırlamayan sıfat cümleciklerinde **who, whom, which**, vb. bağ - zamirleri kullanılabilir.

Aşağıdaki cümlelerin sınırlamayan sıfat cümlecikleri mi yoksa düzenleyici sıfat cümlecikleri mi olduğunu bulunuz:

1 a The village has a Tudor church, which was rebuilt in the nineteenth century.
b The village has 580 inhabitants, which does not justify its having a school of its own, in the Council's opinion.

2 a The children will have to go to Maiden Newton, which seems a pity.
  b The children will have to go to Maiden Newton, which is two miles away.
3 a The building in the centre of the village is the school, which employs a headmaster and an assistant.
  b The school is in the centre of the village, which makes it easy for the children to get to it.
4 a Parents help with the cookery classes, which take place in the evenings.
  b Parents help with the cookery classes, which gives the teachers a rest.
5 a Children at the school are a year ahead in reading age, which is measured according to a national standard.
  b Children at the school are a year ahead in reading age, which is a tribute to the good teaching they have received.

70 Bir fikri üzerine basarak ifade etme: **it, what, the thing that**

a Düz cümleler

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I don't mind the noise in cities. →
What bothers me is the smoke.
The thing that bothers me is the smoke.
It's the smoke that bothers me.

[Şehrin gürültüsüne bir diyeceğim yok. →
Benim canımı sıkan (şey) duman.
Benim canımı sıkan (şey) duman.
Benim canımı sıkan (şey) duman.

İlk cümledeki **what** ile ikinci cümledeki **the thing that** aynı anlama gelir. Fakat üçüncü cümlenin yapısına dikkat edin. Bu şekilde bölünmüş, ayrılmış cümle denir ve fiil hariç cümlenin hemen hemen her ögesini vurgulamak için kullanılabilir.

Aşağıdaki konuşmaların son cümlelerini yukarıdaki örneklerde verilen ve onların yerini tutacak iki şekilde yeniden yazınız:

1 I don't mind flying. The thing that annoys me is the time you have to spend in airports.
2 Oh, really? What upsets me is the rudeness of the employees.
3 I have a different complaint from you two. It's the inefficiency of the services that gets me down.
4 Yes, you're right. The thing that I really can't stand is the so-called shuttle service, like the one from Barcelona to Madrid.
5 Oh, you've had trouble with that, too, have you? I arrived there last week at 8 o'clock and there were no planes with vacant seats till after 12.00, the man told me. But the thing that annoyed me most was the smile on his face.
6 Yes, I understand. It's not really their fault in Barcelona, though. It's the fact that nearly all the planes leave from Madrid that causes the trouble.

b Sorular

Şu soru şekillerini karşılaştıralım:

What irritates you?
(Senin canını ne sıkıyor?)
What is it that irritates you?
(Senin canını sıkan şey ne?)

Who said that?
(Onu kim söyledi?)
Who was it that said that?
(Onu söyleyen kimdi?)

Do people **wear** kilts in Scotland?
(İskoç'ya da halk kısa eteklik/kilt giyer mi?)
Is it in Scotland **that** people **wear** kilts?
[Halkın kilt giydiği yer İskoçya mı(ydı)?]

Does the festival **take place** in spring or in summer?
(Festival ilk baharda mı yoksa yazın mı yapılıyor?)
It is in spring or in summer **that** the festival **takes place?**
[Festivalin yapıldığı mevsim ilk bahar mı(ydı) yoksa yaz mı(ydı)?]

Aşağıdaki cümleleri örneklerde gösterildiği gibi vurgulu olarak ifade ediniz:

1 Who did you want to speak to?
2 Where do you say he lives?
3 What upset you?
4 Was the meeting supposed to be held on Monday?
5 Do they hold the maypole dance in this village?

71 Özneyle ana fiilin birbirinden ayrılması

Şu cümlelerdeki öznelerle ana fiillerin durumlarını inceleyelim:

His attitude, in my opinion, **is** quite unjustified.
(Onun tavrı, bence, oldukça yanlış değerlendirildi.)
Her father, who came with her, **introduced** her to us.
(Birlikte geldiği babası onu bize tanıştırdı.)
The girl, although she was shy, soon **made** friends.
(Kız, her ne kadar utangaç idiyse de, kısa zamanda arkadaşlar edindi.)
Her brother, probably because he was rather aggressive, **did not find** it so easy.
(Ağabeyi, herhalde oldukça kavgacı olduğu için, bunu pek kolay bulmadı.)

Yan cümlecik ya da bir söz grubu virgüller arasında söylenirse baştaki özne virgülden sonra tekrarlanmaz.
Bazı durumlarda, öğrenciler, öznenin ne olduğundan pek emin olmadıkları için virgül kullanmadan özneyi yanlış bir şekilde tekrar ederler,

örn. **The reason for it** (özne) **is** that they have never troubled to find out what the workers want.
(Onun sebebi zahmet edip de işçilerin istediklerini hiç araştırıp öğrenmemiş olmalarıdır.)

Whether or not you agree with me (özne) **is** a matter of indifference to me.
(Benimle aynı fikirde olmuşsun ya da olmamışsın bir şey farketmez.)
That he should object to your behaving like that (özne) **is** quite understandable.
(Senin davranışına o şekilde karşı çıkması gayet akla uygun.)

Yukarıdaki örneklerde gösterildiği gibi, aşağıdaki parçada ek olarak verilen kelime gruplarını ayırmak için virgüller koyunuz. Sonra eğer gerekiyorsa boşluklara zamirler (**it, they**, vb.) koyunuz.

Lie detectors are widely used in the United States to find out whether a person __1__ is telling the truth or not. Polygraphers the people who operate them __2__ claim that they can establish guilt by detecting physiological changes that accompany emotional stress. Whether they will ever be adopted in Britain __3__ is a matter of opinion. Most people if they were given the chance to solve crimes simply by this method __4__ would probably think it was valuable but recent research not only raises doubts about how lie detectors __5__ should be used but also asks whether __6__ should be used at all. The reason it seems __7__ is that the tests apart from many of the polygraphers being unqualifed __8__ are themselves capable of making mistakes. Perfectly innocent people with nothing to be afraid of __9__ often blush when a customs office asks them questions. Fear which produces a heightened electrical response on the lie detector __10__ does not always establish guilt. It depends on whether the subject __11__ is afraid of being found out or __12__ is afraid of being wrongfully convicted. But a person whose past experience __13__ has prepared him for such tests __14__ can confuse the lie detector by reacting violently to neutral questions. So the lie detector although it may prove some people guilty __15__ will not always catch the criminal and __16__ may place innocent people under suspicion. It seems surprising that a much more effective way of using lie detectors which __17__ has been suggested by an American psychologist __18__ has not been put into practice more often. The method __19__ consists in asking the subject to read aloud certain statements about the crime when __20__ is connected to the lie detector. Anyone who is unaware of the true facts __21__ would make no distinction between saying 'the thieves used a red car' and 'the thieves used a blue car'. But a person who was involved in the crime although he tried to disguise his reaction __22__ might give himself away. That an innocent person could be convicted because of the evidence of a machine __23__ is the most serious accusation that can be made against lie detectors and this possibility if the psychologist's method were used __24__ would be avoided.

72 the reason for/why

Şu cümleleri karşılaştıralım:

They needed more money. That's the **reason**
- **for the increase** in the taxes.
- **for (them) increasing** the taxes.
- **for the taxes being increased.**
- **why** the taxes **were increased.**

Onların daha çok paraya ihtiyaçları vardı.
- Vergilerdeki artışın nedeni buydu.
- Vergileri arttırmalarının nedeni buydu.
- Vergileri arttırmalarının nedeni buydu
- Vergilerin arttırılışındaki neden buydu.
- Vergilerin arttırılışındaki neden buydu.

The reason for bir isim veya bir isim-fiille (**-ing**) kullanılabilir. **The reason for why** ise bir cümlecik ile (özne ve fiil) ile kullanılır.

Aşağıdaki cümleleri iki şekilde tekrar yazınız: a) **the reason for** + parantez içinde verilen isim ve b) **the reason why** + bir cümlecik (cümlecikteki fiil zamanına dikkat ediniz.)

1 The reason for the men striking is that they want more money. (strike)
2 There are a number of reasons for them being impatient. (impatience)
3 There are many reasons for them being popular. (popularity)
4 The reason for us deciding to leave is no business of yours. (decision)
5 Can you give me a reason for the students' failing? (failure)
6 The reasons for her behaving badly should be perfectly clear. (behaviour)
7 Did he give any reason for arriving late? (arrival)
8 The reasons for their refusing to accept our offer are obvious. (refusal)

73 **It's** + sıfat + **for/that**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

It's fashionable for some intellectuals to sympathise with poor people without doing anything to help them.
(Yardım etmek için hiçbir şey yapmadan fakir insanlara acımak bazı aydınlar için bir modadır.)
It's obvious that they are not really sympathetic if they do nothing to help.
(Yardım etmek için eğer hiçbir şey yapmıyorlarsa acıma duygularında samimi olmadıkları ortadır.)

Bazı durumlarda sıfattan sonra yukarıda örneği verilen **for**'lu ya da **that**'li yapı kullanılabilir, fakat genellikle bunların biri diğerine tercih edilir. Kendisinden sonra **for** gelen sıfatlardan bazıları şunlardır: **boring** (can sıkıcı), **dangerous** (tehlikeli), **difficult** (güç, zor), **easy** (kolay), **expensive** (pahalı), **healthy** (sağlıklı, sıhhatli, sağlam), **necessary** (zorunlu, elzem, gerekli); kendisinden sonra **that** gelen sıfatlardan bazıları şunlardır; **certain** (kesin, muhakkak, emin), **clear** (belli, açık), **curious** (acayip, görülmemiş), **likely** (muhtemel), **lucky** (talihli, şanslı), **true** (doğru, gerçek)
Her iki yapıyla kullanılabilen **interesting** sıfatının kullanımına dikkat ediniz, örn. **It would be interesting for you** to study abroad.
(Yurt dışında okumak senin için ilginç olurdu.) *(Sen ilginç bulabilirsin.)*
It's interesting that he made you that offer.
(O teklifi sana yapması ilginç.) *(Ben ilginç buluyorum.)*

Aşağıda parantez içinde verilen sıfatları ve fiilleri yukarıda verilen yapılara uygun olarak kullanınız:

1 (clear) he didn't know what he was doing.
2 (difficult) me (understand) what he's talking about.
3 (dangerous) you (go out) on your own.
4 (likely) they will change the law soon.
5 (expensive) him (travel) to work by train.
6 (lucky) he wasn't involved in the accident.
7 (easy) them (criticise). They haven't had so much work to do. But (curious) they waited until now to say something.
8 (true) he hasn't taken much exercise recently, although the doctor told him (healthy) him (do) so.

74 **It's no use . . ., There's no point in . . .**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

It's no use (you, your) pretending you're innocent. We know you did it.
(Masum görünmeye çalışmanın faydası yok. Biz senin yaptığını biliyoruz.)
There's no point in (you, your) pretending you're innocent. We know you did it.
(Masum görünmeye çalışmanın faydası yok. Biz senin yaptığını biliyoruz.)

Aşağıdaki cümleleri bulunduğu yapıdan diğer yapıya dönüştürünüz:

1 It's no use waiting any longer. They're obviously not coming.
2 There's no point in upsetting yourself. What's done is done.
3 It's no use my speaking to him. He won't listen to me.
4 There's no point in us arguing about it any longer. The matter's settled.
5 It's no use working yourself to death if you never get the chance to enjoy life.
6 There's no point in your getting married unless you love one another.

75 It appears/happens/seems/turns out . . .

Şu cümleleri karşılaştıralım:

It seems that they're out.
(Evde yoklar gibi görünüyor.)
They're out, **it seems.**
(Evde yoklar gibi görünüyor.)
They seem to be out.
(Evde yoklar galiba.)

It appears that they haven't heard us ringing.
(Bizim zili çaldığımızı duymamışlar gibi görünüyor.)
They haven't heard us ringing, **it appears.**
(Bizim zili çaldığımızı duymamışlar gibi görünüyor.)
They don't appear to have heard us ringing.
(Bizim zili çaldığımızı duymadılar galiba./Bizim zili çaldığımızı duymuş gibi görünmüyorlar.)

It turned out that they didn't know we were coming.
(Sonunda geldiğimizi bilmedikleri ortaya çıktı/anlaşıldı.)
They didn't know we were coming, **it turned out.**
(Sonunda geldiğimizi bilmedikleri ortaya çıktı/anlaşıldı.)
They turned out not to have known we were coming.
(Bizim geldiğimizi bilmedikleri anlaşıldı.)

Aşağıdaki cümleleri bulundukları yapıdan diğer iki yapıya dönüştürünüz:

1 It seems that the Prime Minister is angry.
2 It appears that you haven't been here before.
3 Seeland in the story, it turns out, is what we call New Zealand.
4 They've broken the record, it appears.
5 It seems that you've been waiting a long time.
6 In the end, it turns out that the shepherd is the prince in disguise.
7 They weren't affected by the news, it seems.
8 It appeared that they hadn't made any preparations for our visit.

76 Sıfatların bir isimden önce kullanılması

Şu cümlelerde sıfatların cümlede nasıl sıralandıklarını inceleyelim:

All the first three competitors broke the record. (**1,2,3,4**)
(İlk üç yarışmacı da rekor kırdı.)
The beautiful, intelligent girl fell in love with the **tall young** man. (**2,5,6** ve **7,8**)
(Güzel, zeki kız uzun boylu genç adama aşık oldu.)
There was a **round, green** spot on **the carved, wooden Japanese** screen. (**9, 10** ve **2,11,12,13**)
(Ahşap, oyma, Japon paravanada yuvarlak, yeşil bir leke vardı.)
He had a **beautiful, old, ivory chess** piece. (**5,8,12,14**)
(Eski, güzel bir fildişi stranç takımı vardı.)

1 **both, all** ya da **half**
2 **the**
3 sıra sayılar (**first, last**)
4 asıl sayılar (**one, three**)
5 genel hüküm (**good, bad, nice, beautiful**)
6 genel hüküm (zihinsel-**intelligent, stupid**)
7 boyut (**big, tall**)
8 yaş ya da hararet (**old, young, hot**)
9 şekil (**round, square**)
10 renk (**red, green**)
11 sıfat-fiil hali (**carved, boiling**)
12 madde (**wooden**)
13 köken, milliyet (**French, Mediterranean**)
14 açıklama halinde isim (**steel, cigarette**)

Aşağıdaki parantez içinde verilen sıfatları yukarıda verilen listeye göre sırasına koyarak cümleyi tamamlayınız:

1 I've bought ___ mirrors. (big, lovely, old, oval, two)
2 She came with a ___ dog on a lead. (brown, little, stupid)
3 ___ men that arrived went to the bar. (all, bright, first, the, three, young)
4 I poured them a drink from a ___ bottle. (glass, green, round)
5 ___ He lives in a ___ villa with ___ ___ walls, a ___ door and a garden full of ___ plants. (lovely, seaside, white; high, stone; carved, wooden; blooming, exquisite, tropical)

Şimdi listeye bakmadan aşağıdaki alıştırmayı yapınız:

6 a man (old, pleasant)
7 a woman (intelligent, young)
8 answers (correct, first, the, two)
9 a lighter (beautiful, cigarette, engraved, silver)
10 a cup (china, large, painted, round)
11 a car (fast, Italian, new, racing)

77 Yineleme zarfları

Şu cümlelerde zarfların cümle içindeki yerlerini inceleyelim:

A Are you **always** here on Wednesdays?
(Çarşambaları hep burada mısın?)
B No, I'm **sometimes** at my mother's.
(Hayır, bazen annemlerdeyim.)

A Do you **always** play football on Wednesdays?
(Çarşambaları hep futbol mu oynarsın?)
B No, I **sometimes** play tennis. I don't **always** play football. I can't **always** spare the time.
(Hayır, bazen tenis oynarım. Her zaman futbol oynamam. Her zaman vakit ayıramıyorum.)

A Have you **ever** played squash?
(Hiç squash oynadın mı?) *(squash = **bir çeşit tenis**)*
B I've **only** played it once or twice. I've **never** taken it seriously. I've **often** been invited to play.
(Sadece bir ya da iki defa oynadım. Onu hiç ciddiye almadım. Oynamak için sık sık davet ediliyorum.)

I would **never** have taken up golf if I couldn't have afforded it. But I have **always** been interested in it. If I hadn't practised regularly, though, I would **never** have been chosen to play for the club.
(Paraca gücüm yetişmemiş olsaydı hiç bir zaman golf ile meşgul olamazdım. Ama hep ilgi duymuştum. Ama eğer muntazaman antreman yapmamış olsaydım klüpte oynamak için hiç seçilemezdim.)

Bu zarfların cümle içindeki normal yerleri şöyledir: 1) **be** fiilinden sonra; 2) ana fiilden önce; 3) iki yardımcı fiil arasında (edilgen 'passive' yapıda da iki yardımcı fiil arasında); 4) eğer üç yardımcı fiil bir aradaysa ilk yardımcı fiilden sonra.

Aşağıdaki karşılıklı konuşmada geçen cümle/cümlecik sonunda parantez içinde verilen zarfları cümledeki yerine koyarak cümleleri tamamlayınız:

Mr Black Why are you late, Miss White (always)?
Miss White I'm not late, Mr Black (always). I admit that I come in a few minutes after 9.30 (sometimes), but I've been as late as this (never).
Mr Black I should hope not. And you'll be as late again, I trust (never).
Miss White The fact is that I don't miss my train (usually) because I remember to put my alarm on (always), but last night I forgot.
Mr Black I'm late, Miss White (never), and I expect my staff to arrive at the same time as I do (always). I arrive here at 9.29 precisely (always).
Miss White Yes, well if my breakfast was made for me (always), and if the train could be relied on to run on time (always), and if there were any strikes on the buses (never), and if I had lived next to the office (always), like you, I don't suppose I would have been late, either (ever).

Mr Black Miss White, no employee has spoken to me like that (ever). You should have lost control of yourself in that way (never). If I had imagined (ever) that you would speak to me like that, you would have been given the job (never).

Miss White Hm. And if I had imagined (ever) that I would have to work for a walking alarm-clock, I would have taken it (never)!

78 **all** ve **both**

Şu cümlelerdeki kelime sırasını inceleyelim:

They are **all** / **both** very intelligent. **All** / **Both** of them are very intelligent.

[Onların hepsi / her ikisi de çok zeki.] [Onların hepsi / her ikisi de çok zeki.]

We **all** / **both** play the piano. **All** / **Both** of us play the piano.

[Hepimiz / Her ikimiz de piyano çalarız.] [Hepimiz / Her ikimiz de piyano çalarız.]

They can **all** / **both** swim. **All** / **Both** of them can swim.

[Onların hepsi / her ikisi de yüzebilirler.] [Onların hepsi / her ikisi de yüzebilirler.]

You would **all** / **both** have been welcome. **All** / **Both** of you would have been welcome.

[Hepiniz / Her ikiniz de memnunlukla karşılanırdınız.] [Hepiniz / Her ikiniz de memnunlukla karşılanırdınız.]

Aşağıdaki cümleleri diğer üç şekliyle de ifade ediniz:

1 They are both studying at the university.
2 All of them work hard.
3 Both of them belong to the club.
4 They were all born abroad.
5 All of us have heard that story hundreds of times.
6 Both of you will have to go.
7 We all live in the country.
8 All of us were looking forward to seeing it.
9 All of you can do it if you try.
10 All of you would have known how to do it if you had been properly taught.

79 both . . . and, also, as well

Şu cümleleri karşılaştıralım:

The classes are full
- **both** in the mornings **and** in the afternoons.
- in the mornings and **also** in the afternoons.
- in the mornings and in the afternoons **as well.**

[Sınıflar
- hem sabahları hem de öğleden sonraları
- sabahları ve hem de öğleden sonraları
- sabahları ve hem de öğleden sonraları

doludur.]

He fell in love with her
- **both** because of **and** in spite of her temperament.
- because of and **also** in spite of her temperament.
- because of her temperament and in spite of it, **as well.**

[Ona
- hem huyu yüzünden hem de huyuna rağmen.
- huyu yüzünden ve hem de huyuna rağmen.
- huyu yüzünden ve hem de huyuna rağmen.

aşık oldu.]

Both . . . and [hem . . . hem (de)] yapısı daha resmi İngilizcede kullanılır. **Also** (de, dahi, hem de), **as well** (de, dahi, hem de) demektir. **As well**'li yapı daha çok konuşma dilinde kullanılır ve genellikle de iki ayrı cümle yapısında görülür, örn. **The classes are full in the mornings. They're full in the afternoons, too/as well.** (Sınıflar sabahları doludur. Öğleden sonraları da doludur.)

Aşağıdaki cümleleri **both** kullanarak daha resmi hale koyunuz:

1 He lived in Spain as a young man and also when he retired.
2 He frequently broadcasts in English and in Welsh as well.
3 He has always been an amusing speaker at home and also in public.
4 She felt quietly confident before the performance because of and also in spite of the large number of people in the audience.
5 The referee gave a penalty to each side, so you could say we won because of him and in spite of him, as well.

80 Nesne ve Tümleç: Give me the book

a

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Give me the book.
(Kitabı bana ver.)
Give the book **to me.**
(Kitabı bana ver.)

Give fiilinin bir nesnesi (örn. **the book**), bir tümleci (örn. **me, to me**) olabilir. Yukarıdaki her iki cümle iki değişik yapıda kullanılabileceğini göstermektedir.

Hem nesne hem de tümleç alabilen fiillerden bazıları şunlardır:

award [(ödül) vermek], **bring** (getirmek), **cause** (-e neden olmak, -e yol açmak), **give** (vermek), **grant** (bahşetmek, vermek), **hand** (el ile vermek ya da uzatmak),

leave (vasiyetname ile bırakmak), **lend** (ödünç vermek, borç vermek), **offer** (sunmak, teklif etmek, ikram etmek), **owe** (borcu olmak, borçlu olmak), **pass** (vermek), [para(sını) vermek, ödemek], **pay** [para(sını vermek], **promise** [(-e) söz vermek], **read** (okumak), **sell** (satmak), **send** (göndermek), **show** (göstermek), **teach** (öğretmek), **tell** (söylemek, anlatmak), **throw** (atmak, fırlatmak), **write** (yazmak).

Aşağıdaki cümleleri bu yapıdan diğer yapıya dönüştürünüz:

1 You've caused a lot of trouble to us.
2 The Government has granted him a pension.
3 He taught the piano to me when I was small.
4 Pass the butter to me, will you?
5 He showed his aunt the picture.
6 I owed her father a lot of money.
7 They've promised a rise in salary to all the staff.
8 Throw the ball to Mummy!
9 She left her nephew some money in her will.
10 They've awarded the Oscar to her.

b

Şu cümleyi inceleyelim:

She **called me** a liar.
(Bana yalancı dedi.)

a kısmında gösterilen yapılardan sadece ilk yapı ile kullanılabilen fiiller şunlardır: **call** [-e demek (adlandırmak)], **cost** (fiyatı olmak, mal olmak), **envy** (gıpta etmek, kıskanmak), **forgive** (affetmek, bağışlamak).

Yukarıda verilen fiillerle cümleler kurunuz:

c

Şu cümleyi inceleyelim:

He **announced** his retirement **to the staff.**
(Personele emekliliğini bildirdi.)

a kısmında gösterilen yapılardan sadece ikinci yapı ile kullanılabilen fiiller şunlardır: **announce** (haber vermek, bildirmek, ilan etmek), **describe** (tarif etmek, tasvir etmek), **entrust** (emanet etmek), **explain** (anlatmak, açıklamak), **introduce** (takdim etmek, tanıştırmak), **propose** (önermek, teklif etmek), **suggest** (teklif etmek), **supply** (vermek, sağlamak).

Yukarıda verilen fiillerle cümleler kurunuz:

NOT örn. **I asked her a question.**
(Ona bir soru sordum.)
ama **I asked her for advice, a book,** vb.
(Ondan akıl/öğüt, bir kitap, vb. istedim.)

Yukarıdaki her iki cümlede **to**'lu yapı ile ifade edilemez.

81 Ünlemlerin dolaylı anlatım ile ifadesi

Şu cümlelerin yapıları ve kelime sıralarını inceleyelim:

How tired I feel!
(Öyle yorgunum ki!)
You've no idea **how tired I feel.**
(Nasıl yorgun olduğumu bilemezsin.)

What awful weather (we had)!
(Öyle berbat bir havaydı ki!)
You can't imagine **what awful weather we had.**
(Ne berbat bir havaydı tasavvur edemezsin.)

What a beautiful present (she gave me)!
[Ne güzel bir hediye (verdi bana)!]
You'll never guess **what a beautiful present she gave me.**
(Bana öyle güzel bir hediye verdi ki dünyada tahmin edemezsin.)

Hem dolaylı hem de dolaysız ünlüm cümlelerinde kelime dizisi aynıdır.
Daha az kullanılan ünlem cümle yapılarından bazıları şunlardır:

How people behave when they've had too much to drink!
(İnsanlar fazla içki içtikleri zaman öyle garip davranıyorlar ki!)
What people will say when they lose their temper!
(İnsanlar öfkelendikleri zaman neler demiyorlar ki!)
How much money people waste on silly things!
(İnsanlar saçma sapan şeylere ne paralar harcıyorlar!)

Bu türden olan ifadeler daha yaygın olarak **It's amazing ..., It's remarkable ..., It's surprising ..., It's astonishing ..., It's incredible ...,** vb. ile başlar.

Aşağıdaki cümleleri, parentez içinde verilen söz gruplarından sonra gelecek biçimde doğru bir ünlem yapısı kullanarak dolaylı ünlem cümlelerine çeviriniz:

örn. He talked such nonsense. (You can't imagine)
You can't imagine what nonsense he talked.

1 We had such a wonderful time. (You'll never guess)
2 She gave me such a beautiful present. (You'll never guess)
3 People waste so much money. (It's astonishing)
4 They made such a mess. (You should have seen)
5 I was so surprised. (You can imagine)
6 It was such a tiring journey. (I can't begin to tell you)
7 Some people are so rude. (It's remarkable)
8 Some people will make a fuss about nothing. (It's astonishing)
9 She was so calm. (It was surprising)
10 The whole organisation was so corrupt. (He soon realised)

82 Olumsuz zarflardan sonra tersine kelime sırası

a **not . . . either, nor**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

The King was foolish enough to attack France, leaving his northern border unprotected. **This was not** the only mistake he made, **either.**
Nor was this the only mistake he made.

[Kral kuzey sınırını korumasız bırakarak Fransa'ya saldıracak kadar akılsızdı. Bu onun yaptığı ilk hata da değildi.]
Bu onun yaptığı ilk hata da değildi.]

Nor ya da **neither**'ın kısa cevaplarda kullanılması hariç ilk yapı konuşma dilinde çok daha yaygındır,

örn. ***A*** I'm not going.
(Ben gitmiyorum.)
B **Nor/Neither am I.**
(Ben de.)

Yazı dilinde ikinci yapıya da rastlanabilir. Kelime sırasının **'Nor this was'** olmayıp **Nor was this** olması gerektiğini unutmayınız.

Aşağıda **not . . . either** ile yapılmış cümleleri **nor** kullanarak tekrar yazınız:

1 The people who had queued for hours to get into the pop concert went away in disgust when they failed to get in. *They weren't the only ones to be disappointed, either,* because the concert itself was awful.
2. I'm not going to take any notice of what the Opposition say. *I'm not going to be ruled by the advice of my junior ministers, either.* This is my Government and I'm going to carry out my policy. *It's no use you pulling long faces at the Cabinet meetings, either.* You can either remain loyal to me or get out.
3 The Anglo—Saxon invaders were not imperialists, like the Romans. *They were not well-organised robbers, like the Vikings, either.* They came to England to find land to cultivate and set up their homes. *They were not satisfied until they had taken all the best land in the country, either.*

b **Never would I . . .**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I would never have imagined that a son of mine could behave so badly.
(Şu benim oğlumun bu kadar kötü hareket edeceği aklımın ucundan bile geçmezdi.)
Never would I have imagined that a son of mine could behave so badly.
(Şu benim oğlumun bu kadar kötü hareket edeceği aklımın ucundan bile geçmezdi.)

Eğer olumsuz bir zarf cümlenin başında kullanılırsa cümlenin kelime sırası değişip tersine döner, yani soru cümlesi gibi olur: olumsuz zarf + yardımcı fiil + özne. Kelime sırasını tersine çeviren olumsuz zarflar şunlardır: **no, neither, by no means** (hiç, katiyen, hiçbir suretle), **nowhere, at no time** (hiçbir zaman), **never, not only.** Olumsuzluk etkisine sahip zarflar da kelime sırasını tersine çevirirler: **seldom** (= not **often**), **scarcely** (hemen hiç), **hardly (ever)** (hemen hemen hiç; nadiren), **rarely** (nadiren, binde bir), **little**, vb. Bu şekilde zarfı başta kullanarak kelime sırasını soru cümlesi gibi yapmak normal konuşma dilinde çok tuhaf olacağından çok ender rastlanan belâgatlı cümle kurma şeklidir. Normal konuşma ve yazı dilinde kullanımından kaçınmalıdır,

örn. **I have never met him before.**
'Never have I met him before' şeklini kullanmayınız.

Aşağıda italikle yazılmış olumsuz zarfları bulundukları cümlenin başında kullanarak kelime sırasını değiştiriniz:

Speaker
Ladies and Gentlemen,
It has *seldom* been my privilege to address such a distinguished company of men and women. I would go so far as to say that it is *not only* an exceptional gathering in my experience, but a gathering of so many outstanding personalities from all walks of life has *rarely* taken place and it would *hardly* be possible anywhere else in the world. In saying this, I am not flattering you. I am *not only* perfectly sincere in what I say but I will go further. We could *not* find a collection of more beautiful ladies *anywhere*. It would *not* be possible, *either*, for us to encounter a more intelligent group of people. One *rarely* has the opportunity to take part in a historic event of this nature, and I *never* imagined, when I was invited, that I would be so honoured as to be asked to make the welcoming speech . . .

A guest
Have you ever heard such pompous rubbish?

Another guest
No, If I wanted to imitate him, I'd say: I've *never* heard such a lot of nonsense in my life.

c Kelime sırasını değiştirelim mi değiştirmiyelim mi?

Şu cümleleri karşılaştıralım:

The King did not give the order. The Prime Minister **did not give** it, **either.**

Nor / **Neither** — **did** the Prime Minister.

[Emri Kral vermedi. Başbakan da vermedi.

Ne de / Ne de — Başbakan verdi.]

Neither the King nor the Prime Minister gave the order.
(Emri ne Kral ne de Başbakan verdi.)

The atomic bomb is **not** responsible for the disaster **either** in *Brave New World* or in *1984.*
(Ne Brave New World'de ne de 1984'de geçen felâketlerin sorumlusu atom bombası değildir.)
Neither in *Brave New World* **nor** in *1984* **is** the atomic bomb responsible for the disaster.
(Ne Brave New World'de ne de 1984'de geçen felâketlerin sorumlusu atom bombası değildir.)

Neither ve **nor** cümledeki isimleri, yani **the King** ve **the Prime Minister'ı** işaret ettiği için ilk örnekte kelime sırasında bir değişiklik yoktur. İkinci örnekte **neither** ve **nor** cümlenin fiilini, 'being responsible for the disaster' işaret ettiği için kelime sırasında değişmiştir.

Aşağıdaki cümleleri **neither . . . nor** kullanarak tekrar yazınız. Sadece gerekli olan yerlerde kelime sırasını değiştiriniz:

1 a According to Polonius in *Hamlet,* a borrower of money is not a reliable person, nor is a lender of money.
b A person does not show himself to be reliable either by borrowing money or lending it. (Neither by borrowing . . . *ile başlayınız*)
2 a Your qualifications do not make you a suitable candidate. Neither does your previous experience.
b He does not appear to be a suitable candidate, either on the grounds of his previous experience or on those of his qualifications.
3 a James was not given a pension. Nor was Herbert.
b The committee did not recommend a pension, either in the case of James or in that of Herbert.

d **only**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Only Harold completed the test satisfactorily.
(Testi başarılı bir şekilde sadece Harold bitirdi.)
Only when he had finished did he realise that he had made several mistakes.
(Birçok hata yapmış olduğunun farkına ancak testi bitirdiğinde vardı.)

Only cümlenin başında kullanıldığında eğer bir fiili niteliyorsa olumsuz bir zarf olarak kabul edilir ve bu durumda kelime sırası değişip tersine döner: **Only** + yardımcı fiil + özne (= **only did he realise**). Eğer **only** ismi (Harold) niteliyorsa tersine kelime sırası kullanılmaz.

Aşağıdaki cümlelerde **only**'yi cümle başına koyarak kelime sırasını gereken yerlerde değiştiriniz:

1 a The person who wears the shoe knows if it fits him.
  b You find out if a shoe fits you by wearing it. (Only by wearing . . . *ile başlayınız*)
2 a His closest friends knew what had happened.
  b He discovered what had happened by asking his closest friends. (Only by asking . . . *ile başlayınız*)
3 a When she grew up, Sarah understood how important the meeting was.
  b Sarah understood how important the meeting was.
4 a A first-class writer could have written this novel.
  b As the novel develops, we discover what its real meaning is.
5 a Northerners speak like that.
  b In the north people speak like that.

83 Hareket fiilleri ile tersine kelime sırası **Here comes . . .,** vb.

a **Here comes . . .; there goes . . .**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Charlie's coming.
(Charlie geliyor.)
Here comes Charlie!
(İşte Charlie geliyor!)
Here he **comes!**
[İşte (o) geliyor!]

The bus is passing.
(Otobüs geçiyor.)
There goes the bus!
(İşte otobüs gidiyor!)
There it goes!
(İşte gidiyor!)

Bir cümleye **Here comes . . .** veya **There goes . . .** ile başlayarak onu daha vurgulu yapabiliriz. Türkçedeki "İşte . . ." anlamına gelen bir biçimdir. Bu durumda özne bir isim ise fiilden sonra gelir [**here/there + come(s)/go(es) +** isim], ama özne bir zamirse (**he, she, it**, vb.) tersine kelime sırası kullanılmaz, normal kelime sırası kullanılır [**here/there** + zamir + **come(s)/go(es)**].

Aşağıdaki cümleleri **come** ya da **go** kullanarak vurgulu biçimde tekrar yazınız:

1 The children are coming.
2 The Mayor is passing by.
3 The bride is coming.
4 The train is leaving.

Aynı cümleleri isim yerine zamir kullanarak tekrar yazınız:

b **In came . . .; up went . . .**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

The police came in.	Jim went up the ladder.
(Polis içeriye girdi.)	(Jim merdivenlerden yukarı çıktı.)
In came the police!	**Up the ladder went** Jim!
(Polis içeriye girdi!)	(Jim merdivenlerden yukarı çıktı.)
In they **came!**	**Up** he **went!**
(İçeriye girdiler!)	(Yukarı çıktı.)

Aynı şekilde, bir fiili ve edatı içeren ifadeler cümleye edat ile başlayarak ve tersine kelime sırasını kullanarak [edat + fiil + özne (isim)] daha vurgulu hale getirilir.

Aşağıdaki cümleleri daha vurgulu yapmak için tersine kelime sırası ile tekrar yazınız:

1 The owner of the house came out.
2 The horses are going off. (go off = yarışa başlamak)
3 After a few minutes he came back with a message.
4 The manager came along to see what was wrong.

Yukardaki cümleleri isim yerine zamir kullanarak tekrar yazınız:

NOT Bu yapı hareket gösteren **run, walk, rush, stride** gibi fiillerle kullanılabilmesine rağmen **arrive** ya da **reach** gibi fiiller ile kullanılmaz.

84 **appear/seem, feel, look** + sıfat

Şu cümleleri inceleyelim:

He **seems/appears** (to be) **intelligent.**
(Zeki gibi görünüyor./Zekiye benziyor.)
She **looks pretty.**
(Güzel görünüyor.)
I **feel cold.**
(Üşüdüm./Üşüyorum.)

Seem [(gibi) görünmek], **appear** [(gibi) görünmek], **feel** [insana (deriden, kaslardan) . . . gelmek, (bir his) duymak, hissetmek], **look** [(göze) görünmek] fiillerinden sonra bir sıfat gelebilir. Bir masterın gelmesi ise sadece **seem** ve **appear** fiillerinden sonra mümkündür ve en çok da **appear**'den sonra gelmesi yaygındır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını uyan bir sıfat kullanarak tamamlayınız. Sıfatların ilk harfleri size yardımcı olmak için verilmiştir:

1 ***A*** Why don't you go to bed? (You look t _____.
B Yes, I think I will. I feel rather s _____.
2 ***A*** His head looks too b _____ for his body.
B That's right. His body doesn't seem s _____ enough to support his head.
A But he looks h _____ enough, and all young monkeys are like that.
3 ***A*** When you see a great actor, like Alec Guinness, acting seems so e _____. He looks so c _____ and self-controlled that I don't suppose he ever feels n _____.
B I agree that he appears c _____ on the screen but he may feel n _____ too.
4 ***A*** I'm going for a bathe. I feel so h _____.
B Well, you'd better hurry. The sky looks c _____. I think it's going to rain.
5 ***A*** He seems very i _____. I feel s _____ he'll soon do the job quite well.
B He certainly appears to be k _____ to learn.

NOT Şu cümleleri karşılaştırınız:
The Queen **appeared to smile** at the crowd.
(Kraliçe kalabalığa gülümser gibiydi/galiba gülümsüyordu.)
The Queen **appeared, smiling** at the crowd.
(Kraliçe kalabalığa gülümseyerek göründü.)

Birinci cümlede **appeared = seemed** demektir. İkinci cümlede **seemed** kullanılamaz. Çünkü **seem** [(gibi) görünmek] anlamına gelirken **appear** (ortaya çıkmak, görünmek) anlamındadır.

85 **arise** ve **arouse; rise** ve **raise**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

A How did the trouble **arise?**
(Aksilik neden ileri geldi/nasıl çıktı?)

B It all started with an argument about the overtime payments.
(Fazla mesai ücretleri hakkındaki bir tartışma ile başladı.)
His speech **aroused** the patriotic feelings of the people.
(Konuşması halkın yurtseverlikle ilgili hislerini uyandırdı.)
They **rose** when the Prime Minister entered.
(Başbakan girince ayağa kalktılar.)
What time does the sun **rise** tomorrow?
(Güneş yarın kaçta doğuyor?)
Prices have **risen** everywhere.
(Fiyatlar her yerde yükseldi.)
All those in favour, please **raise** your hands.
(Lehte olanlar, lütfen ellerini kaldırsınlar)
We've been forced to **raise** our prices because of increased costs.
(Artan maliyetler yüzünden fiyatlarımızı yükseltmek zorunda kaldık.)
Don't **raise** your voice. I can hear you.
(Sesini yükseltme. Seni duyabiliyorum.)

Arise (doğmak, -den ileri gelmek, çıkmak, kaynaklanmak; ortaya çıkmak) anlamına gelir. Kuralsız bir fiildir: **arise, arouse, arisen.** Geçişsiz bir fiildir, yani bir nesne almaz. **Arouse** (uyandırmak) demektir. Kurallı bir fiildir: **arouse, aroused, aroused.** Geçişli bir fiildir, yani bir nesne alır. **Rise** [yükselmek; kalkmak, ayağa kalkmak; yataktan kalkmak; terfi etmek; doğmak; (fiyatı) artmak; çıkmak; ortaya çıkmak, görenmek, vb.] anlamlarına gelir. Kuralsızdır: **rise, rose, risen.** Geçişsiz bir fiildir, yani bir nesne almaz. **Raise** (kaldırmak, yukarı kaldırmak; yükseltmek, terfi ettirmek; inşa etmek, dikmek; yükseltmek, çıkarmak; arttırmak; -e neden olmak, çıkarmak; -e yol açmak, vb.) anlamlara gelir. Kurallıdır: **raise, raised, raised.** Geçişli bir fiildir, yani bir nesne alır.

Yukarıda verilen dört fiilden biriyle aşağıdaki boşlukları doldurunuz.
Doğru fiil zamanlarını kullanmayı unutmayınız:

1 He's the kind of speaker who _____ strong feelings.
2 The wind _____ to gale force and we tried to reach the harbour.
3 Your temperature _____ since yesterday. You will have to stay in bed. If any more problems _____ please telephone me.
4 ***A*** They've _____ my rent.
B That's not surprising. Costs _____ everywhere these days. You'd think that the situation would _____ the Government, but they don't seem to take any action.
5 The noise _____ the dog, which came out of its kennel barking. 'You shouldn't have _____ your voice,' I said. I looked round for Jim, but he was so frightened that he was lying on the ground. He _____ slowly to his feet.

He's not normally silly, but when some situation _____ that is new to him, he panics and doesn't know how to react to it. He started to say something, but I _____ my hand to keep him quiet. The dog was looking at us suspiciously, and I didn't want Jim to do anything that would _____ its natural ferocity. Jim was as white as a sheet. He looked as if he _____ from the dead. The dog went on barking. 'Sooner or later someone will wake up and _____ the alarm,' I thought.

86 **arrive, reach** ve **get to**

Şu sorularda **arrive** (varmak, gelmek), **reach** (yetişmek, varmak, gelmek), **get to** (-e varmak) fiillerinin nasıl kullanıldığını görelim:

What time did they **arrive** (**at** the station/**in** London)?
[(İstasyona/Londra'ya) saat kaçta vardılar?]
What time did they **reach** the station/London?
(İstasyona/Londra'ya saat kaçta vardılar?)
What time did they **get to** the station/London?
(İstasyona/Londra'ya saat kaçta vardılar?)

Arrive ya da **reach**'den sonra **to** kullanılmaz, örn. **arrive at/in a place, reach a place.** Ufak bir yer için **arrive at**, büyük bir yer için **arrive in** kullanılır.
Reach ve **get to**'dan sonra bir kişi nesnesi (**him, her**, vb.) kullanılabilir ama **arrive**'dan sonra bir kişi nesnesi gelmez,

örn. The news **reached/got to him** too late for him to be of any help.
(Haber ona herhangi bir yardımda bulunamayacağı kadar geç geldi.)

Home kelimesinden önce bir edat kullanılmaz, örn. **arrive home, reach home, get home.**
Reach ve **get to** 'güçlükleri yenme, onun üstesinden gelme' anlamını da ima eder,

örn. After a hard struggle, we **reached/got to** the top of the cliff.
(Güç bir mücadeleden sonra uçurumun tepesine vardık.)

Reach (uzanmak, erişmek, elini uzatıp almak) anlamına da gelir,

örn. Can you **reach** the book on the top shelf?
(Üst raftaki kitaba uzanabilir misin/erişebilir misin?)

Get to (güçlükle bir yere gitmek) anlamını da verir.

örn. I didn't **get to** bed until 4 o'clock this morning.
(Bu sabah saat 4'e kadar yatamadım.)

Bu üç fiil bir yer için kullanılabildiği gibi bir zaman ya da bir durum için de kullanılabilir,

örn. We've **arrived at/reached/got to** the point (in time) where a decision must be made.
[Kararın verilmesi gereken noktaya (zamanında) vardık.]

Aşağıdaki cümleleri uygun bir fiil ya da edat koyarak tamamlayınız. Sadece tek bir kelime kullanınız:

1 What time did your train _____?
2 What time did your plane _____ New York?
3 What time did your train _____ to Paris?
4 What time did you _____ home last night? (How many possibilities?)
5 The letter _____ several days late.
6 The letter arrived _____ the factory several days late.
7 The letter arrived _____ London several days late.
8 When did the letter _____ you?
9 When did the letter _____ to you?
10 When did the letter _____?
11 I finally _____ to bed about 3 o'clock.
12 Look! They're waving! They've _____ the top of the mountain.
13 It's up there in the corner. Can you _____ it? You're taller than I am.
14 When I _____ to my office yesterday morning, the lift had broken down. I had to climb twelve flights of stairs and by the time I _____ the top I was worn out. My secretary said, 'You're late this morning. I _____ half an hour ago.' 'I suppose you _____ by helicopter,' I said. 'Oh, no,' she said. 'I always walk up. It helps to keep me slim.'

87 **lay** ve **lie**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I **laid** the books on the table.
(Kitapları masanın üstüne koydum.)
The hen's just **laid** an egg.
(Tavuk yeni yumurtladı.)
They're **laying** new telephone lines. That's why the road's up.
(Yeni telefon hatları döşüyorlar. Onun için yol tamir ediliyor.)
He was **lying** on the sofa.
(Divanda yatıyordu.)
He **lay** on the grass and looked up at the sky.
(Çimenlere uzanıp gökyüzüne baktı.)
Those books have been **lying** on the table for ages.
(Bu kitaplar uzun zamandan beri masanın üzerinde duruyor.)

Lay (yatırmak, koymak) demektir. Kurallıdır: **lay, laid, laid.** Geçişli bir fiildir, yani bir nesne alır. **Lie** [yatmak, (yatar durumda) olmak/durmak] anlamına gelir. Kuralsızdır: **lie, lay, lain.** Geçişsiz bir fiildir, yani bir nesne almaz.

Aşağıdaki cümleleri **lay** ya da **lie** fiillerinin doğru fiil zamanlarını kullanarak tamamlayınız:

1 Go and _____ down if you've got a headache.
2 They were _____ the foundations of the house.
3 ***A*** Why don't you get a job? You can't _____ there doing nothing all day.
B It's better than brick- _____, anyway.
A It's more comfortable, but a least you get paid for _____ bricks.
4 When I saw her again, she _____ on the beach.
'Do you mind if I _____ down next to you?' I asked.
'Not at all,' she said, 'providing you don't _____ between me and the sun.' I _____ my towel on the beach and _____ down on top of it.

5 *A* Just imagine, those coins _____ in the earth for over a thousand years until I found them and dug them up.
B How did you find them?
A I was _____ a new path in the garden. It's so surprising that they _____ quite near the surface. I saw something bright and _____ down my spade to have a look at it. Of course I had to report the find to the local museum. The rules for this kind of thing are all _____ out in a book I found in the library.
B What will the museum do with them?
A Oh, they'll keep them. They're quite valuable. They'll probably _____ on a shelf in a glass case now for another thousand years!

88 **make** ve **do**

Şu cümleleri inceleyelim:

She's **done her best,** but she's still **made** a lot of **mistakes.**
(Elinden geleni yaptı, ama yine de bir sürü hata yaptı.)
Do me **a favour,** will you, and **make an appointment** at the densit's for me.
(Bana bir iyilikte bulun da dişçiden benim için bir randevu al, lütfen.)

Do ve **make** fiillerinin her ikisinin de anlamı (yapmak) demektir. Fakat gene bir kural olarak **do** hareketlerle ilgilidir ve "bir iş yerine getirmek", "bir hareketi yapmak" demektir. **Make** ise "neden olma; yaratma, meydana getirme veya inşa etme" ile ilgilidir. Yani, **do** genellikle elle tutulmayan şeyleri yapmayı, **make** ise dokunulabilen, elle tutulabilen şeyleri yapmayı ifade eder. Aşağıdaki liste en çok kullanılan deyimleri ve bileşik fiilleri içermektedir.

do

1 better	7 an exercise	13 a job	19 a service
2 one's best	8 a favour	14 justice (to)	20 wonders
3 business	9 good	15 a kindness	21 work
4 damage	10 harm	16 an operation	22 worse
5 one's duty	11 homework	17 repairs	23 one's worst
6 evil	12 an injury	18 right	24 wrong

1 daha iyi yapmak
2 elinden geleni yapmak
3 ticaret yapmak
4 -e hasar/zarar vermek
5 görevini yapmak
6 kötülük etmek/yapmak
7 idman/egzersiz yapmak
8 bir iyilikte bulunmak
9 faydası olmak; iyilik etmek
10 -e zarar vermek
11 ev ödevi yapmak
12 zarar vermek, bozmak
13 bir iş yapmak
14 hakça davranmak, hakkını gözetmek; hakkını vermek
15 iyilikte bulunmak; nezaket göstermek
16 bir ameliyat yapmak
17 tamirat yapmak
18 doğru olanı yapmak, -mekle iyi etmek
19 hizmet etmek
20 harikalar yaratmak
21 iş yapmak, çalışmak
22 daha kötü yapmak
23 yapabildiğinin en kötüsünü yapmak
24 yanlış/hatalı yapmak.

make

1 an appointment
2 arrangements
3 attacks (on)
4 the best (of)
5 certain (of, about)
6 a change
7 a choice
8 a complaint
9 a confession
10 a decision
11 a demand
12 a difference (to)
13 a discovery
14 an effort
15 enquiries
16 an escape
17 an excuse (for)
18 faces (at)
19 a fool (of)
20 friends (with)
21 fun (of)
22 a fuss (about)
23 a guess
24 haste
25 a journey
26 a mistake
27 money
28 the most (of)
29 a movement
30 an offer
31 peace (with)
32 preparations
33 a profit
34 progress
35 a report (on, to)
36 a request
37 room (for)
38 a search (for)
39 a speech
40 a success (of)
41 sure (of)
42 a trip
43 trouble (for)
44 use (of)
45 a voyage
46 war (on)
47 way (for) (someone)
48 welcome
49 work (for others)

1 (-den) randevu almak
2 hazırlık yapmak
3 -e saldırmak
4 azami biçimde yararlanmak
5 emin olmak
6 bir değişiklik yapmak
7 beğendiğini almak, bir seçimde bulunmak
8 şikâyet etmek
9 bir itirafta bulunmak
10 bir karar vermek
11 bir istekte/talepte bulunmak
12 fark etmek
13 bir keşifte bulunmak
14 bir gayrette bulunmak
15 soruşturma yapmak; halini hatırını sormak
16 kaçmak, firar etmek
17 özür dilemek
18 yüzünü ekşitmek/tuhaf şekillere sokmak
19 biriyle alay etmek, maskaraya çevirmek; aldatmak, enayi yerine koymak
20 (ile) arkadaş olmak
21 ile alay etmek
22 mesele çıkarmak
23 bir tahminde bulunmak
24 acele etmek
25 yolculuk etmek
26 bir hata yapmak
27 para kazanmak
28 en iyi şekilde kullanmak; hikâyeyi abartarak anlatmak
29 hareket etmek, kımıldamak
30 bir teklifte bulunmak
31 (ile) barış yapmak
32 hazırlık yapmak
33 kâr etmek, kazanç sağlamak
34 ilerlemek, gelişme kaydetmek
35 hakkında rapor vermek
36 bir ricada bulunmak
37 (-e) yer açmak
38 (için) bir araştırma yapmak
39 nutuk vermek, konuşma yapmak
40 (işi) başarıya ulaştırmak
41 (-den) emin olmak
42 yolculuğa/gezintiye çıkmak
43 zahmet vermek, güçlük çıkarmak
44 kullanmak, yararlanmak
45 deniz yolculuğuna çıkmak
46 (-e) savaş açmak
47 (-e) yol açmak
48 (misafiri) nazeket ve içtenlikle karşılamak, ağırlamak
49 iş yapmak, iş çıkarmak

Yukarıdaki listeye bakmadan alıştırmayı yapınız. Sonra verdiğiniz cevapları listeyle karşılaştırınız. **Do** ve **make** fillerinin doğru fiil zamanlarını kullanınız:

A I see the Civil Service are __1__ preparations to go on strike next week. The Government has __2__ them an offer of 7% but they say it's not enough. If they are public servants they should __3__ their duty and not __4__ trouble for everyone else.

B I don't think you __5__ justice to them. After all, they don't __6__ much money, compared with people in industry. Everyone __7__ fun of them and the newspapers have __8__ a lot of attacks on them recently, but most of them __9__ their jobs well. They have to be very patient when the public __10__ complaints about them.

A If the Government closed half the offices, they would be __11__ us all a favour. If those bureaucrats had to __12__ business in competition with companies abroad, if they had to __13__ a profit every year in order to __14__ a success of their jobs, it would __15__ a difference to them. They'd __16__ their best, instead of __17__ work for other people because they're too lazy to __18__ their own jobs properly.

B I'm not __19__ excuses for them, but you can't expect them to __20__ more than they're paid to do. They don't __21__ the decisions about taxes and so on. That's the Government's responsibility.

89 **per cent**

Şu cümleleri inceleyelim:

Twenty per cent of the people living in the village work in the factory.
(Köyde yaşayanların yüzde yirmisi fabrikada çalışır.)
The factory employs **20%** of the people living in the village.
(Fabrika köyde yaşayanların % 20'sine iş sağlıyor.)

Seventy-five per cent is quite a good mark.
(Yüzde yetmiş beş çok iyi bir not.)
I got **75%** in the exam.
(Sınavda % 75 aldım.)

Rakam ne olursa olsun **per cent** (yüzde), **the** ya da **a** ile kullanılmaz ve **per cent**'ten sonra gelen fiil tekil ya da çoğul olabilir,
örn. **Fifty per cent** of the **bread is** stale.
(Ekmeğin yüzde ellisi bayat.)
Fifty per cent of the **people are** out of work.
(Halkın yüzde ellisi işsiz.)

Aşağıdaki cümleleri **per cent** kullanarak tekrar yazınız:

1 Half the people here are out of work.
2 The factory employs a fifth of the people that live here.
3 It's estimated that a third of the population of Europe died in the Black Death.
4 By the year 1600 the European population was still only three-quarters of what it had been in the Middle Ages.
5 I seem to spend nine-tenths of my time answering the telephone.

90 **prefer, would rather** ve **like . . . better**

Şu cümleleri karşılaştırınız:

Disc jockeys seem to [**prefer** / **like**] bad songs [**to** / **better than**] good ones.

[Disk jokeyler kötü şarkıları iyi olanlar [-a tercih ediyor / -dan daha çok seviyor] gibi görünüyorlar.]

I'd [**rather have** / **prefer** / **prefer to have** / **like (to have)**] coffee [**than** / **to** / **rather than** / **rather than**] tea.

[Kahve içmeyi çaya tercih ederim.
Kahveyi çaya tercih ederim.
Çaydan ziyade kahve içmeyi tercih ederim.
Çay yerine kahve içmeyi istiyorum.]

He thinks tea is [**preferable to** / **better (healthier) than**] coffee.

[Çayın [kahveye tercih edilebilir olduğunu / kahveden daha iyi (sağlığa yararlı) olduğunu] düşünüyor.]

Tea would be [**preferable to** / **better than**] coffee at this time of day.

[Günün bu saatinde çay [kahveye tercih edilir. / kahveden daha iyi gider.]

Yukarıdaki yapılar yerine göre değişen seçimi ifade ediyor ve hepside yerinde kullanmak şartıyla doğru olan ve kullanılan yapılardır. **would rather** en çok kullanılan şekildir.

Aşağıdaki cümleleri **to, than** ya da **rather than** kullanarak tamamlayınız:

1 It always seems to me a little silly to ask 'Do you prefer classical music __1__ popular music?' Obviously, I like some classical music better __2__ some popular music - for instance, I think Mozart is preferable __3__ Elvis Presley, but, on the other hand, if I felt depressed I'd rather listen to the Beatles __4__ Schoenberg.

2 Dickens's marriage was not very happy. When he was young he was in love with Maria Beadnall, but her father thought a businessman would be better for his daughter __1__ a young writer, and sent her abroad. Dickens met the four Hogarth sisters and at first preferred the eldest, Kate, __2__ the rest, even though it seems clear that he would rather have married Maria __3__ any of them. He married Kate, but when her sister, Georgina, grew up, she came to live with them and brought up the children. Before long, Dickens preferred to talk to her __4__ to his wife, and, judging from the

end of *David Copperfield*, where David's first wife dies and he marries again, it looks as if Dickens by this time preferred Georgina __5__ Kate and would rather have married her __6__ her sister. However, they went on living together for sevéral years until Dickens finally decided that living apart from his wife would be preferable __7__ continuing in a tense family atmosphere. By that time, he had fallen in love with a young actress but preferred to keep up appearances __8__ involve her in a scandal by living with her. One day, his first love, Maria, came to see him. He was now famous, while her husband had not been so successful. Apparently, she told him she would like to have been the wife of a famous writer __9__ that of a businessman, but Dickens was embarrassed because she was fat and middle-aged. He was no longer sure that he would rather have married her __10__ Kate.

b

Şu cümleleri karşılaştıralım:

A Do you mind if I leave this job till tomorrow?
(Bu işi yarına bırakmamın bir mahzuru var mı?)

B I'd — **prefer you to do / rather you did** — it today.

[Bugün — yapmanı tercih ederim. / yapsan daha iyi.]

A Can I open my presents now?
(Hediyelerimi şimdi açabilir miyim?)

B I'd — **prefer you not to / rather you didn't** — open them until your father gets home.

[Baban eve gelene kadar — açmamanı tercih ederim. / açmasan daha iyi.]

Aşağıdaki cümlelerde **A**'nın sorularına yukarıdaki örneklerde verilen yapıları ve parantez içinde verilen söz gruplarını kullanarak iki değişik şekilde cevap veriniz:

1 ***A*** Do you mind if I go home early?
B Well, there's a lot of work to be done. _____ (stay) until 5 o'clock.

2 ***A*** Is he getting better?
B I'm not sure. In any case, _____ (not mention it) when you see him.

3 ***A*** Why don't you want me to go out with him?
B I don't think he's the right kind of boy for you. _____ (not go out with him) that's all.

4 ***A*** Didn't you like my performance in the play?
B Yes, but _____ (concentrate) your energies on serious work.

5 ***A*** Don't you think you're being a bit old-fashioned?
B _____ (not call) me that.

91 **rob** ve **steal**

Şu cümleleri karşılaştırınız:

He **stole** the money **from me (the bank). The money** was **stolen.**
[Benden (Bankadan) parayı çaldı. Para çalındı.]
He **robbed** me (the bank) **of the money. I (The bank)** was **robbed.**
[Paramı (bankanın parasını) soydu. Ben (Banka) soyuldu(m).]

Bir kimsenin ya da bir yerin parası veya bir şeyi soyulur ve bunu ifade etmek için **rob a person/a place of money/some object** kalıbı kullanılır; fakat bir kimse ya da yerden para veya birşey çalınır, bunun için de **steal money/some object from a person/a place** kalıbı kullanılır.

Aşağıdaki cümleleri **rob** veya **steal** kelimelerini uygun fiil zamanında ve gerekli olduğunda uygun bir edat ile birlikte kullanarak tamamlayınız:

1 Robin Hood is supposed to have __1__ the rich and __2__ their money to give to the poor.
2 Hey! I've __1__ __1__. My purse has __2__ __2__.
3 We know that you __1__ the money __2__ the bank. We have witnesses who saw you __3__ the bank and escape with the money.
4 He not only __1__ the people __2__ their hard-earned savings but had the nerve to pretend that he hadn't __3__ it but was investing it for their benefit.
5 ***A*** Have you ever __1__ __1__?
B Well, yes. I had my watch __2__ once, but I wasn't really __3__ because I left it in the changing-room at my club.
A All the same, someone __4__ it.
B Yes, though it's not the same as being held up by a highwayman and __5__ __5__ everything you are carrying, the sort of thing that happened two centuries ago. Somehow, if something is __6__ the place where you leave it, it's not so irritating as when it's __7__ __7__ you personally and you can't do anything to stop it.

92 **spend . . . (on)** + isim ya da **-ing**

It's very difficult problem. I **spent two hours** — [**on** it. / **trying** to solve it.]

[Çok zor bir problem. — [Ona iki saat harcadım. / Onu iki saat çözmeye çalıştım.]]

She **spends too much (money) on** clothes.
(Giyime haddinden fazla çok para harcıyor.)

Spend [(para, vakit) harcamak] demektir.

Spend fiilini kullanarak italik harfleriyle yazılmış olan kısımları tekrar yazınız:

1 He's very fond of his stamp collection. *He looks at it for hours.* And *it costs him a lot of money.*

2 My wife loves shopping. Every Saturday *we go from one shop to another all morning.* And she always goes to the most expensive shops, so *food costs us a fortune*, for example.
3 The house is in very bad condition. *Repairs have cost us £1000* this year. And the worst of it is that the workmen *take such a long time to do* the simplest jobs.
4 We had a good holiday. We *lay on the beach for a whole fortnight. The holiday cost us a lot of money*, though.
5 ***A*** I don't know how you can *do a crossword puzzle all evening.*
B Well, at least it's free. *It doesn't cost me any money.*

APPENDIX 1 — EK 1

1 Gerçekleri gösterme ya da kabul etme

1 actually
2 as a matter of fact
3 in fact
4 really
5 the fact is (that)
6 the fact of the matter is (that)

1 gerçekten hakikaten, sahiden, aslında
2 gerçek şu ki, işin doğrusu, nitekim, zaten
3 gerçekte,doğrusu
4 gerçekten,sahiden, cidden, aslında
5 gerçek şu ki
6 işin aslı, gerçek (şu ki)

Aşağıdaki yapıları karşılaştırınız,
örn. You must have imagined we were old friends from the way we were

talking, but — [**actually** / **really** / **in fact** / **the fact is that** / **the fact of the matter is that**] — I only met her a week ago.

[Konuşma şeklimizden bizim iki eski arkadaş olduğumuzu sanmış olmalısın, ama — [aslında / aslında / doğrusu / gerçek şu ki / işin aslı] — onunla sadece bir hafta önce tanıştım/karşılaştım.]

In effect (gerçekte, aslında), **in fact, really**, vb. ile aşağı yukarı aynı anlamdadır,
örn. Officially we are still an independent company but **in effect** we belong to *Exports Ltd.*, because they own most of the shares.
(Resmen hâlâ bağımsız bir şirketiz, ama aslında 'Exports Ltd.'ye aitiz, çünkü onlar hisse senetlerin çoğuna sahipler.)

In practice (icraatta, uygulamada), **in theory** (kuramsal olarak, teoride) ile zıt anlamdadır,
örn. It's all very well as an idea, but will it work **in practice?**
(Bir fikir olarak çok güzel, ama uygulamada işe yarar mı?)
Of course (elbette, tabii) ile **naturally** (elbette, tabii) aynı anlamdadır,
örn. [**Of course** / **Naturally**] — I expected him to pass the exam because he had worked so hard.

[Çok çalışmış olduğu için — [tabii / tabii] — onun imtihanı kazanacağını umdum.]

2 Sebep ve sonucu anlatma

1 therefore
2 for this reason
3 because of (that)
4 as a result
5 in this way
6 on this basis
7 on these grounds
8 the result . . . that

1 bu nedenle, bu yüzden, onun için
2 bu nedenle
3 bu yüzden, bu nedenle, böylece
4 sonuç olarak
5 bu bakımdan
6 bu bakımdan
7 bu nedenlerle, bu bakımlardan
8 sonuç...

3 Bir tartışmayı geliştirmek

1 in the first place
2 to begin (start) with
3 first, first of all
4 for one thing

1 her şeyden önce
2 önce, ilk önce
3 önce, her şeyden önce
4 bir kere, her şeyden önce

For one thing halk arasında daha çok kullanılır ve **for one thing** dendikten sonra bir örnek verilir. Bunu başka örnekler izleyebilir veya izleyemez. Diğer üçünden sonra örnek verilmesi zorunluğu yoktur ve konuşanın birbiri ardı sıra birçok noktalara değineceği anlaşılır.

1 in the second place
2 apart from (that)
3 not only that, but...
4 secondly
5 what's more

1 ondan sonra, ikinci olarak
2 -den başka
3 üstelik ...de
4 ikinci olarak, saniyen
5 üstelik,hem de

Hem konuşma hem de yazı dilinde en çok kullanılan yapı **apart from (that)**'dir.

1 on (the) one hand
2 on the other hand
3 on the contrary

1 bir kere,
2 diğer taraftan
3 bilâkis, aksine, tam aksi, tersine, tam tersi

Bu yapılar benzer şekilde zıt fikirleri ifade etmede kullanılır, ama bir tartışmada ikinci fikir birincisiyle çatışırsa **on the other hand** çoğu kez cümlede tek başına kullanılır,

örn. Of course, we could sell the house now. **On the other hand**, it might be wiser to wait a bit longer.
(Elbette evi şimdi satabiliriz. Diğer taraftan azıcık daha beklemek belki de daha akıllıca olur.)

On the contrary birinin söylediği birşeyin kabul edilmediği ya da söylenenin aksi bir durum ifade edileceği zaman kullanılır. Eğer böyle bir durum söz konusu değilse **on the contrary** diyerek cümleye başlanmaz,
örn. ***A*** You have just said that your proposal will reduce unemployment.
(Az önce teklifinizin işsizliği azaltacağını söylemiştiniz.)
B **On the contrary**, it will increase it.
ya da: **In fact, the opposite is true**, It will increase it.
(Bilakis, arttıracak.)
(ya da: Doğrusu, aksi doğru. İşsizliği arttıracak.)

1 finally
2 in conclusion
3 last but not least
4 lastly
5 to sum up

1 nihayet,
2 nihayet, sonuç olarak
3 son fakat aynı derecede önemli, sonda gelmesine rağmen önemli
4 hâsılı, son olarak
5 özetlersek, özet olarak

Bütün bu yapılar bir tartışmayı bir sonuca bağlamak, sona erdirmek için kullanılır. **Last but not least** en son görüşün önemini vurgulamak için kullanılır.

4 Bir düşünceyi ya da görüşü ifade etmek

1 in my opinion
2 from my point of view
3 as far as I'm concerned
4 in my view
5 personally

1 bana göre
2 bence, bana göre
3 bana kalırsa, bence, beni ilgilendirdiği kadar
4 bence, bana göre
5 şahsen

Bütün bu yapılar bir tartışmaya başlarken kişisel düşünce ve görüş ifade etmek için kullanılır.

5 Örnekler/misaller vermek

for example
(örneğin, meselâ)

for instance
(örneğin, mesela)

6 Düşünmek için duraklama ya da bir şeyi değişik bir şekilde ifade etmek

1 you know
2 let me see
3 you see
4 I mean (to say)

Bütün bu yapılar konuşma dilinde kullanılır ve ciddi yazı dilinde kullanılmaz.

1 that is (to say)
2 or rather
3 in other words
4 to put it another way

1 yani
2 daha doğrusu
3 yani, diğer bir deyişle
4 diğer bir tabirle/deyişle

örn. I disagree with you to some extent, **or rather**, I can't quite support your argument in all its implications.
(Bir dereceye kadar sizinle aynı fikirde değilim, daha doğrusu düşüncenizi içeren tüm konularda sizi tamamiyle destekleyemem.)

7 Söylenmiş olan bir şeyi biraz değiştirmek

1 however
2 nevertheless
3 all the same
4 yet
5 it's true
6 still
7 though
8 even so
9 but
10 I admit (I agree)

1 bununla birlikte, yine de, ama, fakat
2 bununla birlikte, yine de buna rağmen
3 bununla birlikte, yine de, buna rağmen, her şeye rağmen
4 ama, ancak, yine de
5 doğrudur, gerçektir
6 yine de, buna rağmen, ama
7 bununla birlikte, ama, gerçi, oysa, fakat
8 öyle olsa bile, öyle de olsa
9 fakat, ama, oysa
10 itiraf ediyorum (ki), kabul ediyorum (ki)

8 Söylenileni biraz değiştirmek

1 to some (a certain) extent
2 more or less
3 up to a (certain point)
4 as far as . . . is concerned

1 bir dereceye kadar
2 aşağı yukarı, yaklaşık olarak
3 bir noktaya kadar
4 -e gelince, -e kalırsa, -ce

Bütün bu yapıların sınırlayıcı özelliği vardır.

1 especially
2 first and foremost
3 above all

1 özellikle
2 her şeyden önce, ilkönce
3 her şeyden önce

Bütün bu yapılar söylenen şeye dikkati toplamak için kullanılır.

1 in general
2 generally speaking
3 on the whole
4 taking everything into account

1 genel olarak, genellikle, umumiyetle
2 genel olarak, genellikle
3 genellikle
4 her bakımdan

Bütün bu yapılar ayrıntılara bakılmaksızın tüm durumu özetlemeye yarar.

let alone	not to mention
(şöyle dursun)	(-den başka, üstelik)

örn. He has enough problems paying the rent, **let alone** coping with his hire purchase commitments.
(Taksitle satınalma taahhüdleriyle başa çıkmak şöyle dursun kira ödemede yeterince sorunları var.)

9 Şüphe ve kesinlilik ifade etme

1 certainly
2 surely
3 undoubtedly
4 no doubt

1 muhakkak, elbette
2 elbette, şüphesiz, muhakkak
3 kesinlikle, şüphe götürmez bir şekilde, elbette, muhakkak
4 şüphesiz, kuşkusuz, muhakkak

I'm certain (eminim), **I'm sure** (eminim) yapılarında olduğu gibi **certainly** ve **undoubtedly** kelimeleri de konuşanın konunun doğruluğu hakkında hiçbir kuşkusu olmadığını ifade eder.

Surely şüphe ifade eder,

örn. **Surely** you don't mean that my son took the money?
(Parayı oğlumun aldığını demek istemiyorsunuz, inşallah?)

Aynı şekilde **no doubt, undoubtedly** kadar olumlu bir anlam taşımaz,

örn. **No doubt** you have evidence for what you say, but I must say that I find it very surprising.
(Şüphesiz dediklerin için kanıtın vardır ama yine de söylediklerini pek şaşırtıcı bulduğumu söylemeliyim.)

10 Samimiyeti ifade etmek

1 frankly
2 to be (quite) frank
3 to tell the truth
4 honestly
5 to be (quite) honest

1 açıkça, dobra dobra
2 açıkçası, doğrusunu söylemek gerekirse
3 doğrusun söylemek gerekirse
4 doğruyu söylemek gerekiyorsa
5 açıkçası, doğrusunu söylemek gerekiyorsa

11 Bir sonuca varmak

1 anyway
2 in any case
3 as it is
4 after all
5 all in all

1 nasıl olsa, zaten, neyse
2 ne olursa olsun, nasıl olursa olsun
3 gerçekte, bu şartlar altında
4 netice itibariyle, ne de olsa
5 her şeyi hesaba katarak, genellikle, genel olarak

örn. I'd like to have had a rest before starting on this project, but **as it is** I have to make the best of it and get on with my work.
(Bu projeye başlamadan önce dinlenmek isterdim, ama bu şartlar altında fırsattan yararlanıp işe devam etmeliyim.)

You should treat her with more respect. **After all**, she is your mother.
(Ona karşı daha saygılı davranmalısın. Ne de olsa annen o senin.)
It was a sunny day, I had a good swim, and the kids enjoyed themselves. **All in all**, we had a very good time.
(Güneşli bir gündü, iyi yüzdüm ve çocuklar da eğlendiler. Genellikle iyi vakit geçirdik.)

12 Zamanla ilgili ifadeler

1 at first
2 at present
3 nowadays
4 for the time being
5 in the beginning
6 at the moment
7 up to now
8 meanwhile, in the meantime

1 önce, ilkönce
2 şu anda, şimdiki halde
3 günümüzde, bugünlerde
4 şimdilik
5 başlangıçta
6 şu anda
7 şimdiye kadar
8 bu sırada, o esnada

Nowadays'in sadece geçmişe karşıt olarak kullanıldığına dikkat edin,

örn. People used to walk to work, but **nowadays** almost everyone travels by bus or train.
(Eskiden insanlar işe yürüyerek giderdi, ama günümüzde herkes ya otobüs ya da trenle gidiyor.)

Up to now şimdiki bitmiş zamanla (Present perfect) kullanılır,

örn. **Up to now** everything has gone very well, though I don't know how long this state of affairs will continue.
(Şimdiye kadar herşey çok iyi gitti, ama bu durumun daha ne kadar süreceğini bilmiyorum.)

For the time being "olayların şimdiki durumu değişinceye kadar" demektir. **Meanwhile** ve **in the meantime** zarf kelime ve gruplarıdır. **While** ile karşılaştırınız:

örn. **While** I was buying the newspaper, my wife was cooking the dinner.

I was buying the newspaper. — **Meanwhile,** / **In the meantime,** — my wife was cooking the dinner.

[Ben gazete alırken karım yemeği pişiriyordu.

Ben gazeteyi alıyordum. — Bu sırada / O esnada — karım yemeği pişiriyordu.]

İngiliz İngilizcesinde **presently** (birazdan, neredeyse) anlamına gelir; (şu anda) demek değildir.

1 over and over again
2 repeatedly
3 time after time

1 defalarca, tekrar tekrar
2 defalarca, birçok kez
3 defalarca, tekrar tekrar

Once and for all (ilk ve son defa; son olarak) demektir,

örn. I'm going to settle the matter **once and for all**, so that there won't be any further arguments about it.
(Bu konuda başkaca tartışma olmaması için ilk ve son defa olarak meseleyi bir karara bağlayacağım.)

13 Çeşitli yapılar

1 by the way
2 in principle
3 as a whole

1 bu münasebetle, sırası gelmişken, aklıma gelmişken
2 esas olarak, genel olarak
3 bir bütün olarak, genel olarak

As a whole ile **8.** maddede verilen **on the whole**'ı karıştırmayınız,

örn. I liked the play **as a whole.**
(Genel olarak oyundan hoşlandım.)
I liked the play **on the whole.**
(Oyundan genellikle hoşlandım.)

APPENDIX 2

Aşağıdaki listede iki sözcüklü fiiller (**look after, get over**, vb.) gösterilmemiştir. Listede en çok kullanılan fiil + edat ve fiil + isim + edat (**take an interest in**, vb.) yapılarına yer verilmiştir.

(*) işareti ile verilmiş örnekler kitaptan alınmıştır. Diğer örnekler, kitabın çevirmeni olan bizim tarafımızdan verilmiştir. Bu konudaki sevap ve günah bize aittir.

v.i. demek geçişsiz fiil (intransitive verb) demektir. Yani, fiil bir nesne almaz.
v.t. demek geçişli fiil (transitive verb) demektir. Yani, fiil bir nesne alır.

abandon to *kendini -e kaptırmak; -e kapılmak*
After his father died, he **abandoned himself to** grief.

abbreviate to *olarak kısaltmak*
Monday is usually **abbreviated to** Mon.

be absent from *-de bulunmak, -a gelmemek*
She **was absent from** school with a cold.

be absorbed in *bir şeye dalmak*
I **was** completely **absorbed in** my book.

abstain from *-den çekinmek/kaçınmak*
They have always **abstained from** drink.

accede to *-e razı olmak, -i kabul etmek*
They **acceded to** my request.

account for; take into account *açıklamak, hesabını vermek; hesaba katmak, gözönüne almak*
She could not **account for** her foolish mistake.
They must **take** my illness **into account** when assessing my work.

be accountable to *-den sorumlu olmak*
My children **are accountable to** me for their actions.

accuse of; make an accusation against
1 (of) *ile suçlamak*
I **accused** him **of** the crime/**of** stealing.
2 (against) *ile suçlamak*
They **made an accusation** of theft **against** him.

be accustomed to *-e alışık/alışık*
We **are** not **accustomed to** being treated like that.

acquit of *-de beraat etmek*
Mr. White was **acquitted of** the murder. The judge **aquitted** Mr. White **of** the murder.

act on *-e göre hareket etmek*
I have **acted on** my lawyer's instructions/ suggestions.

bring an action against *-e dava açmak*
She **brought an action** for divorce **against** her husband.

adapt to *-e uymak/intibak etmek*
I always **adapted** easily **to** new circumstances.

add to *-e ilave etmek, eklemek, katmak*
He **added** water **to** his whisky.

be addicted to *-e müptela olmak, -e düşkün olmak*
That young man **is addicted to** heroin.

adhere to *-e bağlı kalmak*
She's **adhering to** her principles.

adjust to ; make an adjustment to **1** *düzeltmek, tadil etmek*
I **adjusted** the belt **to** the size that I wanted.
2 *-e uymak, -e intibak etmek*
They soon **adjusted to** their new way of life.

admit to **1** *itiraf etmek, kabul etmek*
The man **admitted** his guilt **to** the police.
2 *kabul etmek, içeri almak*
This ticket will **admit** four **to** the concert.

advance on *ilerlemek*
The Germans **advanced on** Warsaw, and at last conquered it.

be afraid of *-den korkmak*
My children **are** not **afraid of** going out alone in the dark

agree about, on, over (bir konuda; örn. fiyat, tarih, şartlar, vb.) *uyuşmak, anlaşmak*
We **agreed about/on/over** a date for our next meeting.

agree to (bir şeyi; örn. şartı, teklifi, planı, vb.) *kabul etmek*
He **agreed to** the proposal only under protest.

agree with (bir kimse) *ile aynı fikirde olmak*, (bir şeyi) *kabul etmek*
She **agrees with** me.
I don't **agree with** giving children expensive presents.

be in agreement with *ile aynı fikirde olmak*
We **are** all in agreement with her.

aim at **1** *-e nişan almak*
The marksman **aimed at** the centre of the target.
2 *-ı amaçlamak, -ın amacını gütmek*
I don't understand his behaviour.
What's he **aiming at.** They **aim at** finishing the job tomorrow.

be allergic to *-i sevmemek, -den hoşlanmamak; -e alerjisi olmak*
She's **allergic to** work

allocate to *-e tahsis etmek, için ayırmak*
A particular seat has been **allocated to** each person.

allude to; make an allusion to *dolaylı olarak anlatmak, ima etmek, taş atmak*
She didn't say my name but it was obvious that she was **alluding to** me.
The minister of war **made** no **allusion to** the war in his speech.

alternate with *ile nöbetleşe değişmek*
Periods of outstanding success have **alternated with** periods of failure.

be amazed at, by *-e şaşmak, ağzı açık kalmak, hayret etmek*
I **am amazed at** you.
I **was amazed by** the sight.

amount to *-e varmak, tutmak*
The bill **amounted to** £ 10.

be amused at, by *eğlenmek, gülmek*
We **were amused at/by** his jokes.

be angry at; be angry with **1 (at** bir şeye) *kızmış*
I **was** very **angry at** being confronted with a bill for over five pounds.
2 (with birine) *kızmış*
My father **was** very **angry with** me for staying out so late.

be annoyed at, about; with **1 (at, about** bir şeye ya da olmuş bir şeye) *canı sıkılmış, içerlemiş, kızmış*
I **am annoyed at** my mistake.
I **am annoyed about** the damage to my car.
2 (with birisine) *canı sıkılmış, içerlemiş, kızmış*
I **am annoyed with** the boy.

be anxious about; for **1 (about)** *-i merak etmek, -den endişe etmek*
I **am** very **anxious about** my mother's health.
2 (for) *yapmayı arzu etmek, -e can atmak*
I **am** very **anxious for** my son to succeed.

apologise for to; make an apology **1 (for** bir şey için ya da yapılan bir hareket için) *özür dilemek*
I must **apologise for** his rude remarks.
I must **apologise for** breaking your pen.
2 (to birinden) *özür dilemek*
I must **apologise to** you for my rude remarks.
3 *özür dilemek*
She **made** her **apologies for** not attending.

appeal for, to **1 (for** bir şey) *istemek, ricada bulunmak*
They **appealed for** support/money.
2 (to birine) *başvurmak*
He **appealed to** me to help her.
They **appealed to** me for support.

apply for, to; make an application to **1 (for** bir şey için) *başvurmak, müracaat etmek*
I can **apply for** a job.
2 (to birine) *başvurmak, müracaat etmek*
I can **apply to** him for a job.
3 *-e müracaat etmek, -e başvurmak*
I **made an application to** him for a job.

be appropriate to *-e uygun*
Her clothes **were** not **appropriate to** the occasion.

approve of *uygun bulmak, hoş karşılamak*
My parents did not **approve of** my playing games on Sundays.

argue about; with; have an argument about/with
1 (about bir konuda birşey için) *tartışmak, münakaşa etmek*
The matter is not worth **arguing about.**
2 (with biriyle bir şey için) *tartışmak, münakaşa etmek*
It is no use **arguing with** people who won't see reason.
3 (about/with biriyle bir şey için) *tartışmak, münakaşa etmek*
The two sisters are always **having an argument with** each other about whose doll it is.

arrest for; put under arrest
1 *-için yakalamak/tutuklamak*
The police **arrested him** for theft.
2 *yakalamak, tutuklamak*
The thief was **put under arrest.**

ascribe to *-e affetmek/hamletmek*
I **ascribe** my success **to** the help of my wife.

be ashamed of; be ashamed to
1 (yapılmış olan bir şeyden dolayı) *utanmış, mahçup*
I **was ashamed of** my behaviour.
2 *-den utanmak/mahçup olmak*
I **am ashamed to** admit my mistake.

ask about; ask for
1 (about bir şeyi) *sormak,* (bir şey hakkında) *soru sormak*
I **asked about** the bus to Knightsbridge
2 (for) *istemek, rica etmek*
This man is **asking for** Mary.

assign to *vermek, tahsis etmek*
The case was **assigned to** a good lawyer.

assure of ; give an assurance of
1 *garanti etmek, temin etmek*
The doctor **assured** me **of** my daughter's safety.
2 *güvence vermek, teminat vermek*
The doctor **gave** me his **assurance of** my daughter's safety.

be astonished at, by *şaşırmak, hayret etmek*
I **am astonished at** his doing such a thing.
I **am astonished by** his ignorance.

attach to; be attached to
1 *bağlamak, iliştirmek*
He **attached** the handle **to** the box.
2 *-e bağlı olmak, sevmek*
My daughter has always **been attached to** me.

attend to; pay attention to
1 *dinlemek, -e dikkat etmek*
I **attended** carefully **to** what he said.

be aware of
2 He didn't **pay attention to** me. *farkında olmak*
She **was** not **aware of** my presence.

bargain for; with; make a bargain with
1 (for) *ummak, beklemek*
We didn't **bargain for** everyone arriving at once.
2 (with) *-ile pazarlık etmek*
I **bargained with** him and got the price down to £ 2.

beg for
istemek, dilenmek
She **begged for** money from the people in the street.

believe in; have a belief in
1 *-e inanc/güvenci olmak; -e inanmak*
Most people **believe in** God.
I believe in him.
He doesn't **believe in** working more than he has to.
2 *-e inanc/güveni olmak*
She doesn't have belief in my honesty.

belong to
-e ait olmak, -in olmak
This dictionary doesn't **belong to** me.

benefit from
-den yararlanmak
I got a lot of benefit from his friendship.

***bet against; on**
1 (against) *ile bahse girmek, ile bahis tutuşmak*
I've **bet against** him/the horse
2 (on) *-e bahse girmek*
He has **bet on** the horse.

blame for; take the blame for
1 *(on)da (on)a hak vermemek, için kabahati . . . de bulmak*
He tried to put the **blame for** his trouble on me.
2 *sorumluluğu/kabahati üstüne almak*
James **takes the blame for** everything that goes wrong.

boast about, of; make a boast about
1 (about) . . . *ile böbürlenmek*
She was always **boasting about** how clever her daughter was.
2 (of) . . . *ile böbürlenmek, övünmek*
One **boasts of** his wealth; another of his learning.
3 (about) . . . *ile böbürlenmek, övünmek*
She is **making a boast about** how beautiful her car is.

borrow from
-den ödünç almak/borç almak
Can I **borrow** your dictionary **from** you?
I can **borrow** some money **from** him.

be capable of
-ı yapmaya muktedir, yapabilir, becerebilir
Is he **capable of** doing this?

***care about; for; take care of**
1 (about) *önem vermek, dikkat etmek önemsemek; -i merak etmek, kaygılanmak*
I don't **care about** her/it any more.

2 (for) *sevmek, beğenmek*
I don't **care for** her/it any more.
3 (of) *-e bakmak, -e göz kulak olmak*
I'll **take care of** her/it.

cater for *için yemek tedarik etmek*
They **cater for** all types of functions.

centre on *bir noktaya toplamak*
Our attention was **centred on** his speech.

be certain about; of **1 (about)** *hakkında söylediklerinden emin olmak*
I **am** not **certain about** the dates for my holiday.
2 (of) *-den emin olmak*
Are you **certain of** finding a job there?

***change into; to; make a change in** **1 (into)** *giymek; değiştirmek; başka şekle/biçime sokmak*
I'm going to **change into** something warmer.
The witch **changed** the prince **into** a frog.
2 (to) *değişmek*
We're changing to summer time tonight.
3 (in) *değiştirmek*
We've had to make a change in the programme.

charge for *(-den) (fiyat olarak) almak*
He **charged** me £ 2 **for** it.

cheat out of *hile ile elinden almak, -i dolandırmak*
The saleswomen **cheated** me **out of** all my money.

choose between; make a choice between **1** (genellikle iki şey ya da kişi) *arasından seçmek*
It was not easy to **choose between** two such nice cars.
2 (genellikle iki şey ya da kişi) *arasından seçmek*
Make a careful **choice between** the two cars.

coincide with *-ile aynı zamana rastlamak, -e tesadüf etmek; -e uymak*
My arrival **coincided with** his departure.
This **coincides with** what he told us.

collaborate in; with **1 (in** bir şeyde) *işbirliği yapmak*
They **collaborated in** a book about ships.
2 (with biriyle) *işbirliği yapmak*
Everybody knows that he **collaborated with** the enemy.

combine with *ile birleştirmek*
My daughter **combines** watching television **with** doing her homework.

comment on; make a comment on **1** *hakkında yorum yapmak*
Would you care to **comment on** the government's latest action?
2 *hakkında yorum yapmak*
He didn't **make** any **comment on** his statement.

commit to *teslim etmek, emanet etmek; kendini geri çekilemiyecek duruma sokmak.*
He was **committed to** the hospital.
I should not **commit** myself **to** an opinion at this stage.

***communicate to; with**
1 (to) *-e bildirmek*
Would you **communicate** our deepest sympathy **to** him?
2 (with) *ile haberleşmek*
I find it difficult to **communicate with** them.

compare with; make a comparison with
1 *ile karşılaştırmak*
If you **compare** my work **with** his, you will find mine more accurate.
2 *ile karşılaştırmak*
It is often useful to **make a comparison** of this with that.

compensate for
telafi etmek, karşılamak
Nothing will ever **compensate** her **for** the injuries, she received in the accident.

compete against, with; for
1 (against, with) *ile rekabet etmek; ile yarışmak*
I'm **competing against/with** him for job.
Mark Spits **competed against/with** the world's best swimmers in the Games.
2 (for) *için rekabet etmek ; için yarışmak*
Our firm **competed for** the contract.
Swimmers from different countries are **competing for** the international prize.

complain to, about; of; make a complaint to, about
1 (to bir kimseye) *bir kimseye şikâyette bulunmak*
He didn't like the food, so he **complained to** the waitress.
2 (about, of) *-den şikâyet etmek, yakınmak*
He's been **complaining about** the cost.
Go to the manager and **complain of** the cost.
She is **complaining of** a headache.
3 (to) *bir kimseye şikâyette bulunmak*
She **made a complaint to** the waitress.
4 (about) *-den şikâyet etmek, yakınmak*
Go to the manager and **make a complaint about** the cost.

***compliment on ; pay a compliment to**
1 (on) *iltifat etmek, -den dolayı övmek, tebrik etmek*
He **complimented** her **on** her dress.
2 (to) *iltifat etmek, -den dolayı övmek, tebrik etmek*
He **paid a compliment to** her./He **paid** her **a compliment.**

comply with
boyun eğmek, teslim olmak, razı olmak, uymak
He was forced **to comply with** their request.

be composed of
-den meydana gelmek/gelmiş
Water **is composed of** oxygen and hydrogen.

compromise with
ile uzlaşmak
The government will **compromise with** the workers over their pay demand.

concentrate on
dikkatini bir yere toplama
I wish you'd **concentrate on** what I'm saying.

***be concerned about; in; with**
1 (about) *için endişe etmek/ kaygılanmak*
They're becoming more and more **concerned about** city planning.
2 (in) *ile ilgilenmek, -e karışmak*
These two men **were concerned in** the business.
3 (with) *hakkında, ilgili*
This story **is concerned with** a poor boy.

condemn for; to
1 (for) *ayıplamak, kınamak*
We **condemned** him **for** being cruel to his horses.
2 (to) *mahkûm etmek*
The prisoner is sure to be **condemned to** death.

confer on; with
1 (on) *vermek, tevcih etmek; bir konuda müzakere etmek, görüşmek*
The school **confers** a medal **on** any student who is not absent a single day during the year.
We have to **confer on** this matter before announcing an opinion.
2 (with) *ile görüşmek, akıl danışmak*
The teacher **conferred with** the principal about the boy's promotion.

confess to
-e günah çıkartmak; -i itiraf etmek
The prisoner **confessed to** the priest.
I **confessed to** eating all the pie.

confide in
-e sırrını söylemek, ile sırrını paylaşmak; -e güvenmek, itimat etmek
I **confided in** my sister.
I **confided in** her and she has not deceived me.

be confident about, of; have confidence in
1 (about, of) *-den emin olmak*
I'm not too **confident about** his chances of success.
We should not **be** too **confident of** success.
2 (in) *-den emin olmak*
I **have** no **confidence in** his honesty.

conform to
-e uymak
If you wish to be a member, you must **conform to** the rules of our club.

confront with
ile yüzleştirmek
As soon as he was **confronted with** the evidence he admitted his guilt.

congratulate on
-den dolayı tebrik etmek/kutlamak
I **congratulated** my friend **on** her birthday.

be conscious of
-in farkında olmak
He **was** very **conscious of** his birthday.

consent to; give consent to
1 (to) *-e razı olmak/izin vermek, -i kabul etmek*
He refused **to consent** to his daughter's projected marriage.
2 (to) *-e razı olmak/izin vermek, -i kabul etmek*
My mother **gave** me her **consent to** go.

consist in *-e bağlı bulunmak, var olmak*
Tolerance **consists in** respecting the opinions of others.

be consistent with *-e uygun olmak*
Driving an automobile at very high speed **is** not **consistent with** safety.

consult about, on *-e danışmak/başvurmak*
She **consulted** a doctor **about** her health.
I **consulted** my solicitor **on** a point of law.

be content with *halinden memnun, -den hoşnut*
We should **be content with** what we have.

contrast with *ile tezat teşkil etmek/çelişmek*
Her black hair **contrasts with** her milky white skin.

contribute to; make a contribution to **1 (to)** *katılmak, katkıda bulunmak, yardım etmek*
Sunshine **contributes to** the health of the body.
2 (to) *-e katkıda bulunmak*
His war injuries **made a contribution to** his early death.

be convenient for; to **1 (for)** *kullanışlı, uygun*
This small-size dictionary **is convenient for** carrying in the pocket.
2 (to) *uygun, münasip, elverişli*
Would it **be convenient to** you to see me at 12.00?

***convert into; to** **1 (into)** *şeklini, yapısını, kılığını değiştirmek*
It was **converted into** a cinema.
2 (to) *-e inandırmak, bir din, inanç, ya da görüşten bir başkasına geçirmek, dinini vb. değiştirmek.*
He was **converted to** Buddhism.

convince of *-e inanmış/ikna olmuş*
I am **convinced of** her innocence.

cooperate with; in **1 (with** biriyle) *işbirliği etmek, birlikte çalışmak*
It is impossible to **cooperate with** a person whose methods are completely opposed to your own.
2 (in bir işte, bir projede) *ile işbirliği etmek birlikte çalışmak.*
Two well-known firms of drug manufacturers are **cooperating in** the attempt to find a cure for the common cold.

cope with *ile başa çıkmak, üstesinden gelmek*
There were so many customers that one clerk could not **cope with** all their demands.

count on *-e güvenmek, -e bel bağlamak*
I think we can count on him to support us.

credit with; give credit for **1 (with)** *birinin . . . olduğunu sanmak*
I **credit** him **with** some sense.
2 (for) *birinin . . . olduğunu sanmak*
The Wright brothers are **given credit for** the invention of the aeroplane.

be critical of; make criticism of
1 *tenkitçi*
Why **are** you so **critical of** everyone?
2 *tenkit etmek, eleştiride bulunmak*
He **made** a bitter **criticism of** John's book

be cruel to
zalim, acımasız, hain
You should never **be cruel to** dumb animals.

cure of
-i bir hastalıktan kurtarmak, -in hastalığını tedavi etmek
Dr. Brown **cured** my son **of** a cold.

deal in; with
1 (in) *-in ticaretini yapmak, alıp satmak*
That jewelry store **deals** mainly in watches.
2 (with) *ile iş yapmak, -den alışveriş yapmak, -ın müşterisi olmak,*
I've always **dealt with** Mr. White, the butcher.

decide about, on; make a decision about, on
1 (about) *için/hakkında karar vermek*
We still have to **decide about** a date for the meeting.
2 (on) *-e karar vermek, kararlaştırmak*
We have **decided on** May 23 rd.
3 (about) *için/hakkında karar vermek*
Have they **made a decision about** a date for the meeting yet?
4 (on) *-e karar vermek, kararlaştırmak*
We **made a decision on** May 23rd.

dedicate to
1 *adamak, vakfetmek*
He **dedicated** his life **to** medical work among the poor.
2 *ithaf etmek*
I **dedicated** my first book **to** my family.

depend on
1 *-e güvenmek, -e itimat etmek*
I **depend on** you to be on time.
2 *-e bağlı olmak, -e tabi olmak*
The yield of the crop **depends on** the weather.
3 *geçimi -e bağlı olmak, eline bakmak*
Children **depend on** their parents for food and clothing.

derive from
1 *-den almak/çıkarmak*
We **derive** much pleasure **from** having good friends
2 *-den türemek/çıkmak/gelmek*
The word 'canal' is derived from a Latin word (canalis) meaning 'channel.'

detach from
-den ayırmak/çözmek
He **detached** his watch **from** the chain.

deter from
1 *korkutmak, vazgeçirmek, yıldırmak*
Neither difficulties nor dangers **deter** men **from** attempting space flight.
2 *engel olmak, mani olmak*
The extreme heat **deterred** us **from** going downtown.

develop into
gelişmek, büyümek
Buds **develop into** blossoms.
She has developed into a very beautiful girl.

***die from; of**
1 **(from** bir hastalık dışında bir şeyin neden olmasıyla) *ölmek*
He **died from** a fall.
2 **(of** bir hastalıktan, yaşlılıktan, açlıktan) *ölmek.*
What did he **die of?**
He **died of** pneumonia.

differ from; make a difference to
1 **(from)** *farklı olmak*
My answers **differed from** hers.
2 **(to)** *farklı olmak*
Earning more money will **make a difference to** your standard of living.

be different from
-den başka/farklı
An automobile **is different from** a cart.

be disappointed in; be a disappointment to
1 **(in** kişi, kişiler, onların yaptıkları işlerden) *düş kırıklığına uğramış, meyus*
She **is disappointed in** him.
She **is disappointed in** his work.
2 **(to)** *beklediği gibi çıkmamak, hayal kırıklığı olmak*
His lazy son **was a disappoinment to** him.

discourage from
-den vazgeçirmek, için cesaretini kırmak, -den vazgeçmek için onu ikna etmek
All his friends **discouraged** him **from** such a dangerous swim.

dismiss from
işten çıkarmak, yol vermek, -den kovmak
I haven't ever been **dismissed from** any job.

dispose of
1 *-den kurtulmak, yok etmek*
She's **disposed of** my old trousers by giving them to a jumble sale.
2 (işi) *bitirmek, tamamlamak*
We ought to be able to **dispose of** the business in two hours or so.
3 *halletmek*
I **disposed of** the quarrel
4 (yiyecek) *yiyip bitirmek*
The children **disposed of** the food at once.

disqualify from
1 *ehliyetini ya da yetkisini elinden almak*
His lame foot **disqualified** him **from** army service.
2 *oyun ya da yarışma dışında bırakmak*
He was **disqualified from** entering the race.

be distant from *-den uzak/uzakta*
The town **is** fifteen miles **distant from** the city.

dream about, of; have a dream about **1 (about/of** birini, bir şeyi) *rüyasında görmek; -ı hayal etmek/düşlemek*
I never **dream about/of** you.
I **dream about** living on an island.
2 (of) *-ı hayal etmek/düşlemek*
I should never **dream of** going there.
I **dreamed of** being a pilot when I was young.

dress in (ipekli, vb., son moda, vb.) *giyinmek*
She **dresses in** the latest fashion.

be dressed in (ipekli, vb., mavi, vb. son moda, vb.) *giyinmiş*
She **was dressed in** pink.

drink to *şerefine içmek; sıhhatine, başarısına içmek*
Let us **drink to** the happy pair.
I **drink to** you.

be engaged in; to **1 (in** bir şeyi yapmakla) *meşgul*
I **am engaged in** washing the car.
2 (to) *nişanlı*
Mary **is engaged to** Mark.

be equal to *-e eşit, -e müsavi*
Three plus seven **is equal to** ten.

equip with (giyecek, malzeme, yiyecek, bilgi, vb.) *ile donatmak*
They **equipped** themselves **with** rifles.

escape from *-den kaçmak, firar etmek*
They **escaped from** prison/their captors/from the burning building/the sinking ship.

exchange for *değiş tokuş etmek, trampa etmek*
I **exchanged** my camera **for** his watch.

excuse for; from; make excuse for **1 (for)** *için affetmek, bağışlamak*
I can't **excuse** you **for** coming late.
2 (from) *-in dışında kalmak, bırakmak*
I asked to be **excused from** attending the meeting.
3 He's always **making excuses for** coming late.

***experiment on; with; make an experiment on; with** **1 (on)** *-in üzerinde deney yapmak*
He's **experimenting on** mice/tropical diseases.
2 (with) *-ı deneyinde kullanmak*
He's **experimenting with** viruses.
3 (on) *-ın üzerinde deney yapmak*
The doctor **made experiments on** animals.
4 (with) *-ı deneyinde kullanmak*
In order to discover the crops most suited to the soil, they **experimented with** various kinds of grain.

explain to *anlatmak, açıklamak*
Will you please **explain** the meaning of this sentence **to** me?

be familiar with *bildik, tanıdık*
I **am familiar with** the story.

be famous for *ile meşhur*
He **is famous for** his strength.

feed on *ile besle(n)mek, yemek*
Cows **feed on** hay.
They always **fed on** the best of food

be fond of; have a fondness for **1 (of)** *-e düşkün olmak, bayılmak*
He **is fond of** children.
2 (for) *-e düşkün olmak, bayılmak*
He **has a fondness for** children

***be free from; of; with** **1 (from)** *-den serbest olmak, -den kurtulmuş olmak*
At last she **was free from** pain.
2 (of) *-den muaf, -siz, -si yok*
The goods **are free of** tax.
3 (with) *eliaçık, cömert*
He's **free with** his money.

***be friendly towards, with; make friends with** **1 (towards)** *-e karşı samimi, dost, cana yakın*
They **were friendly towards** the newcomers.
2 (with) *-e karşı samimi, dost, cana yakın*
They have **been friendly with** each other for many years.
3 (with) *ile arkadaş olmak, ile dostluk kurmak*
I tried to **make friends with** him.

be frightened of *-den korkmak*
She **is frightened of** mice.

be full of *ile dolu*
The box **was full of** apples.

be furious about; with **1 (about** bir harekete) *kızmış, köpürmüş*
I **was furious about** the damage he has done to my car.
2 (with birine) *kızmış, köpürmüş*
I **was furious with** him for staying out so late.

be generous to; with **1 (to** birine) *alicenab, eliaçık, bencil olmayan*
He **is** always **generous to** people in need.
2 (with para) *eliaçık, cömert*
He **is generous with** his money.

be glad of *-den memnun*
I'm very **glad of** your help.

glance at *-e şöyle bir bakmak*
He **glanced at** the passing car.

***be good at; for** **1 (at)** *-de başarılı olmak, iyi olmak, yetenekli olmak*
She's **good at** games.
2 (for) *yararlı, faydalı*
That's only **good for** practice

be grateful for; to — **1 (for** bir yardıma, iyiliğe, vb.) *-e minnettar olmak, teşekkür borçlu olmak*
I **am grateful for** the help you have given me.
2 (to birine) *-e minnettar olmak, teşekkür borçlu olmak*
We should **be grateful to** our parents for all they have done for us.

be guilty of — *-den suçlu olmak*
He was guilty of robbery.

be hard on — **1** (birine) *sert davranmak, insafsızlık etmek*
Don't **be hard on** the children.
2 (elbise, vb.) *çabuk eskitmek, hor kullanmak*
These rough roads **are hard on** your shoes.

head for — *-e doğru gitmek, yol almak*
They left the town and **headed for** the coast

hear about, of — **(about/of)** *-den haber almak*
I haven't **heard about/of** my sister.

hope for — *olmasını beklemek, ummak, arzu etmek*
I'm **hoping for** some help from other people.

be ideal for — *için ideal, tam, uygun*
This weather **is ideal for** football.

be identical with — *aynı, farksız, benzer, tıpkı*
My car **is identical with** yours.

identify with — *fark gözetmemek, bir tutmak*
He **identified** his interest **with** ours by joining forces with us.

implicate in — *işin içine sokmak, karıştırmak, bulaştırmak, ilişiği olduğunu göstermek*
Though nothing has been proved against him, it is widely suspected that he was **implicated in** the affair.

impose on — **1** *zaafından yararlanmak*
I won't **impose on** you by asking too many favours.
2 *koymak, yüklemek,* (ceza) *vermek*
The judge **imposed** a fine of £ 100 **on** the guilty man
3 *zorla kabul ettirmek*
He didn't **impose** his advice **on** me, but I listened to him willingly.

improve on; make improvement in — **1 (on)** *düzeltmek, ilave ya da değişikliklerle mükemmel hale getirmek.*
He has never **improved on** his first book, which had an amazing success.

2 (in) *düzeltmek, ilave ya da değişikliklerle mükemmel hale getirmek*
You should **make an improvement in** your handwriting.

be an incovenience to/ inconvenient to
1 *rahatsızlık, sıkıntı, sakınca*
It **was an inconvenience to** Kim to visit James.
2 *münasip olmayan, elverişsiz, sakıncalı.*
It **was inconvenient to** her to visit Mr. Smith.

-e kapılmak, kendini -e vermek
He **indulges in** tobacco.

infect with
bulaştırmak, geçirmek
James had a bad cold last week and must have **infected** me **with** it.

infer from; make an inference from
1 *bir sonuca varmak, sonucunu çıkarmak, anlamak*
What can we **infer from** these facts?
2 *sonuç çıkarmak*
What **inference** are we to **make from** his statement.

inform of; on
1 (of) *haber vermek, bildirmek, bilgi vermek*
Please **inform** us **of** your intentions in this matter
2 (on) *birini ihbar etmek*
He hoped to gain his own freedom by **informing on** his friends in the robbery.

***inject into; with**
1 (to inject something **into** someone) *-e iğne yapmak*
They're going to **inject** pencilin **into** the patient.
2 (to inject someone **with** something)
-e iğne yapmak They're going to **inject** the patient **with** pencilin.

inquire into; make an inquiry into; about
1 (into) *araştırmak, soruşturmak, tahkikat yapmak*
The magistrate will **inquire into** the cause of this riot.
2 (into) *araştırmak, soruşturmak, tahkikat yapmak*
The magistrate will **make an inquiry into** the cause of riot.
3 (about) *hakkında bilgi edinmek*
I **inquired about** trains to Manchester.

insert in
-in içine koymak
He **inserted** the key **in** the lock.

insist on
(-de/hususunda) *ısrar etmek, ısrarla belirtmek*
I **insisted on** my rights.

be interested in; take an interest in
1 [-e (karşı)] *ilgi duymak*
We **were interested in** the results of the elections.
2 [-e (karşı)] *ilgi duymak*
You will never be happy in your work if you've **taken** no **interest in** it.

***interfere in; with**
1 (in başkasının işine) *karışmak, burnunu sokmak*
I've no wish to **interfere in** the matter.
2 (with) *engel olmak, mani olmak*
I've no wish to **interfere with** you/what you're doing.

introduce to
1 *tanıtmak, tanıştırmak, takdim etmek*
I was **introduced to** her family.
2 *bilgi vermek, öğretmek, usulünü göstermek*
I will **introduce** you **to** the details of the work.

invest in; make an investment in
1 *yatırım yapmak*
If I had any money to invest, I would **invest** it **in** land.
2 *yatırım yapmak*
He **made an investment in** oil stocks.

be involved in
1 *-e karışmış olmak, -e bulaşmak*
He suspected that many people **were involved in** the scandal.
2 *zihni . . . ile meşgul olmak, dalmak*
I am involved in my work most of the time.

issue to; with
1 (**to** bir şeyi birine) *vermek*
They **issued** clothing **to** the troops.
2 (**with** birine bir şey) *vermek*
The troops were **issued with** clothing.

be jealous of
kıskanmak
Frank **was jealous of** Tim's success.

bir araya getirmek, birleştirmek
They **joined** the island **to** the mainland with a bridge.

be keen on
ilgili, meraklı, çok hevesli
He's **keen on** football.

be kind to
iyi kalpli, sevecen, müşfik
Be kind to animals.

laugh about; laugh at
1 (**about**) *-e gülmek*
I don't see how you can **laugh about** it.
2 (**at**) *-e gülmek, ile alay etmek*
We really **laughed at** his joke.
Don't laugh at Mary.

lean on
-e dayanmak, yaşlanmak
Lean on my arm, I'll help you to walk.

***leave to; with**
1 (**to**) *vasiyetname ile bırakmak*
He **left** all his money **to** his wife.
2 (**with**) *bırakmak*
Leave the book **with** me.

lend to
1 *vermek, katmak*
A sparkling lake **lent** beauty **to** the countryside.
2 *ödünç vermek*
I **lent** a book **to** my friend.

be liable to
1 *muhtemel, mümkün*
If you hurry too much in your work you **are liable to** make mistakes.
2 *-e uğraması muhtemel, maruz*
If you disobey the law you **are liable to** arrest.

limit to
sınırlamak, kısıtlamak, tahdit etmek
As the supply of tea is running short, we must **limit** each person **to** one cup.

***be limited in; to**
1 **(in)** *-de sınırlı, mahdut*
He's **limited in** intelligence.
2 **(to)** *ile sınırlı olmak*
He's **limited to** spending £10 a day.

listen to
1 *-i dinlemek*
We spent the evening **listening to** music.
2 *sözünü dinlemek, dediğini yapmak*
You'll never do that job right if you don't **listen to** me.

long for; have a longing for
1 *can atmak, özlemek, -in hasretini çekmek*
I **long for** the summer to come.
2 *can atmak, özlemek, -in hasretini çekmek*
I **have a longing for** home.

***be lucky at; in**
1 **(at)** *-de şanslı olmak*
He's **lucky at** cards.
2 **(in)** *şanslı olmak*
He's **lucky in** love.

***be mad about, on; with**
1 **(about, on)** *için deli olmak, -e düşkün olmak*
He's **mad about/on** country and western music.
2 **(with)** *-e kızmak*
He's **mad with** her.

marvel at
-e hayret etmek, şaşmak
We **marveled at** the Grand Canyon.

mean by
ile demek istemek, kastetmek
What did he **mean by** that remark?

***merge into; with**
1 **(into)** *-in içinde erimek, kaybolmak*
The waters from the river **merge into** the ocean.
2 **(with)** *içine karışıp kaybolmak, birleşmek*
The waters from the Mississippi **merge with** those of the Missouri.

***mistake for; make a mistake about**
1 **(for)** *başkasına benzetmek*
I **mistook** you **for** your cousin.
2 *-de yanılmak*
I'd never **make a mistake about** a thing like that

negotiate on; with
1 **(on** bir konuda) *görüşmek, müzakere etmek*
They **negotiated on** the matter for two hours.
2 **(with** biriyle) *görüşmek, müzakere etmek*
They **negotiated with** him on the matter.

object to; make an **1** *-e itiraz etmek, karşı çıkmak*
They **objected to** the proposal.
2 *-e itiraz etmek, karşı çıkmak*
She **made an objection to** my plan.

***be occupied with; in** **1 (with)** *-mekle meşgul*
He's **occupied with** a customer at the moment.
2 (in) *-mekle meşgul*
He's **occupied in** trying to work out the programme for next year.

offer to; make an offer to **1** *teklif etmek, vaadetmek*
They **offered** the job **to** him.
2 *teklif etmek, vaadetmek*
They **made an offer** of a lower price **to** him.

operate on *ameliyat etmek*
The doctor **operated on** the injured.

***opt for; out of** **1 (for)** *-i tercih etmek, seçmek*
As a prize, I **opted for** the history book.
2 (out of) *-den vazgeçmek*
They promised to help us, so they can't **opt out of** it now.

participate in *-e iştirak etmek, katılmak*
He is sick, or he would **participate in** the game.

pay for *para(sını) vermek, ödemek.*
I **paid** £3 **for** the ball.

persist in *-de ısrar etmek*
If you **persist in** ignoring my instructions, I shall have to punish you.

***point at; to** **1 (at)** *(parmakla) . . . -e (doğru) işaret etmek, (parmakla) göstermek*
Don't **point at** people. It's rude.
2 (to) *(-e) işaret etmek, göstermek*
He was **pointing to** the cathedral.
(Not: at edadı daima kötü, saldırgan bir duruma ifade etmek için kullanılır.)

be polite to *-e karşı nazik, kibar olmak*
We should teach our children to **be polite to** adults.

prefer to; have a preference for **1 (to)** *-i tercih etmek, yeğlemek, üstün tutmak*
She **prefers** tea **to** coffee.
2 (for) *-i tercih etmek, yeğlemek, üstün tutmak*
I **have a preference for** coffee.

be prejudiced against *-e karşı peşin fikirli olmak, tarafsız olmamak*
The old man **is prejudiced against** the young men of the village.

prepare for *için hazırlamak; hazırlanmak*
If you want peace, **prepare for** war.

present to; with
1 (to bir şeyi birine) *vermek, sunmak*
The president of the university **presented diplomas to** the successful students.
2 (with birine bir şeyi) *vermek, sunmak*
At the end of the play, the actress was **presented with** flowers.

protect against; from
1 (against kayıp ya da hasarı giderici bir şekilde) *-e karşı korumak*
An antiseptic **protects** us **against** microbes.
2 (from birine ya da bir şeye) *karşı korumak*
A good coat **protects** a man **from** the cold.

protest against
itiraz etmek, -e karşı çıkmak
All people are **protesting against** the high taxes.

be proud of; take pride in
1 (of) *ile övünmek, övünç duymak*
Mr. Brown **is proud of** his lovely garden.
2 (in) *ile övünmek, övünç duymak*
He **takes pride in** always being punctual.

***provide for; with; make provision for**
1 (for) *önceden önlem almak, hazırlıklı bulunmak ihtiyatlı bulunmak*
You would be wise to **provide for** the future.
2 (with) *sağlamak, vermek, temin etmek*
We **provide** *them* **with** food. *ya da:*
We **provided** food **for** them.
3 (for) *için gerekli önlemleri almak*
They **made provisions for** the journey.

punish for
için -e ceza vermek, cezalandırmak
I **punished** him **for** hitting the cat.

quarrel about, over; with
1 (about) *için kavga etmek, çekişmek, kapışmak*
Mr. and Mrs. Smith are always **quarrelling about** the food she gives him.
2 (over) *için kavga etmek, çekiştirmek, kapışmak*
The parents **quarrelled over** the choice of a school for their son.
3 (with) *ile kavga etmek, çekişmek, kapışmak*
I **quarrelled with** James and now we don't speak to each other.

***react against; to**
1 (against) *-e isyan etmek, tepki yapmak/göstermek.*
Naturally, we **reacted against** such an aggresive proposal.
2 (to) *-e tepki göstermek, mukabele etmek* karşılık vermek
How did the patient **react to** the drug?

be ready for
-e hazır olmak
The soldiers **are ready for** battle.

reason about, on; with — **1 (about/on** bir konuda) *tartışmak, görüşmek; ikna etmeye çalışmak*
It is impossible to **reason about** anything until you have all the facts.
2 (with biriyle) *tartışmak, görüşmek; ikna etmeye çalışmak*
She is so stubborn that it is no good trying to **reason with** her on the matter.

release from — *-den tahliye etmek, serbest bırakmak;* (borç, mecburiyet, vaat, görev, ağrıdan) *kurtarmak, affetmek, bağışık tutmak*
He was **released from** prison yesterday.
She **released** him **from** his promise.

relegate to — *aşağı bir derece ya da mevkiye indirmek, atmak*
Our football team has been **relegated to** the third division.

be relevant to — *konu ile ilgili olmak*
All the documents **are** not **relevant to** the case.

rely on — *-e itimat etmek, güvenmek, -e bel bağlamak*
You can always **rely on** me to do my best.

***remind about; of** — **1 (about)** *-e hatırlatmak*
Remind me **about** that tomorrow, will you?
2 (of) *hatırlatmak, andırmak*
This song **reminds** me **of** you.
That man sitting in the corner **reminds** me **of** his uncle.

be replaced by, with — **1 (by** bir şeyin ya da birinin bir şey ya da biriyle) *değiştirmek, -in yerine konulmak*
Mr. White **was replaced by** Mr. Thomas as secretary.
2 (with bir şeyi bir şeyle) *değiştirmek, -in yerine konulmak*
All the damaged parts **were** removed and **replaced with** new.

reply to — *-e cevap vermek; -e cevap yazmak*
He **replied to** me a very rude way.
I haven't **replied to** his letter yet.

report on; to — **1 (on** bir konu, kişi) *hakkında rapor vermek*
He **reported on** yesterday's meeting at the United Nations.
At the end of every term a schoolmaster **reports on** each of his pupils.
2 (to birine ya da bir yere geldiğini) *bildirmek, haber vermek*
All visitors to the hospital must **report to** the main desk.

rescue from — *-den kurtarmak*
They **rescued** two children **from** the burning building.

reserve for; make a reservation for **1** *için ayırmak, saklamak;* (yer) *ayırmak*
Reserve enough money **for** your fare home.
The hotel **reserved** a room for us.
2 (yer) *ayırmak*
Please **make reservations for** rooms at a hotel for that night.

resign from *-den istifa etmek, çekilmek*
He **resigned from** the committee.

be resigned to (kederine) *boyun eğmiş, razı, mütevekkil*
He **was resigned to** his fate.

***be responsible for; to; have responsibility for** **1 (for)** *-den sorumlu, meşgul*
He **is responsible for** the children.
2 (to) *-e karşı sorumlu*
He's **responsible to** his boss for what takes place.
3 *için sorumluluğu olmak*
I **have** no **responsibility for** the children.

result from; in **1 (from)** *-ın sonucu olmak, -den ileri gelmek*
The explosion **resulted from** insufficient care being taken of the boilers.
2 (in) *ile sonuçlanmak, -e varmak*
Their carelessness **resulted in** the explosion.

retire from **1** *-den emekli olmak*
When I was **retired from** the Air Force,I was given a gold watch.
2 *geri çekilmek*
The soldiers **retired from** the positions.

reward for; with **1 (for)** *için ödül vermek, ödüllendirmek*
The soldier got a medal as a **reward for** valour in battle.
2 (with) *ile ödüllendirmek*
He was **rewarded with** a medal.

rhyme with *-ile kafiyeli olmak*
'Go to bed' **rhymes with** 'sleepy head.'

get rid of **1** *-den kurtulmak, -den yakasını sıyırmak*
I can't **get rid of** my cold.
2 *öldürmek*
Poison will **get rid of** the rats in the barn.

rob of **1** *soymak, çalmak*
Thieves **robbed** the bank **of** thousands of dollars.
2 *-den yoksun bırakmak, mahrum etmek*
Slander **robbed** him **of** his good name.

be satisfied with *ile tatmin olmak -den memnun olmak*
Are you **satisfied with** his work?

save from *-den kurtarmak*
I **saved** her **from** drowning.

send for *çağırmak, getirtmek, istetmek*
I'll **send for** a taxi.

separate from *-den ayırmak*
We **separated** the good apples **from** the bad ones

serve with *ihtiyacını sağlamak, vermek*
The dairy **serves** us **with** milk.

be set on *-e kararlı olmak*
I **was set on** my aims.

settle with *halletmek, çözmek*
I'll **settle** the matter **with** John.

share in; with; have a share in
1 (in) *-e katılmak, iştirak etmek*
Everyone **shared in** making the picnic a success
2 (with) *ile paylaşmak*
Please **share** your lunch **with** your sister.
3 (in) *-e katılmak, iştirak etmek*
I **had a share in** making the picnic a success.

shoot at; take a shot
1 (at) *-e ateş etmek*
The men **shot at** the mark.
2 *-e ateş etmek*
The men **took a shot** at the mark.

be short of *-ın sıkıntısını çekmek, -ı azalmak*
I'**m short of** money.

sigh for *için can atmak, özlemini çekmek*
Many women **sigh for** a house of their own.

signal to *işaretle bildirmek*
I **signalled** my wife not **to** say it.

be similar to *-e benzer*
This colour **is similar to** that one.

smell of *kokmak*
The garden **smells of** lilacs.

smile at *-e gülümsemek*
When she **smiled at** me, I almost forgot what to say.

be sorry about; for
1 (about olan bir şeye) *üzülmek*
I **am sorry about** your car accident.
2 (for biri için) *üzülmek*
I **am sorry for** your sister.

specialise in *-de ihtisas yapmak, uzmanlaşmak*
The doctor **specialised in** surgery.
This catering company **specialises in** weddings.

spend on (para, çaba, vakit) *harcamak*
She **spends** a lot of money **on** entertaining friends.

spy on *casusluk etmek; gözetlemek*
She has spent a lot of money to **spy on** her husband.

stare at *-e gözlerini dikip bakmak*
Why is she **staring at** me?

steal from *-den çalmak*
They **stole** £500 **from** the house.

be subject to *ara sıra çeken, uğrayabilir*
Ever since I was young I have **been subject to** rheumatism.

submit to **1** *boyun eğmek, teslim olmak, razı olmak, uymak*
The team **submitted to** the umpire's decision.
2 *sunmak, arz etmek*
Mark **submitted** his drawings **to** the teacher.

substitute for *-in yerine geçmek, -in yerini almak*
Can you **substitute for** the teacher who is ill?
Let's **substitute** strawberries **for** pineapple on the sundaes.

succeed in *-i başarmak, muvaffak olmak*
No one has yet **succeeded in** finding a cure for cancer.

suffer from (acı, sıkıntı, v.b.'den) *çekmek*
How long have you been **suffering from** your headache?

be suitable for *için uygun, münasip*
These shoes **are** not **suitable for** winter.
This story **is** not **suitable for** children,

be superior to **1** *-den daha iyi, -den üstün*
His mind is **superior to** his brother's.
2 *-e tenezzül etmez*
I am **superior to** petty jealousies.

supply to; with **1** **(to** birine ya da bir yere) *vermek, sağlamak, tedarik etmek*
The school **supplies** one pair of shoes **to** each boy.
2 (with bir şey) *vermek, sağlamak, tedarik etmek*
Each boy is **supplied with** one pair of shoes.

be sure about, of **1 (about** biri ya da sözü edilen bir şey hakkında) *emin olmak*
I shall certainly come to the meeting, but I **am** not **sure about** my sister.
2 (of bir şeyden) *emin olmak*
I **am sure of** his address.

be surprised at, by **1 (at:** eğer **surprised** bir sıfat-fiil ise) *-e hayret etmek, şaşmak.*
I **was surprised at** you.
2 (by: eğer **surprised** bir sıfat ise)
-e hayret etmek, şaşmak)
The thief **was surprised by** the police

suspect of *-den şüphe etmek, -den kuşkulanmak*
The police **suspect** him **of** killing the butcher.

be suspicious of *-den kuşkulanmak*
I **am** always **suspicious of** anyone who wants to sell me something on the cheap.

swear about; at **1 (about** kızılan bir şeye ya da kişiye) *küfretmek*
I feel that I could **swear about** this bad weather.
The dissatisfied spectators were **swearing about** the referee.

2 (at yüzüne karşı) *küfretmek*
Mind your language! Don't **swear at** me.
The drunken man started **swearing at** me.

sympathise with; be in sympathy with **1** (başkalarının) *duygularını, dertlerini paylaşmak.*
We all **sympathise with** her difficulties, but there's nothing we can do to help.
2 (başkalarının) *duygularını, dertlerini paylaşmak.*
Quite a number of people **are in sympathy with** you on that point.

talk about; to; have a talk to; give a talk on **1 (about** bir konu hakkında) *konuşmak, -den söz etmek*
We are **talking about** our holidays.
2 (to biri ile) *konuşmak*
Mr. White wants to **talk to** you.
3 (have ... to azarlamak, uyarmak ya da inandırmak için) *ile konuşmak*
I need to **have a talk to** him about not behaving like that
4 (give ... on bir konuda) *konuşmak, nutuk atmak*
Prof. Doe gave a talk on 'Primitive Societies.'

thank for; give thanks for **1 (for)** *için teşekkür etmek*
I will **thank** him myself **for** the book.
2 (give ...) *için şükranlarını sunmak*
We **gave thanks for** the fine harvest.

threaten with; be a threat to **1 (with)** *ile tehdit etmek*
He **threatened** us **with** a gun.
2 (to) *-e tehdit olmak*
The new tax **was** a **threat to** our standard of living.

be tired of *-den bıkmak, usanmak*
We **are tried of** listening to his complaints.
When a man **is tired of** İstanbul he **is tired of** life.

trade in; with **1 (in** bir malın) *ticaretiyle uğraşmak, ... ticaretini yapmak*
My father makes a living by **trading in** furniture.
2 (with biriyle) *iş yapmak*
We have been **trading with** that butcher.

transform into **1** *şeklini, yapısını kılığını değiştirmek; kılığına sokmak*
Cinderella's fairy godmother **transformed** mice **into** coachmen.
2 *-e dönüştürmek, haline getirmek*
We **transform** water power **into** electric power.

translate into *başka bir dile çevirmek, tercüme etmek*
Mr. Gilchrist **translated** the story **into** Turkish.

treat for; with **1 (for** bir hastalığı) *tedavi etmek, iyileştirmek*
The doctor is **treating** my wife **for** her migraine.
2 (with bir ilaçla) *tedavi etmek, iyileştirmek*
She is being **treated with** penicilin.

triumph over
1 *yendi diye sevinmek, bayram etmek*
They **triumphed over** the defeated enemy.
2 *alt etmek, yenmek*
Atatürk had **triumphed over** armies far more powerful than his.

***trouble about; with; take trouble over; make trouble for, with**
1 (about) *üzülmek, endişe etmek*
I shouldn't **trouble about** it.
2 (with) *-den rahatsız olmak, -den acı çekmek*
He's **troubled with** asthma.
3 (over) *için zahmete girmek*
I took a lot of **trouble over** it.
4 (for, with) *-ın başına dert açmak*
He could **make trouble for** you with your boss.

be true of
için doğru olmak, geçerli olmak
That they are miserly **is** not **true of** all Scotsmen.

be unaware of
-ın farkında olmamak, -den habersiz olmak
I **was unaware of** what was going on around me.

be used to
-e alışık/alışkın
We **are used to** sleeping in a cold room.

be useful for; to
1 (for bir maksat için) *faydalı, yararlı*
This may **be useful for** cleaning the car.
2 (to birine) *faydalı, yararlı*
His suggestions have **been useful to** you.

be vital to
çok önemli
His help **was vital to** my progress.

vote for
oy vermek
The town council **voted** funds **for** a new library.

wait for
-ı beklemek
Don't wait for me
He is still **waiting for** a reply to his last letter.

wonder at
-e şaşmak, -e hayret etmek
She **wonders at** my allowing my son to do such a thing.

work on; be at work on
1 *üzerinde çalışmak*
She sat up late into the night **working on** the documents.
2 *-in üzerinde uğraşmakta, çalışmak*
I have published four readers, and I **am at work on** a fifth.

worry about, over
için kaygılanmak, endişelenmek
My wife **worries about/over** the least thing that goes wrong.

Index

a 11, 89
adjectives 2, 11-20c, 24, 73, 76, 84
adverbials 13, 16, 18, 19-24, 77, 82a-b
against 26
alike 17
all 68f, 78
all day, *etc.* 28
all the same 56
almost 21
also, as well 41, 79
although, even though, though 56, 57c, Appendix-1:7
any 8, 68f
anyone 8,21
apart from 30, Appendix-1:3
apostrope, use of 6
appear 75, 84
arise 85
arouse 85
arrive 83b, 86
as 14, 17, 31-33, 66
as (not so ...) as 14, 15
as if, as though 59
as soon as 51, 60
as/so long as 58
at 1a6, 27, 86
auxiliaries 35-43, 47, : NOTE, 77
avoid 64
be 40-43, 73-75, 77
be able to 35b-c, 36
be capable of 36
be (get) used to 40, 47 : NOTE, 50
because 61, 63, Appendix-1 : 2
both (... and) 68f, 79
but (for) 30
by 1a6, 27, 29, 51, Appendix-2
by air, *etc.* 1a6
can 35-36, 47 : NOTE
can't have 35e
clauses 1c4, 5b, 31, 40, 52, 56-72
comma, use of 68g, 71
comparison 11, 18, 20c, 31b-c
compound nouns 4
conditional 35f, 42 : NOTE, 46-47, 59
conditional perfect 46 : NOTE
connectors and modifers Appendix-1 : 1-14
contact clauses 68c
could 35a-g
could have 35e, 46b
count nouns 1c1, 2
determiners 1-2, 68f
different (from) 17
direct object 47, 49b, 54, 63c, 65, 80, 85-87, Appendix-2
do 88
during 27-28
each other, one another 6,9
either (...or) 41 : NOTE, 57d, 82
especially 24
ever 22, 52
everyone, everybody 5
everything 5
except (for) 30
exclamations 18, 81
expressions of time 1, 4f, 7 : NOTE 23, 27-28, 30b, 45, 60, 65, 86, 92, Appendix-1 : 12
facing 26
fairly 20
far (more/too) 15
feel 84
few 68f
for 28-30, 48b, 63-64, 72-73, Appendix-2
for example/instance 33, Appendix-1 : 5
from 21, 30
future 35, 60
gerunds 1a5, 35c, 40, 47-51, 53, 63, 66, 72
get 9, 86
get to 86
going to 42-43, 60
had better 39, 47 : NOTE
help 47 : NOTE
here 83
his 5
how ...! 18, 81
however 56, Appendix-2 : 7
if (even if) 57, 58
imperative 60
in 1a6, 25, 51, 83b, 86, Appendix-2
in case 61
in front of 26
in order (not) to 63b, 64
in spite of, despite 56
indirect object 54, 63c, 80
infinitives 35c, 37-43, 47, 50, 52-55, 57, 63, 64c, 84
into 25
introductory there **and** it 73-75
it 7a, 70a-b, 73-75
just 45
known as, *etc.* 32
lay 87
let 47 : NOTE, 55
lexis 84-92
lie 87
like 17, 31-34
like ... better 90
made of, *etc.* 29
make 55, 88
many 15, 68f
mass nouns 1c1, 2,3
may 35, 60
may have 35e
might 35
might have 35e
modals 35-43
more 12-15
most 2, 12
most of 2, 68f
much 16
must 37-38, 42, 47 : NOTE
must have 37
myself, *etc.* 9
nearly 15, 21
neither (... nor) 41 : NOTE, 82
never 22, 82
nevertheless 56, Appendix-1 : 7
no one 21
none 68f
nor 82
not ... yet 23
nouns/noun phrases 1c-6, 17, 31-33, 40, 48, 50, 56, 72, 76, 82d, 83, 92, Appendix-2
of 2, 29, 34, Appendix-2
of this kind/sort, *etc.* 34
off 25
on 1a6, 25, 27, 51, Appendix-2

. on the other hand 56b, Appendix-1 : 3
on to 25
one (ones) 7
one/you 10
only 82d
opposite 26
other(s) 6
ought to 38-39, 47 : NOTE
ought to have 38
out 25
out of 25
passive 53-55, 77
past participle 19, 24, 35e, 37-38, 66-67
past perfect 45-46, 52
past simple 40, 44, 46b, 61
per cent 89
perfect infinitive 52
perfect participle 66b
possessive adjectives 2
possessive pronouns 7c
possessives 4f, 6-7, 49
prefer 90
prepositional phrases 1a6, 25-34, 47, 49, 68c, 83b, 86, Appendix-2
present continous 42, 47
present perfect 35b, 44-45, 52, Appendix-1 : 2
present simple 40, 59-61
prevent 64c
pronouns 7-10, 32, 71, 83
provided (that) 58
quite 20
rather 20
reach 83b, 86
reflexives 9
relative clauses 1c4, 52, 68-69
reported speech 35g
rise 85
rob 91
rouse 85
seem 75, 84
seldom 82b
several 68f
should 39
should have 39
similar (to) 17
since 66
so 62
so as (not) to 63b-64
so is she; she is too/also, *etc.* 41
so that/in order that 63c-64
some 7a, 8, 68f
someone 8
specially 24
spend ... (on) 92
steal 91
still 23
subject/verb agreement 5, 71, 89
such as/such ... as 33
such, such a/an (... that) 62
superlatives 12
than, rather than 90
that 7b, 7d, 34, 70, 73
the more ... the more 13
the same (as) 17
the, **use and omission of** 1, 7, 11, 89
there 74, 83
these 2, 7b
this 7b, 34
those (of) 7b-d
to 1a6, 42-43, 47-48, 50, 55, 63-64, 80, 86, 90, Appendix-2
too (also) 41, 79
too (much) 16, 20
unless 58
unlike 17
until 60
up 83b
used to 40, 47 : NOTE
verb forms 35e-g, 44-46, 49a, 82-83
verbs taking prepositions 47, 83b, Appendix-2
what 70
what ...! what a/an...! 18, 81
whatever 8, 56c
when 51, 60, 66, 68d
whenever (every time) 40
where 68d-e
wherever 56c
whether... (or not) 57
which 66c, 68-69
while 51, 56b, 60 : NOTE, Appendix-1 : 12
who, whom 68-69
whoever 8, 56c
why 68d, 72
will 60
wish 46
with 29, Appendix-2
word order 23, 76-83
would 40, 46c, 47 : NOTE
would rather 47 : NOTE, 90

a 11, 89
against 26
alike 17
all 68f, 78
all day, *vb.* 28
all the same 56
almost 21
also, as well 41, 79
although, even though, though 56, 57c, Ek-1: 7
any 8, 68f
anyone 8, 21
apart from 30, Ek-1: 3
appear 75, 84
arise 85
arouse 85
arrive 83b, 86
as 14, 17, 31-33, 66
as (not so...) as 14, 15
as if, as though 59
as soon as 51, 60
as/so long as 58
at 1a6, 27, 86
avoid 64
be 40-43, 73-75, 77
be able to 35b-c, 36
be capable of 30
be (get) used to 40, 47: NOT, 50
because 61, 63, Ek 1:2
belirtenler 1-2, 68f
bileşik isimler 4
bitmiş şart 46: NOT
both (... and) 68f, 79
but (for) 30
by 1a6, 27, 29, 51, Ek-2
by air, *vb.* 1a6
can 35-36, 47: NOT
can't have 35e
could 35a-g
could have 35e, 46b
cümlecikler 1c4, 5b, 31, 40, 52, 56-72
çekimsiz yardımcı fiiller 35-43
different (from) 17
do 88
dolaylı anlatım 35g
dönüşlü yapılar 9
during 27-28
each other, one another 6, 9
edat grupları 1a6, 25-34, 47, 49, 68c, 83b, 86, Ek-2
edat ile kullanılan fiiller 47, 83b, Ek-2
edilgen yapılar 53-55, 77
either (... or) 41: NOT, 57d, 82
emirler 60
enüstünlük durumu 12
especially 24
ever 22, 52
everyone, everybody 5
everything 5
except (for) 30
facing 26
fairly 20
far (more/too) 15
feel 84
few 68f
fiil şekilleri, zamanları 35e-g, 44-46, 49a, 82-83
for 28-30, 48b, 63-64, 72-73, Ek-2
for example/instance 33, Ek 1: 5
from 21,30
geçmiş zaman 40, 44, 46b, 61
geçmiş zaman mastarı 52
geçmiş zaman ortacı 19, 24, 35e, 37-38, 66-67
geçmişte bitmiş zaman 45-46, 52
geçmişte bitmiş zaman ortacı 66b
gelecek zaman 36, 60
geniş zaman 40, 59-61
get 9, 86
get to 86
going to 42-43, 60
had better 49, 47: NOT
hardly 21, 82b
have to 37-38, 47: NOT
help 47: NOT
here 83
his 5
how ...! 18, 81
however 56, Ek-2: 7
if (even if) 57, 58
in 1a6, 25, 51, 83b, 86, Ek-2
in case 61
in front of 26
in order (not) to 63b, 64
in spite of, despite 56
into 25
isim-fiiller 1a5, 35c, 40, 47,-51, 53, 63, 66, 72
isim/isim grupları 1c-6, 17, 31-33, 40, 48, 50, 56, 72, 76, 82d, 83, 92, Ek-2
it 7a, 70a-b, 73-75
iyelik sıfatları 2
iyelik sıfatları ve zamirleri 4f, 6-7, 49
iyelik zamirleri 7c
just 45
karşılaştırma 11, 18, 20c, 31b-c
kelime sırası 23, 76-83
kelime çalışması 84-92
known as, *vb.* 32
lay 87
let 47 : NOT, 55
lexis
lie 87
like 17, 31-34
like ... better 90
made of, vb. 29
make 55, 88
many 15, 68f
mastarlar 35c, 37-43, 47, 50, 52-55, 57, 63, 64c, 84
may 35, 60
may have 35e
might 35
more 12-15
most 2, 12
most of 2, 68f
much 16
must 37-38, 42, 47 : NOT
must have 37
myself, *vb.* 9
nearly 15, 21
neither (... nor) 41 : NOT, 82
nesne 47, 49b, 54, 63c, 65, 80, 85-87, Ek-2
never 22, 82
nevertheless 56, Ek-1 : 7
no one 21
none 68f
nor 82
not ... yet 23
of 2, 29, 34, Ek 2
of this kind/sort, *vb.* 34
off 25
on 1a6, 25, 27, 51, Ek 2
on the other hand 56b, Ek-1 : 3
on to 25

one (ones) 7
one/you 10
only 82d
opposite 26
other(s) 6
ought to 38, 39, 47 : NOT
ought to have 38
out 25
out of 53-55
özne/fiil uyuşumu 5, 71, 89
öznemsi there ve it 73-75
prefer 90
prevent 64c
provided (that) 58
quite 20
rather 20
reach 83b, 86
rise 85
rob 91
rouse 85
sayılabilen isimler 1c1, 2
sayılamayan isimler 1c1, 2, 3
seem 75, 84
seldom 82b
several 68f
should 39
should have 39
sıfatlar 2, 11-20c, 24, 73, 76, 84
sıfat cümlecikleri 1c4, 52, 68-69
sıfat cümleciklerinde that'ın atılması 68c
similar (to) 17
since 66
so 62
so as (not) to 63b-64
so is she, she is too/also, *vb.* 41
so that/in order that 63c-64
some 7a, 8, 68f
someone 8
specially 24
spend ... (on) 92
steal 91
still 23
such as/such ... as 33
such, such a/an (... that) 62
şart 35f, 42 : NOT, 46-47, 59
şimdiki bitmiş zaman 35b, 44-45, 52, Ek-2
şimdiki zaman 42, 47
şimdiki zaman ortacı 19, 26, 65-66, 92
tepeden virgül, kullanımı 6
than, rather than 90
that 7b, 7d, 34, 70, 73
the more ... the more 13
the same (as) 17
the, **kullanıldığı ve kullanılmadığı durumlar** 1, 7, 11, 89
there 74, 83
these 2, 7b
this 7b, 34
those (of) 7b-d
to 1a6, 42-43, 47-48, 50, 55, 63-64, 80, 86, 90, Ek-2
too (also) 41, 79
too (much) 16, 20
tümleç 54, 63c, 80
unless 58
unlike 17
until 60
up 83b
used to 40, 47 : NOT
ünlemler 18, 81
virgül, kullanımı 68g, 71
what 70
what ...! what a/an ...! 18, 81
whatever 8, 56c
when 51, 60, 66, 68d
whenever (every time) 40
where 68d-e
wherever 56c
whetever ... (or not) 57
which 66c, 68-69
while 51, 56b, 60 : NOT, 66d, Ek-1 : 12
who, whom 68-69
whoever 8, 56c
why 68d, 72
will 60
wish 46
with 29, Ek-2
would 40, 46
would rather 47 : NOT, 90
yardımcı fiiller 35-43, 47 : NOT, 77
zaman gösteren yapılar 1, 4f, 7 : NOT, 23, 27-28, 30b, 45, 60, 65, 86, 92, Ek-1
zamirler 7-10, 32, 71, 83
zarflar ve zarf gibi kullanılan kelimeler 13, 16, 18, 19-24 77, 82a-b